מספר 1826 שנה 36 המחיר 2.00 ל"י כ' אלול תשל"ב 30.8.1972

העולם הזה

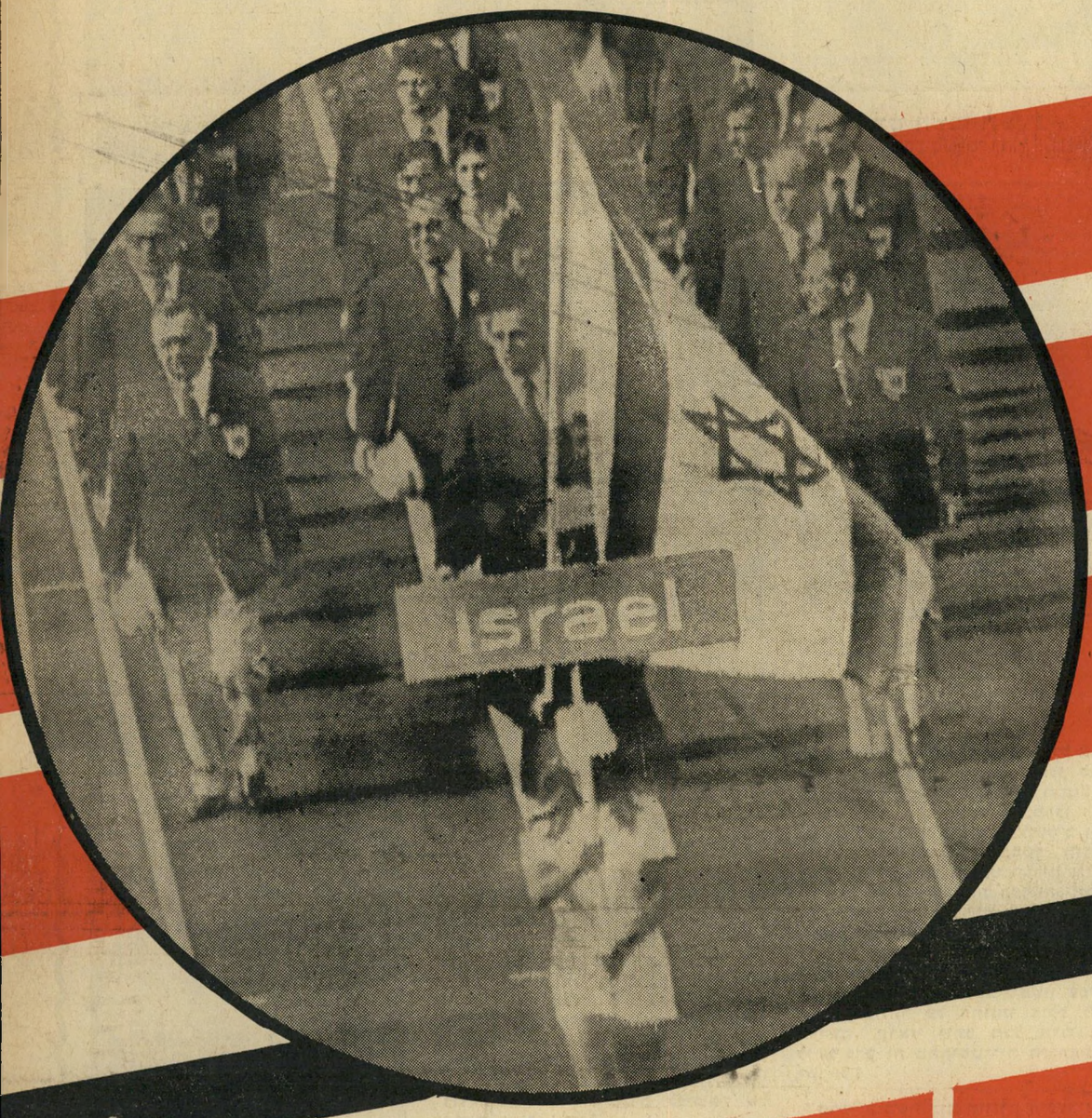

להחזיר את העסקנים הביתה!

חרפת מינכן

מה עושים העסקנים באולימפיאדה?

איש השנה תשי"א
העולם החדש

איש השנה תשי"ב
מבקר הסוכנות שמוראק

איש השנה תשי"ג
יוצץ משפטי כהן

איש השנה תשי"ד
עסקן שואה קסטנר

איש השנה תשי"ז
מצביא סיני דיין

איש השנה תשי"ח
חתן תנ"ך חכם

איש השנה תשי"ט
סופרת דיין

איש השנה תש"ך
רכז שואה אייכמן

איש השנה תשכ"ג
מתפטר בן־גוריון

קרא יקר,

מה משותף לאלכסנדר צ'יזס, מי ש־היתה מאהבתו של שר־הביטחון משה דיין ולרב הראשי לישראל, הרב יהודה איסר אונטרמן? מה מאחד את ח"כ גדעון האוזנר עם רוג'ר מור, המלאך? איזה מכנה משותף יש לשגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, עם נשיא אוגנדה אידי אמין? מה הדימיון בין קוזו אוקאמוטו, הרוצח היפאני, שהשתתף בטבח שנערך בנמל התעופה בלוד, לבין דוד ניב, הגיאולוג שגרם לפיצוצה של פרשת נתיבי נפט?

התשובה לשאלות אלה היא אחת: כל האישים המוזכרים לעיל עמדו במרכז מאורעות והתרחשויות שאירעו בשנת תשל"ב. הם לא היו היחידים. בכל אירוע ואירוע היו כמה אנשים שיכלו לסמל אותו. באותה מידה שדוד ניב מסמל את פרשת נתיבי נפט, שעמדה במרכז השערוריות הכלכליות בישראל בתשל"ב והסעירה את דעת־הקהל במשך חודשים רבים, ניתן לבחור בשופט העליון אלפרד ויתקון כמי שמייצג את הפרשה. ויתקון היה האיש שישב בראש ועדת־החקירה, שמונתה לחקור את האשמות השחיתות בחברה ומימצאיו הולידו פרשה נוספת — פרשת שכר־הפרקליטים. או אולי היה זה שר־המישפטים, יעקב שמשון שפירא, שנאלץ לוותר על כהונתו בגלל חלקו בפרשה, הראוי יותר מכל אדם אחר לייצג פרק זה מההיסטוריה הנכתבת של ישראל?

פרשיות השחיתות היו רק תופעה אחת בים המאורעות שעיצבו את פני תשל"ב לגבי אזרחי ישראל. מה איפיין את השנה יותר מכל: השערוריות הכלכליות, שוד העתיקות של משה דיין, החריגים המוסריים בפעולות צה"ל נגד תושבי השטחים הכבושים, פרשת איקרית ובירעם או הצעת־החוק להתרת נישואין אזרחיים לפסולי חיתון?

יכולות להיות תשובות רבות לשאלות אלה. תשובתם של עורכי העולם הזה היא בחירת איש־השנה — האיש שמעשיו ופעולותיו השפיעו על או שיקפו יותר מכל את מה שאירע לאזרחי ישראל בשנת חיים אחת — תשל"ב.

את התשובה לשאלה „מי הוא איש־השנה של העולם הזה?" תוכל למצוא בגליון הבא; גליון ערב ראש השנה המוגדל של העולם הזה, בו תתפרסם כתבת הענק המסורתית על איש השנה, שיהיה איש־השנה ה־22 במספר, הנבחר על־ידי העולם הזה.

אל תפסע

איש השנה תשכ"ד
כלכלן ספיר

איש השנה תשכ"ז
שר־הביטחון דיין

איש השנה תשכ"ח
אלוף משנה רגב

איש השנה תשכ"ט
מפקד מיבצר ישראל בר־לב

מכתבים

אשת השנה

הסנסציה של השנה היו גירושיו של שר־הביטחון משה דיין.
הצימוק שבסנסציה: אלישבע צ'יזק.
לכן, עליכם לבחור בה כאשת השנה.
נאווה בלום, חדרה

המאורע של השנה

עובדה: גם השנה הוא הצליח לעשות זאת: להיות במרכז העניינים. אמנם לא כמו ב־1967 ובמלחמת ההתשה, אבל גירוש שיו של משה דיין היו המאורע של השנה.
מגדול ועד קטן ידעו לספר בפרטי פרטים על חייו האינטימיים של גיבורם, וזה מזכה אותו בתואר איש השנה.
משה לרנר, נתניה

אצילת השנה

אני לא מכירה נשים רבות שהיו מגיבות כמו רות דיין אחרי גירושיה.
איזה אצילות. אף לא מילה אחת רעה נגד בעלה לשעבר. להיפך. למרות כל הצרות שהיא עברה במשך רוב 36 שנות נישואיה.
על כך מגיע לה שתבחרו בה כאחת מאנשי השנה.
יפה נורוק, בני־ברק

תפארת היסטורית

בלום

על המאורעות העיקריים שהתרחשו השנה בארצנו, מרחפת דמותה של גולדה שלנו. היא זאת שתביא גאולה לעמנו.
היא איש השנה.
אני מתפלל שאלוהים ייתן לה כוח, בריאות ואריכות ימים כדי שתשיב לעם היושב בציון את תפארתו ההיסטורית.
ראובן בלום, רחובות

מטשטשת השנה

לפיתחת־רפיח — עקרבה—איקרית—בירעם — לכל אלה מכנה־משותף אחד: ראש־הממשלה מנסה לטשטש את העוולות של ממשלתה במיקרים הנ"ל.
לדעתי, השנה היא די הצליחה בכך.
אבל בשנים הבאות יוגש לה ולסובבים אותה החשבון: הרחקת השלום.
כדי לא להיות גס מדי, אני מציעה לכנות אותה: מטשטשת השנה.
ר.נ. ירושלים

מלחמה בענקים

איש גדול נישא מעם התגלה ב־1972: הארכי־בישוף יוסף רייא. בזכות מעשיו הוא איש השנה תשל"ב.
אני רוצה להסתכן בנבואה: האיש הזה, שיצא למלחמה בענקים, יצליח. תורשבי איקרית ובירעם יוחזרו לאדמתם והעולם יווכח לדעת שגם הקהל בישראל יש מה לומר וכשהיא אומרת זאת, מקשיבים לה.
אני מקווה שאחרי שישלים את משימתו, ימשיך הארכי־בישוף במאבק למען הבנה בין יהודים וערבים ויביא את השלום למרחבנו הנמצא עתה על פי תהום.
דויד גורלי, בת־ים

המלך הוא עירום

הצגת השנה היא זו שהועלתה על־ידי האמרגן גיורא גודיק. שמה: המלך הוא עירום.
בנסיעה אחת לחו"ל הצליח גודיק להעלות על פני השטח את דרכו של המישטר המוציא מיליונים מכספי הציבור בלי לתת דין וחשבון לאותו ציבור לאן זורמים הכספים.
אודה ולא אבוש: עד היום לא הצלחתי לגלות מי הוא זה שאישר לגודיק את ההקצבה. שר א' מטיל את האשמה על שר ב', ושר ב' העביר את הכדור לשר ג', שהחזיר אותו לשר א' וכך הלאה וכך הלאה. בלי שהאשמים ישלמו בעד מעשיהם.
איתן ניר, תל־אביב

ראש הממשלה מפקנת את העם!

טימברג

אם גולדה מאיר סבורה שהיא הפתיעה מישהו בהצהרתה האחרונה כי „הצעקות של אבנרי, בן־אמוץ וקינן לא נוגעים לה כחוט השערה" הרי שהיא חיה באשליות.
כולנו יודעים בדיוק מה יחסה של גולדה אל אנשים הדורשים צדק לכל ואשר מטיחים את האמת בפרצופה. הייתי מופתע לו היא לא היתה אומרת את שאמרה.
ניתן רק להצטער על כך שראש ממשלת ישראל אשר מתפקידה ללכד את העם, מחלקת אותו לנחמדים ולא נחמדים ל„נוגעים לה" ול„לא נוגעים לה".
יעקב טימברג, תל־אביב

כופר יציאה

האם אתם לא הזדעזעתם לקרוא על דמי היציאה הגבוהים שתבעו מהאקדמאים היהודים ברוסיה? איזו הפליה בין דם לדם! גויים לא אבל יהודים כן.
אצלנו מדינה דמוקראטית נאורה, אין אפליה כזו. כאן כולם משלמים דמי יציאה (לפחות הם לא גבוהים...).
איזק לגוד, טבריה

העורב הזמיר והחמור

„העולם הזה" 1825, „סיקורת — הדרך לגהינום", ביקורת על הופעתו של אילי גורליצקי.

גורליצקי

קראתי בעיתונכם את הביקורת על עונות האדם, ונזכרתי בסיפור־עם פרסי יפה.
העורב והזמיר התווכחו מי שר יפה יותר, והסכימו שמי ששר יפה יותר ינקר את עיני השני. החליטו ש־החמור יהיה השופט. שר הזמיר בקולו היפה, ואחריו העורב בקולו הצורמני. והחמור פסק: העורב שר יפה יותר. רצה הערב לנקר את עיני הזמיר, החל הזמיר לבכות. אמר העורב: למה תבכה? כך קבענו מראש. ענה הזמיר בבכי: אינני בוכה על זה שאתה הולך לנקר את עיני, אלא על זה שהחמור החל להיות מבקר בשירה.
מדוע עיתון כמו העולם הזה הולך לשאול את החמור דווקא בענייני אמנות.
אילי גורליצקי, תל־אביב

● הערת מבקרת **העולם הזה** על סיפורו של הקורא אילי גורליצקי:
החמור איננו בוכה על זה שהוא חמור, אלא על זה שהעורב חושב את עצמו לזמיר.

חלום מימסדי

חלום ההנהגה ההיסטורית של מפ"ם: להכניס את ה־ממ — ל־סד.
משה רידיק, חיפה

(המשך בעמוד 8)

איש השנה תשט"ו
פרקליט תמיר

איש השנה תשט"ו
נשיא מצריים עבד אל־נאצר

איש השנה תשכ"א
מודח לבנון

איש השנה תשכ"ב
קורבן סובלן

איש השנה תשכ"ד
יורש אשכול

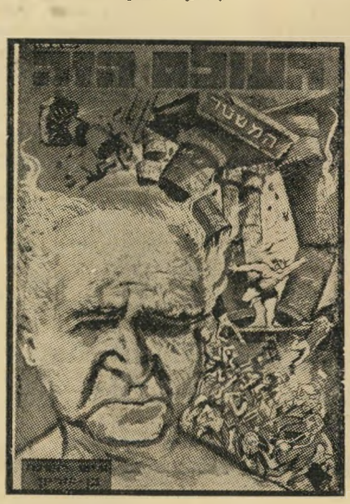

איש השנה תשכ"ה
מפלג מפא"י בן־גוריון

איש השנה תש"ך

איש השנה תשל"א

דבר תשקיף

היאחזות גיתית באדמות עקרבה

בניגוד להודעתו המפורשת של שר החקלאות חיים גבתי בכנסת, כי אין כל תוכנית וכי כוונה להקים נקודת יישוב על האדמות המרוססות של הכפר הערבי עקרבה שממזרח לשכם, שריסון כרעז ממטוס עורר בשעתו סערת רוחות ו־הוגדר גם על ידי שר־הביטחון כ„חריג" וכ„אנדרלים" — הוקמה השבוע היאחזות נח"ל גיתית סמוך לאדמות המרוססות שנלקחו מערביי עקרבה.

העליה לקרקע נעשתה הפעם בטכס מיוחד. בשעה ארבע לפנות בוקר, ביום הרביעי שעבר הגיעו כוחות צה"ל לגבעה הסלעית שבמרכז השדות המרוססים. צוות חיילי פיקוד מרכז בראשותו של אלוף הפיקוד, האלוף רחבעם („גנדי") זאבי, התחרה בהקמת גדר עם צוות חיילי נח"ל בפיקודו של מפקד הנח"ל אשר דר. בשעה 8.00 בבוקר הסתיימה הקמת הגדר בנצחונם של חיילי הנח"ל. במקום הוקמו אוהלים, זרקורים, מיגדל מים ועמדות.

בבוקר מצאו חקלאי עקרבה ישוב חדש סמוך לקרקעות מהם נושלו.

יחרות המטבע: מיליארד דולאר

יתרות המטבע הזר שבידי ישראל הגיעו לאחרונה לשיא חסר תקדים, כאשר הסתכמו בסכומים העוברים כבר את מיליארד הדולארים.

זוהי הסיבה ששוקלים את הגדלת הקצבת המטבע הזר לנוסעים לחו"ל. לעומת זאת יש לכך השפעה שלילית על גיוס הכספים למגבית היהודית המאוחדת בארצות־הברית.

ראשי המגבית טוענים כי נוכח יתרות הדולארים שבידי ישראל, מן הראוי להרפות מעט את מתח גיוס הכספים בארצות־הברית. על רקע זה באה דרישת הממשלה הסובייטית ל„כופר ההשכלה" כתרומה חשובה לשם דירבון עסקני המגבית לחדש את מתח השנור.

גורם ממלכתי מאחורי „ד. ב."?

מזכירות הקיבוץ הארצי פנתה אל ראש הממשלה גולדה מאיר בתביעה לחקור מי עומד מאחורי הגוף המתקרא „ד.ב. — דיכוי בוגדים", ואם אין גורם ממלכתי מסייע או תומך בכספים בארגון זה.

התביעה באה על רקע משלוח מכתבי איום לקיבוצי השומר־הצעיר בדרום בשל פעילותם סביב פרשת פיתחת־רפיח. מכתבי האיום היו חתומים בידי ארגון „ד.ב.", שאנשיו מקורבים לליגה להגנה יהודית ולבית"ר.

רבין מסיים את תפקידו

שגריר ישראל בארצות־הברית, יצחק רבין, עומד בפני סיום תפקידו. רבין, שיגיע לארץ ב־9 בספטמבר לביקור קצר, יחזור לארצות־הברית רק לצורכי מסי־

בות הפרידה שיערכו לו, לשם סיום העניינים שהחל בהם ולהעברת השגרירות לידי יורשו, שטרם נקבע סופית.

מבין שלושת המועמדים שנותרו עדיין במירוץ לתפקיד, תיפוץ כנראה ההכרעה בין חיים („ויויאן") הרצוג, לבין צבי דינשטיין, כשהמועמד השלישי, שמחה דיניץ, מנהל משרד ראש־הממשלה הזהוב אחר התפקיד, נראה בינתיים חסר סיכויים.

גולדה מתנגדת למינויו של דינשטיין הנתמך בידי אבן וספיר ואילו במינויו של הרצוג רואים פגם אסתטי, כיוון שהוא גיסו של שר־החוץ אבא אבן (אשתו אורה היא אחותה של סוזי אבן) והמינוי עשוי להיראות כמינוי משפחתי.

ספסרי קרקעות בעד העיר הימית בסיני

התוכנית להקמת „ימית", עיר הנמל המיועדת להיבנות בפיתחת־רפיח, ליד חוף דיקלה הנמצא בתחום סיני, אינה אקטואלית והפירסומים המנופחים אודותיה בעתונות הישראלית לא נועדו אלא לשרת ספסרי קרקעות המעוניינים ללחוץ לתחילת עבודות הקמת העיר.

התוכנית עצמה קיימת מזה זמן רב בתיק שהוכן לקראת אפשרות שיוחלט על הקמת עיר כזאת. בינתיים לא הוצעה כל הצעה לדיון בתוכנית כזאת, אפילו לא על ידי שר הביטחון עצמו.

משקיפים סבורים כי לא מקרה הוא שתוכנית הקמת העיר קיבלה פירסום מירבי דווקא ב„מעריב", שמרכית מניותיו שייכות לעובד בן־עמי, ראש עיריית נתניה, מי שהכפיל את הונו בעסקי קרקעות בעת הקמת אשדוד.

בן־עמי הוא אחד הלוחצים העיקריים להתחלת הקמת העיר, שתאפשר ספקולציות נרחבות חדשות בעסקי קרקעות.

הנהגת מפ"ם נסוגה מ„משפט חברים"

יומיים אחרי קיום עצרת ההזדהות עם עקורי איקרית ובירעם בצוותא ירושלים, בניגוד להוראת הנהגת מפ"ם לבטל אותה מחשש תגובתה של גולדה מאיר, נודע על כוונתה של ההנהגה להעמיד ל„משפט חברים" את פעילי החטיבה הצעירה ובראשם המזכיר הארצי לטיף דורי ומזכיר תא־הסטודנטים בירושלים אריה איסרליס.

הנהגת מפ"ם נאלצה לסגת מצעד זה, שנתמך על ידי השר ויקטור שם־טוב, אחרי שהתברר לה שכמצעד האלפים שנערך לי־מחרת העצרת, השתתף מספר גדול של חברי מפ"ם מהקיבוצים, הערים והכפרים הערביים וכתוכם עשרות חברי תא הסטודנטים הירושלמי, משלחות גדולות מכפרי הגליל שבראשם עמד האחראי על האיזור חברי מכפר יאסיף, וכן אברהם חרש מנהל „צוותא" ומזכיר סניף מפ"ם בירושלים.

תשלום ה„כופר" אינו חדש

תביעתם של שלטונות ברית־המועצות לתשלום „כופר השכלה" תמורת מתן היתרי־יציאה ליהודים בעלי השכלה אקדמאית, אינה חדשה.

המיכון גילה הוואות בכדורגל

ההתאהדות לכדורגל מיכנה לאחרונה את רישום אלפי הכדורגלנים הרשומים ברשימותיה. כרטסת ה־כדורגלנים שנעשתה עד כה בשיטות קונבנציונאליות, הותאמה למחשב שינהל מעתה את כל העיקוב אחר הכדורגלנים החל מהליגות הנמוכות וליגות הילדים.

תוצאה ראשונה של המחשב: גילוי של מספר שחקנים שהיו רשומים בעת ובעונה אחת בשתי קבוצות שונות, ויכלו לחופיע בשורותיהם מבלי שהדבר יתגלה.

גולדה תאפה עוגת־ניצחון למק־גוברן

ראש־הממשלה גולדה מאיר איזנה את כפות המאזניים בפרשת המעורבות הישראלית בבחירות לנשיאות בארצות־הברית. אחרי שדברי השגריר יצחק רבין יצרו את הרושם כי ישראל תומכת בבחירתו מחדש של ניכסון, הבטיחה גולדה השבוע כי תאפה עוגה לכבוד נצחונו של מק־גוברן, אם ייבחר בנשיא.

היה זה בעת שגולדה אירחה השבת בביתה בירושלים את הסינאטור פראנק צ'רץ' ואת עורך־הדין מייק פלדמן, מיועציו הקרובים של מק־גוברן, שבאו לישראל בשליחותו. בעת שהציעה להם קפה, דחה פלדמן, מי שתבע בשעתו את החזרתו לארץ של רבין, את ההצעה על סמך נסיון קודם של שתיית קפה אצל גולדה. שעה שגולדה שהתה במטבח הצטרף אליה צ'רץ' והציע את עזרתו. „אתה תעזור לי בסינאט ולא במטבח," אמרה לו גולדה.

כשהתעניין צ'רץ' אם העוגות שהוגשו להם נאפו בידי גולדה עצמה, השיבה גולדה: „אלה לא, אבל אני מבטיחה לאפות לכם עוגות מיוחדות אחרי הבחירות בנובמבר."

תנו לה גבר...

גולדסטאר

א. אריאלי ובניו הום

הקו הבטוח
בין שתי
נקודות

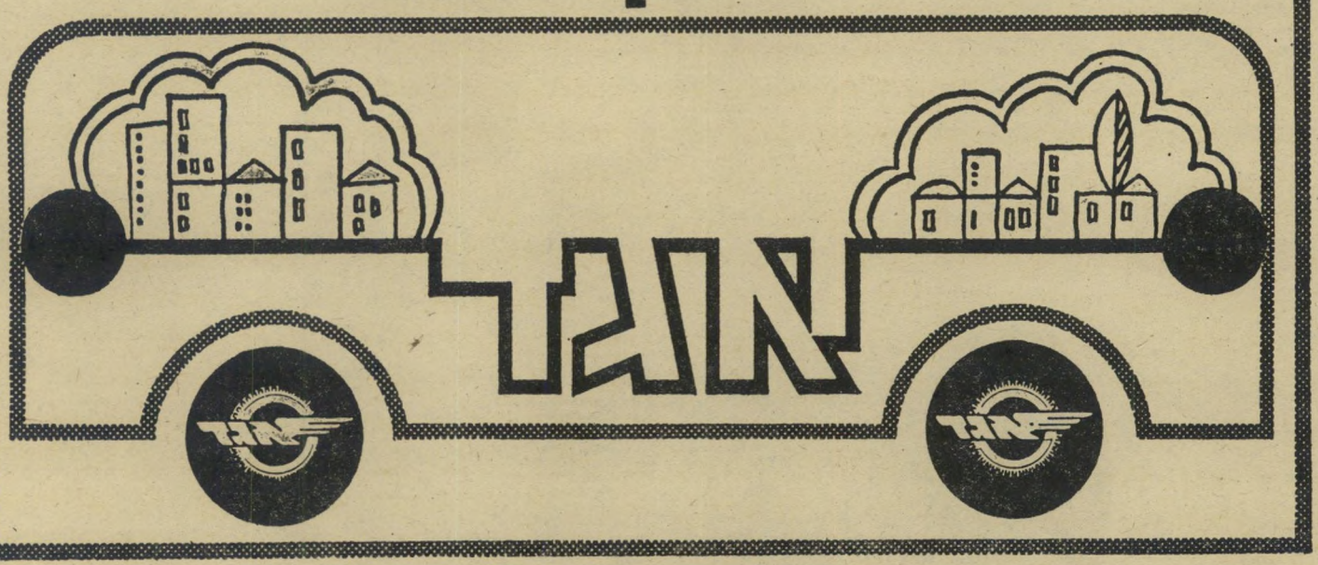

סבון טבק
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
שנשים אוהבות...

מיוצר ע"י עין הזית

הדעות בינינו

מאת אורי אבנרי

23 באוגוסט 1972

כמה היה טרוצקי צריך לשלם?

והנה, אדוני היושב ראש, דווקא בימים אלה ירדה הגזירה של „כופר הדיפלומה".

התעמולה הסובייטית אומרת, שישראל נרתמה למילוי חמה הקרה נגד ברית־המועצות, שישראל היא סוכנת של הריאקציה הבינלאומית.

אם כן, חרי הק.ג.ב. הוא סוכן הריאקציה הישראלית, מקור ההסתה נגד ברית־המועצות.

איזה הגיון יש בגזירה זו? מה רוצים בעליה להשיג?

אולי הם רוצים להשיג כסף מיהודי העולם כפדיון וכופר ליהודים, הרוצים להגר מברית־המועצות. אם כן, הרי מכירה ממשלת ברית־המועצות בצורה מעוותת ומיפי־לצתית בעיקרון ש„ישראל ערבים זה לזה", ושיהודי כל העולם הם אומה אחת.

אכן, עקרון ציוני מובהק!

„יהודים תמורת כסף, כסף תמורת יהודים." הפסוק הזה מזכיר את המלים הנוראות שנאמרו בבודפסט לפני 28 שנה, כאשר צבא סובייטי הסתער על הונגריה והציל את שרידי היהדות שם. דברי אדולף אייכמן: „סחורה תמורת דם, דם תמורת סחורה."

איזו אירוניה נוראה, איזו בגידה באידיאלים ששימשו נר לרגליו של קרל מארכס, שעכשיו נשמע פסוק זה בארץ שבה ניצחה, כביכול, תורתו!

ואגב, כמה דיפלומות היו לקרל מארכס טרם — כשם שאנחנו קמים, מפגינים ופועלים למען הצדק בארץ שלנו!

מבירעם עד בריה"מ

בעוד שעתיים אהיה בין המפגינים נגד נישול ערביי בירעם ואיקרית. אני נאה עד כך שניתן לי לשאת את דברי כאן, למען העניין הצודק של אחים מנושלים בישראל, כאן בירושלים, בירת הצדק העולמי.

הבה נפגין כולנו למען ביטול כופר הדיפלומה, למען חופש העליה מברית־המועצות — למען זכויות האדם. **נגיים את הדיביזיות של בעלי־המצפון. נצח ננצח!**

■ ■ ■

בשעת הפסוקים האחרונים של הנאום, עבר רחש באולם, ונקראו כמה קריאות־ביניים שלא נרשמו בפרוטוקול. (אולי התבטיחו הקצרניות לרשום מילות ליגלוג ונאצה נגד הצדק, בדיון שהיה מוקדש — כביכול — כולו לצדק.)

על רצינות יחסם של חברי הבית לנושא זה מעידה העובדה הפשוטה: במרבית שעות הדיון על נושא זה נכחו פחות מתריסר איש באולם! שאר הח"כים יצאו מייד אחרי דברי הנואמים של סיעותיהם, ואילו רוב השרים הסתלקו כבר ברגע שגולדה מאיר סיימה את דבריה.

גולדה עצמה נשארה יושבת — עד שנקראתי לשאת את נאומי. אז קמה באופן הפגנתי ויצאה. את הרמזים שלי על „תקדים", „סערת אנשי־הרוח" וכו' שמעו רק יועציה.

סיפור על חייש

בזמן האחרון הפכה גולדה מאיר את הדבר לנוהג: ברגע שאני פותח בנאום, היא קמה ויוצאת באופן הפגנתי. אין היא מזכה בייחס מיוחד והפגנתי זה שום חבר־כנסת אחר.

הדבר מזכיר לי בדיחה על שלושה אנשים, שהחליטו לבדוק למי מהם יש כוח־הסבל הרב ביותר. הבדיקה, כך החליטו, תהיה כך: בזה אחר זה ייכנסו לדיר של חייש. ינצח מי שיצליח להישאר בדיר במשך הזמן הארוך ביותר.

נכנס הראשון, נשאר בפנים חצי שעה. אז יצא החוצה, כשפניו ירוקים, ורגליו כושלות.

נכנס השני. כעבור שעתיים פרץ החוצה, נפל על הארץ והתעלף.

נכנס השלישי. עברה שעה, שעתיים, ארבע שעות, שש שעות. לבסוף נפתחה הדלת — ויצא החייש.

הדיביזיה של המצפון

כשאך נודע באופן מוסמך על הטלת „כופר הדיפלומה" על מבקשי היציאה מברית־המועצות, נטלה סיעתנו את היוזמה לידיה. היא הגישה ליו"ר הכנסת בקשה משלה לכנס ישיבת־פגרה של הכנסת.

פיגרנו בכמה דקות אחרי גח"ל, והקדמנו כמה סיעות אחרות. אחרי שנסתבר כי נאספו למעלה מ־30 חתימות, כדרוש בתקנון הכנסת, הזדרזו גם סיעות הקואליציה להצטרף לבקשה. כך הבטיחו לראש־הממשלה את הזכות לפתוח בוויכוח — במקום אנשי האופוזיציה.

בעת הוויכוח לא נגררנו אחרי נואמים אחרים, המטיפים לנישול המיעוטים בארץ־ישראל, אך מרימים את קולם למען המיעוט היהודי בברית־המועצות. דיברנו בשפתנו, על פי מצפוננו והכרתנו — מתוך תיקווה שדברינו יגיעו לאנשי־המצפון בעולם.

■ ■ ■

אזרי אבנרי: אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה. „אם יכסו את העולם כולו באספלט — גיבעולים ירוקים יצמחו מתחת לאספלט ויבקיעו אותו!" — כך כתב איליה ארנבורג.

איליה ארנבורג — כמה שווה הדיפלומה שלו? כמה היה הוא צריך לשלם כסופר, כסופר יהודי, כדי לצאת?

יעקב שמשון שפירא: לא היתה לו כל דיפלומה.

אורי אבנרי: כמה צריך היה לשלם ליאון טרוצקי? כמה זינוביב? כמה קמנייב? כמה ראדק?

וכמה צריכים היו לשלם עשרות ומאות אנשי־הרוח, בעלי הדיפלומות, שעמדו בראש המהפכה הבולשביקית?

דברי שליח סטאלין

אדוני היושב ראש, אינני קומוניסט, מעולם לא הייתי קומוניסט.

אך כשאני קם כאן היום, אין השינאה לי־ברית־המועצות מדברת מתוך גרוני.

אני מקווה, אני מאמין שעוד ייכונו שוב היחסים הידידותיים בין ברית־המועצות וישראל, כמו ביום ההיסטורי ההוא, לפני 25 שנה, כאשר אנדרי גרומיקו נשא את נאומו הגדול למען כינון מדינה יהודית בארץ־ישראל.

אולי כדאי להזכיר מה אמר אז שליחו של סטאלין:

„...העם היהודי היה קשור בקשרים הדוקים לארץ־ישראל, במשך תקופה ארוכה בהיסטוריה... איננו יכולים להתעלם מן המעמד והמצב המייחד של העם היהודי בזמן האחרון... כתוצאה מהמילחמה, שכפתה גרמניה הנאצית־הטיטלראית ובעלות־בריתה על האומות המאוחדות, סבלו היהודים יותר מכל עם אחר בעולם... החלטה זו (על כינון מדינה יהודית ומדינה פלסטינית בארץ־ישראל) תואמת במידה מלאה את עיקרון ההגדרה העצמית של העמים. המדיניות של ממשלת ברית־המועצות לגבי הבעיות הלאומיות, מרגע היווצרה של ברית־המועצות, היתה תמיד מבוססת על ההגדרה העצמית של האומות... החלטה זו תספק את התביעות הזוכות והבלתי־מפוקפקות של העם היהודי, שמאות אלפים מבניו הם עדיין חסרי־בית, חסרי קורת־גג..."

דברי אנדרי גרומיקו, ב־26 בנובמבר 1947.

עכשיו, אחרי שחיילי ברית־המועצות יצאו ממצריים, אחרי שנתגלה וחוכח שברית־המועצות פעלה נ ג ד מחתרת בין ישראל וארצות־ערב, יש סיבוי טוב לשינוי פני הדברים, חזרה לימי אותה הצהרה של גרומיקו.

חיהודי? כמה היה הוא צריך לשלם, אילו חי ורצה להגר כיום ממולדת הקומוניזם?

המילה הנוראה: חקדים

אך יתכן שלא לכסף נושא הק.ג.ב. את עיניו, אלא לבלימת תנועת ההגירה מברית־המועצות. שמענו אומרים: „אם ניתן ליהודים לצאת, ירצו גם אחרים לצאת, ייווצר תקדים."

איזו מילה נוראה — „תקדים"!

האם תקדים של צדק, של חירות, יכול להיות פסול? יש רק תקדים מסוכן אחד, ז כ ר: תקדים של עוול, של עריצות, של גזילה.

המאבק למען הצדק, למען החירות, למען האמת — אחד הוא בעולם כולו.

המאבק נגד עוול, נגד אי־צדק, נגד השרירות — אחד הוא בעולם כולו.

הסערות של אנשי־הרוח

אדוני היושב ראש, אנו, העומדים במאבק זה בארץ שלנו, שידינו נקיות, חזוחמים למען שוויון־הזכויות לכל האזרחים בישראל, המתקוממים נגד כל עוול הנעשה בתוכנו — אנו מרימים את קולנו נגד העוול המשווע הנעשה עתה בברית־המועצות לאחינו. אנשי המצפון בעולם כולו מצטרפים אלינו במאבק זה.

אולי מזלזלים שליטי מוסקבה בסערות ציבוריות של אנשי־רוח, של סופרים ומשוררים, של אנשי־מצפון באשר הם שם. כאשר הזכירו באוזני סטאלין את האפיפיור, שאל בלעג: „כמה דיביזיות יש לו?" אולי שואלים כיום יורשיו: כמה דיביזיות יש למצפון העולמי? כמה דיביזיות יש לאנשי־הרוח?

אבל סטאלין מת, נקבר, הוצא מקבר ונקבר בקבר אחר, מקוון בגידופי כני־עמו וחברי־מפלגתו. ואילו המצפון האנושי חי וקיים.

הגזירה הזאת של יורשיו תחלוף — והדיביזיות של המצפון תשארנה מגויסות.

אני קורא לאחי שוחרי־הצדק בעולם כולו, וגם בתוך ברית־המועצות: קומו, הפגינו, פעלו עימנו נגד העוול בארץ הסובייטי

מכתבים

■ גדילתו של אדם

„העולם הזה" 1824, „מהרסייך ומחרבייך ממך יצאו!" מכתב ל־מערכת של אירגון „דב" (דיכוי בוגדים).

גדולתו של אדם נבחנת לא רק בדיבו־רים, אלא גם במעשים.

פירסום המכתב של אירגון דב מירוש־לים, מראה גדולתו של אדם.

למרות טענותי נגד השקפותיכם, מוכרח אני להודות כי פירסום המכתב, המנוגד לחלוטין לדיעותיכם, מראה על גדולה מוסרית.

אמנון פינקלשטיין, ירושלים

■ קללה בלי הסבר

„העולם הזה" 1823, במדינה: „איפה הביריונים כולם?" על מומחה לאייקידו שנלחם במומחי השבע־פי־שלוש.

על הכל כבר שמעתי: קאראטה, ג'ודו, ג'יאו־ג'יטסו, אבל את הקללה הזאת עוד לא פגשתי באף מקום.

מה זה אייקידו?

יוסף דורין, ירושלים

מומחי אייקידו בפעולה
אגרוף ישר מהנשמה

● **אייקידו: איי** — לפגוש, **קי** — נשמה, **דו** — דרך (יפנית כמובן). במלים אלה מקופלת מהות קרב־המגע הזה: להגיע לעוצמת ריכוז, שבה יוכל אדם לפגוש את יריבו עוד בחצי הדרך — כמו היו נשמה אחת.

אמנות לחימה זו אינה מבוססת כלל על כוח, כי אם על עקרון ההמשכיות. תמיד קל יותר להשתמש בהתקפה של היריב, מאשר לבולמה. דוגמה: אין בולמים אגרוף, להיפך, משתדלים לעזור לתוקף להמשיך בכיוון אליו הפעיל את הכוח על־ידי משיכת היד, ובכך להכשילו.

אבי לוחמה זו הוא הנסיך היפני טייג'ו־אן, בנו הששי של הקיסר סייווה (880־850 לפנה"ס).

מי שהפך את האמנות העתיקה לקרב מודרני פופולארי, הוא מוריאיי יושיבה. בן 85 כיום ומסוכן כמו חמיד.

■ למה עצרו את פרקש?

„העולם הזה" 1825, „הוא לא הזיק לאיש!", על מעצרו של נח־מן פרקש.

חרה לי כשקראתי שנחמן פרקש, ש־הסגיר עצמו למשטרה, נעצר לעשרה ימים על עבירות פעוטות. למה לעזאזל לא שיחררו אותו בערבות? אפשר לחשוב מי יודע איזה פשע נורא הוא ביצע. קל מאוד לזרוק לכלא אנשים כמו פרקש וגיורא נוימן — אין להם גב.

אבל פושעים בכירים אינם נעצרים אפילו ליום אחד.

שום אדם לא נעצר לאף יום אחרי הטבח בנמל התעופה לוד, שבוצע בגלל רשלנות פושעת. שמעון פרס לא רק שלא נעצר, הוא ממשיך לחמם את כיסאו.

ירחמיאל פיטסדם, מטולה

■ לוחמי הנרגילה

„העולם הזה" 1825, „קומנדו ה־מאהבים", על הפיצוץ במטוס „אל־על" שהמריא מרומא.

מכתב זה מופנה לשני המחבלים ש־שלחו את האנגליות עם חומר הנפץ:

אתם גברים, אתם? מתנה נתתם לשתי נשמות תועות. מתנה ובתוכה מוות.

בית היוצר למי הקולון המקוריים בעולם

4711

מי הקולון המפורסמים והמרעננים

מי הבשם לאשה המעודנת

מוצרי יוקרה קוסמטיים לגבר

נאור - ורשבסקי

חייכם יקרים לכם מכל ואתם מדברים על אידיאלים? הממון הוא נשקכם ועורמה חייתית גבורתכם.

המחתרות שלנו עלו על מצודותיה ה־מבוצרות של האימפריה הבריטית האדירה. הפרטיזנים הרוסיים קיימו חוק ברזל: כל לוחם צריך להשיג את נשקו מהאויב כמיבחן ראשוני לגבורה אמיתית. החזית לשיחרור בווייט־נאם, הוויט־קונג, גירשו את הצרפתים מארצם בידיים ריקות.

איפה הם ואיפה אתם לוחמי הנרגילה?

מנחם שושני, חיפה

■ אונם

השפה

יגאל אלון, שר החינוך והתרבות, דיבר בטלוויזיה. שמעתי מפיו מלים כמו: „אין לנו כוונות לאקספנציות טריטוריאליות!" (נניח...).

התרשמתי עמוקות! איזו שפה נה־דרת!!! ואיזה רושם כביר עשה הנואם על עם־הארץ... תמהתי רק מדוע אין הדגנרטים מתבלים בשפת־עבר ביטויים גם באידיש ובערבית — זה היה יכול להקסים הרבה יותר...

יהודים! בשביל מה עליתם ארצה, האם בשביל לאנוס את שפתכם וכל חלקה טובה בתרבותכם?! מתייוונים עלובים, הרי את הדברים האלה יכולתם לעשות גם בגולה! יה־אחול־מניוקים, אתם פונקציה אתם?!

ישראל סחי, חולון

■ עדנה לב

חיכתה לחיקוי

„העולם הזה" 1825, „אנשים" על הזמרת עדנה לב שעזבה הו־פעה של דודו דותן שחיקה אותה.

באותו ערב בו נערך המופע של דודו דותן, הייתי צריכה להופיע במועדון כליף ביפו.

באתי להופעה של דודו, שהוא ידיד טוב שלי, בידיעה שהוא עומד לחקות אותי ואם לומר את האמת, החיקוי שלו מהנה מאוד ולא מבייש את המקור. אלא מה, הזמן רץ ובשעה 12 וחצי היכה לי טקסי בחוץ כדי לנסוע לכליף. משום כך קמתי

עדנה לב
חיקוי מהנה

מהכסא. אבל עדיין לא ויתרתי ונשארתי לעמוד ליד הדלת כחמש דקות עד שהגיע תור החיקוי שלי. שמעתי, נהנתי, צחקתי וטסתי לכליף.

או הסיפור הזה שיצאתי מהאולם וחזרתי עם תום החיקוי, הוא מצוץ ונברא על כנפי דימיונו של העיתונאי שלכם. עובדה: הכסא נשאר ריק עד סוף הערב.

עדנה לב, תל־אביב

■ אמנים

למען צה"ל

קבוצת אמנים צעירים המופיעה בהתנדבות מזה חודשים רבים בפני חיילי צה"ל ברחבי המדינה, פונה בזה לאמנים המוכנים להצטרף לפעולה התנדבותית ומבקשת כי יפנו בכתב אל: —

עמנואל כבירי, רח' אורוגאי 7, י־ם

●

קוראים חשוחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמר־נות למכתביהם.

20 CLASS A CIGARETTES

KENT

WITH THE FAMOUS MICRONITE® FILTER

איזה רגע נאה להנאה מהטעם המרענן של קֶנְט

קופסא קשה, קינג־סייז, באורך 100 מ"מ ובטעם מנטול

התיאטרון הקטן מציג:
דליה פרידלנד (הבימה) זאב רווח (הקאמרי)

בוטיק השקרים
כתב ובים: יואל זילברג
עפ"י ו.וולטר

תל־אביב, בית־החייל,
יום ד' 30/8 ב־8.30.
קרית־ביאליק, סביון,
יום ו' 1/9 ב־9.00.
חיפה, שביט,
מוצ"ש 2/9 ב־9.00.
תל־אביב, בית־ארלוזורוב,
יום א' 9/9 ב־8.30.
תל־אביב, בית־החייל,
יום א' 5/9 ב־8.30.
הרצליה, דוד,
יום ד' 6/9 ב־9.00.
כרטיסים: תל־אביב, „לאן" ו„רוקוקו" וביתר המשרדים.
חיפה, „קופת־מכבי" ו„גרבר".
ירושלים, „כהנא" ו„לאן הערב".
הפצה ראשית: „לאן",
טלפון 231655.

מפיק: יצחק בן־ניסים (זיטו), טל 244044

גמנסיה ריאלית

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ג לכתות בוקר י', י"א, י"ב לימודים עיוניים

הכנה לבחינות בגרות הנערכות ע"י משרד החנוך והתרבות ובנוסף אפשר לבחור באחד החוגים המקצועיים הבאים:

רדיו אלקטרוניקה * טלויזיה
לבורנטים כימיים *

מורים אקדמאיים בעלי נסיון * סטיפנדיות

פרטים והרשמה: 1—9, 5—8

תל־אביב: ברנר 17 מפינת אלנבי 55.

רמת־גן: תלפיות 19 בין ז'בוטינסקי ואבא הלל. **חיפה:** שמריהו לוין 30.

גמנסיה ריאלית

ההרשמה לשנת הלימודים תשל"ג לכתות בוקר י', י"א, י"ב

בנוסף להכנה לבחינות הבגרות הנערכות ע"י משרד החינוך והתרבות ניתן לבחור באחד החוגים המקצועיים הבאים:

תיכון עיוני במגמות **תיכון מקצועי במגמות**

הומניסטית * גרפיקה * שרטוט
ריאלית * ציור אפנה * פקידות

מורים אקדמאיים בעלי נסיון * סטיפנדיות

פרטים והרשמה: 1—9, 5—8

תל־אביב: ברנר 17 מפנת אלנבי 55. **חיפה:** שמריהו לוין 30.

רמת־גן: תלפיות 19 בין ז'בוטינסקי ואבא הלל.

סיקורת

העיתון הסאטירי הצרפתי, **לה קאנאר אנשנה**, מצטט ראש־ממשלה המסביר את תורת השלטון: „כדי לשלוט במדינה גדולה, יש צורך באותן התכונות הנחוצות לטיגון דג קטן." תתפלאו, זו דווקא אינה אימרה של גולדה, למרות מעלותיה הקולינאריות, אלא של פיאר מסמר, ראש־ממשלתה החדש של צרפת. ומוסיף העיתון עצמו: „העיקר איך מטביעים את הדג לפני שמטגנים אותו."

ספרים

האמן בדרך אל עצמו

„רוסהאלדה" מאת הרמן הסה — הוצאת בנטאם 1972 — 199 עמ' — 8.15 ל"י

כאשר נפטר הרמן הסה, לפני עשר שנים, בגיל 85, לא חשד כלל כי תוך תקופה קצרה יחסית, יהפוך מסופר שחוג קוראיו מוגבל על־ידי סגנון כבד ותורת־חיים יוצאת דופן, לאופנה בחוגי ה־סטודנטים של שנות השבעים. אלא ש־תופעה זו פחות מוזרה מכפי שהיא נר־אית במבט ראשון.

הסה, חתן פרס נובל (1946), הציג בכל ספריו דמויות מעונות המחפשות את זהו־תן ואת מקומן בתוך היקום הסובב אותם. „מקצועו האמיתי של האדם," כתב פעם, „הוא למצוא את הדרך אל עצמו." ה־מיסטיקה של המזרח הרחוק עשתה עליו רושם בל ימחה, והוד הטבע על כל נפלאו־תיו היווה נושא ממנו לא פסק להתפעל כל חייו. בתוך מקסמיו של טבע זה צריך האדם למצוא את יעודו, כחלק מועיל ו־בלתי נפרד מכל מה שמתרחש סביבו. תו־רת חיים זו היא כמובן קרובה מאד לבני התקופה האטומית שעשתונותיהם התבל־בלו לחלוטין מול ההרס המרחף עליהם כחרב דאמוקלס. כאן טמון כנראה יסוד ההצלחה המחודשת של הסה, והסיבה ל־מבול התרגומים לאנגלית של ספריו.

רוסהאלדה, מהאחרונים שהופיע בשפה זו, הוא אחד הביטויים האישיים ביותר שבכתבי הסה, מאחר ויש בו נימה אוטו־ביוגראפית חזקה. סיפורו של צייר מצליח בגיל העמידה, הצופה חסר ישע בהת־מוטטות מוחלטת של חיי משפחתו, ה־מתחקת ממנו. סיפור המזכיר את פרשת גירושיו של הסה עצמו. זהו אחד התיאו־רים העצובים ביותר להתדרדרות איטית ובלתי נמנעת של חיי נישואין. הטרגדיה האישית של הסה, מעיבה כאן במידה מסויימת על תורת החיים שלו. אולם ה־יערות עדיין רוחשים באלפי צלילים מוקס־מים והפלגים מרשרשים בסימפוניה מופל־אה. הקרבן הסופי, עימו מסתיים הספר,

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן־אנווץ ונתיבה בן־יהודה

מדוע זה הוא תוספת למלון המפורסם שך דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

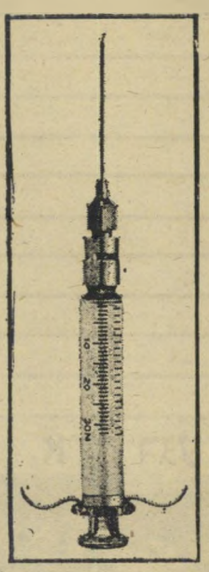

איך מפחיד השפיץ!

שְׁפִילְקְס/שְׁפִילְקֶס בַּתַּחַת אי היכו־לת לשבת זמן ממושך במקום אחד, במנו־חה, חוסר סבלנות, חוסר התמדה.

„כל הזמן נכנס ויוצא, נכנס ויוצא. יש לו שפילקס בתחת."

רַקָּט פ' שלח בו רקיטות.

„המצרים ריקטו 2 מטוסי צה"ל, שהיו בסיור שגרתי."

תַּרְפּוֹפִיסְט ת', אדם זקן, שדעותיו מיושנות, משנת „תרפ"פו".

„היו בעיות של מורל בבסיס. אז המפקד רצה לעשות משהו לטובת העניין — הלך והביא איזה תרפופיסט אחד."

(נ.צ. תל־אביב)

עוֹשֶׂה אוּנִיבֶרְסִיטָה ביטוי שמשמעותו: מנפח עניין פעוט למימדים גדולים, בחוסר פרו־פורציה; „עושה מכל יתוש — פיל".

„מה אתה עושה אוניברסיטה מהמקרה הזה?"

מְכְסוֹבֵב ש' מכסה מסויים של קופסת סי־גריות מקרטון, הנע על ציר.

„ולנוחיות המעשן — חברתנו אורזת את הסיגריות בקופסה עם מכסובב!"

כְּסֶף קָטָן דבר קטן, שולי, תפל, בעל חשי־בות משני.

א: „בית"ר ת"א הפסידה!" ב: „אה, כסף קטן!"

(בעילום שם, תל־יצחק)

מי עבשיו מחזיקת־הגביע?

קוֹלֶקְצְיָה ש', אוסף הדגמים החדישים לעו־נת האופנה הנוכחית.

„לתצוגת האופנה הביא כל אחד את הקו־לקציה שלו עם המודליסטיות שלו."

סָגַר עָלָיו סְרִיץ' ביטוי שמשמעותו: התעלם ממנו ומדרישותיו, לא התחשב, לא שם ליבו; נשאר אדיש כלפיו.

„המורה אמר לי לצאת מהכיתה — סגרתי עליו סויץ'."

(י.ח. ירושלים)

פְּרַח ת', הזכר של ה„פרחה" (ר' פרחה ב־„מילון עולמי לעברית מדוברת").

זִיגִי ת', כינוי גנאי לאדם טיפש, פחות בערכו, לא מקובל על החברה, בלתי אהוד.

„איזה זיגי! עוד לא היתה לו חברה והוא כבר בן 19!"

סיקורת

אינו אלא השלב האחרון בדרכו של ה־אמן אל עצמו, ודרך זו מובילה, כפי שזה קרה אצל הסה, אל המזרח הרחוק.

מבקרים ספרותיים טענו לא פעם שהסה כתב בעצם שוב ושוב אותו ספר. אם כך, דווקא העובדה שתמציתיות הפילוסופייה של רוסהאלדה היא דלילה יותר מאשר בכתביו האחרים (סידהארטה, דמיאן, נאר־ציסוס וגולדמונד), יש כאן פתח רחב ונוח יותר לאלה שרוצים להתקרב ליצירתו.

תיאטרון

נושחקי אהבה

ללא תאווה

מפגש אומנים עם ההצגה „אתם רוצים לשחק אתי?" מאת מאר־טל אשאר. במאי: תיאדורו תו־מא. עברית: אהובה ליאון

הפרפראה במשקל נוצה של מרסל אשאר, מחזאי בולבארדים פריזאי מצליח, מספרת על שלושה ליצנים המאוהבים ב־רקדנית קרקס, ומחזרים אחריה כל אחד לפי דרכו. תלבושות מוקיוניות, דיאלו־גים מחוכמים ותנועה בלתי פוסקת על הבמה, אלה מרכיבים אלגוריה למשחקים שהיו מאז ומעולם. הקשר והחייץ הנצחי בין שני המינים, משחקי האהבה והתאווה.

אלא שלשם כך צריך צוות של שחק־נים קלילים, מבריקים ומפוקחים, שאינם מניחים לאף שורה אחת עד שמיצו את כל עוקציה, ושולטים בשלמות גם בקול וגם בגוף. הצוות שמבצע את אשאר ב־בית־לסין ניחן אמנם בהרבה מאד רצון טוב, אבל רחוק מלמלא את הדרישות המקוריות של בועת סבון בולבראדית זו.

דוד סיטון, דוריאן ארויו ורמי קול מגלמים את שלושת הליצנים בצורה חד־גונית מדי, עד שההבדלים ביניהם, ש־צריכים היו להיות בולטים, כמעט ואינם מורגשים. ואילו אוריאלה וייט, שצריכה להיות התגלמות הנשיות הקאפריזית ה־חמידה, חווה אמנו, שהחליפה את עלה התאנה בבגד ריקוד, מצליחה לגלם בצור־רה משכנעת מאד, מה שמכונה בפי ה־חבר'ה „צברית מפונדרקת".

הבמאי תיאודור תומא, היה כנראה ער למגבלות הצוות שלו, ניסה לחפות על כך בקצב מזורז במיוחד, וזה באמת עוזר. ההצגה חולפת חיש מהר (שעה ורבע כולל הפסקה), מהווה תרגיל דרמטי לא רע ל־מבצעים אותו. הצופים יוצאים נשכרים פחות, ואולי מתנחמים בעובדה שעזרו קצת לכמה שחקנים צעירים שמשתדלים מאד.

המהמר של מישפחת בוא׳.
מה מבין אלון בחתיכות?

■ הסינאטור האמריקאי ה־בכיר, **פרנק צ׳רץ׳**, שהגיע השבוע לישראל בשליחות מו־עמד המפלגה הדמוקראטית ל־נשיאות, **ג׳ורג׳ מקגוברן**, עמד להיפגש בשבוע שעבר עם סגן ראש־הממשלה **יגאל אלון** בלשכתו התל־אביבית, ששוכ־נת בבנין אל־על. בדרכו ל־לשכה חלף צ׳רץ׳ עם בני לוויתו על פני מפגיני הליגה להגנה יהודית השובתים בפתח משרדי הצלב האדום הבינלאו־מי, במחאה נגד דרישת כופר ההשכלה של ברית־המועצות. צ׳רץ׳ התעניין לפשר השביתה. אחרי שהסבירו לו את מהותה המשיך בדרכו ללשכת השר אלון. למחרת נדהם צ׳רץ׳ כ־שכל אמצעי התיקשורת בישּ־ראל פירסמו כאילו ערך בי־קור אצל מפגיני הליגה.

■ בשעות הפנאי שלו, אח־רי סיוריו הרשמיים, יוצא צ׳רץ׳ לסייר גם בחיי הלילה של יש־ראל. באחד מסיוריו אלה בי־לה בפיאנו־בר של **רפי שאר־י** בתל־אביב. המקום היה דחוס וצפוף ובקושי הצליח הסינאטור לפלס לו דרך אל שולחנו. הסביר לו ידידו, ה־צייר הישראלי **יעקב גינצ־בורג**, שהגיע יחד עימו במש־לחת: „עכשיו אתה מבין מדוע היתה ישראל זקוקה לכיבוש שטחים נוספים...״

■ איש העסקים הישראלי **אפרים אילין**, היושב בדרך כלל באירופה, הגיע השבוע במיוחד לישראל כדי לארח את שותפו **מייק פלדמן**, מי ש־היה יועצם של הנשיאים הא־מריקאים **ג׳ון קנדי** ו**לינדון ג׳ונסון**. כיום משמש פלדמן כגיזבר המפלגה הדמוקרטית, ובא לישראל במשלחת של יו־עצי מקגוברן. אילין הזמין את פלדמן וידידיו לארוחה ב־דולפין־בר בתל־אביב. הוא עצ־מו ניגש למטבח ובמו־ידיו בי־של את המאכלים שהוגשו ל־אורחים. הנזק: כסא אחד ש־נשרף כליל אחרי שאילין שפך עליו שמן בוער.

צביה לבקוב

(מימין) בתו של חיים לבקוב איש יבנ־אל, מי שהיה מראשי המחלקה הערבית בפלמ״ח ומשמש כיום כקצין ביטחון של קו הנפט אילת—אשקלון, נישאה השבוע בכפר הצ׳רקסי כפר־קמא לעמית בן־חורין מחולון.

■ בהתארחו השבוע ב־ישיבת מרכז תנועת העולם הזה — כוח חדש, המשיל ה־היסטוריון **אהרון** („אהרוּנ־צ׳יק״) **כהן** את מדיניות ממ־שלת ישראל לגבי השטחים ה־מוחזקים לגיבורו של סיפור ערבי. מעשה בכלב, שהחזיק בפיו עצם גדולה, ועבר גשר. הסתכל הכלב במים וראה שם כלב המחזיק בפיו עצם גדולה. פתח הכלב את פיו כדי לת־פוס את העצם השנייה, והעצם שבפיו נפלה למים.

■ מתברר שגם נשיא של מדינה הוא ככל האדם. אפילו נשיא ארצות־הברית **ריצ׳ארד ניכסון**. בראיון לרדיו נשא־לה אשת הנשיא, **פט ניכסון**, אם מדי פעם פורצות מריבות בינה לבין בעלה? „כן,״ היא השיבה. „אבל בזמן שאנו כו־עסים אחד על השני, אנחנו **לא** צועקים או מתווכחים. אנו, פשוט, שותקים שתיקה עויי־נת.״

■ סגן ראש הממשלה יגאל אלון הראה השבוע בקיאות ב־יופי נשי. אלון הופיע בפני משתתפי קורסים מההתיישבות העובדת במדרשת רופין בעמק־חפר והתעניין בבעיות הנוכ־חים. כששאל אלון משתלם מ־כפר־ויתקין אם הוא חוזר מדי ערב לכפר או נשאר ללון ב־מידרשה, השיב המשתלם: „אני נשאר ללון.״ אלון הביט סביבו. ואמר: „אני במקומך לא הייּ־תי נוהג כך. לפי הבנות שאני רואה כאן, הייתי חוזר בערב לכפר־ויתקין.״

סופיה לורן

(37), השחקנית בעלת הממדים (173 ס״מ), מצפה שוב לילד. היא מקווה להגיע הפעם ללידה ללא סיבוכים. בעלה קארלו פונטי רוצה בילדה. סופיה מתכוננת למאורע בווילה שלה ליד רומא. היא עושה טיולים ארוכים בגינת הווילה בחברת מזכירתה ובנה צ׳פי, לפי הוראות רופאה השווייצ׳.

כרמלה קורן

(מימין) זמרת חיל־האוויר לשעבר שהופיעה ב־10 השנים האחרונות בחו״ל ובעיקר בטלוויזיה הגרמנית, באה לביקור בארץ כדי לבדוק אפשרויות לשוב. היא פגשה בגלריה „סיטרא״ את הפסל הצייר מתניה אברמסון (לידה) ואת פסלת השעווה ויויאן סאן (משמאל) וסיפרה כי בתשיעי לספטמבר היא יוצאת לסיבוב הופעות עם הטלוויזיה הגרמנית בפורטוגל ובמרוקו. „הצוות נוסע בדרכון קולקטיבי, כך שלא תהיינה לי בעיות במרוקו,״ אמרה כרמלה.

אנשים

נונים: „אני רוצה לחזור ל־ארץ. נמאס לי.״ אבל הוא לא חזר לפני שהגיע לקאזינו שב־מונטה־קרלו, שם החליט לנ־סות את מזלו ולהמר. הוא ה־ניח ז׳טון על מספר בשולחן הרולטה ולתדהמתו לא היה גבול כאשר נמסר לו שהוא זכה ב־10 פראנק. בנאי נזכר בכל המיפורים על המהמרים הנגר־פים בסחרחורת ההימור עד ש־הם מפסידים את כל כספם, נטל את עשרת הפראנקים ונמלט מהקאזינו כל עוד נשמתו בו.

פסוקי השבוע

● **הרמטכ״ל רב־אלוף דייד אלעזר** על תילופי קצי־ני חי״ר ראשיים: עוזב אותנו לוחם עשוי ללא חת ומנוקב כדורים ובמקומו בא לוחם אחר עשוי ללא חת וגם הוא מנוקב כדורים.״

● **ראש מינהל מקר־קעי ישראל, אלוף (מיל.) מאיר זורע**: „אחרי החזרת

■ על שיטות להצלחה ב־תיאטרון סיפר בשיח שחקנים **יוסי כנאי** למנחה **יעקב אגמון**. יוסי סיפר על שחקן ישראלי שנהג לפני כל בכורה להקיש על גבו של גיבן אחד כסגולה להצלחה בהצגה. במשך שש הצגות רצופות הוא הקיש על גב הגיבן אבל נכשל בתפקיד. בפעם השביעית התּ־רחק ממנו הגיבן ואמר: „לפני שאתה מקיש על גבי בפעם ה־באה, תלך למצוא מחזה טוב.״

■ השחקן **יעקב כנאי**, הקשיש שבין האחים־השחקנים ממשפחת בנאי, יצא בגיל 55, לראשונה בחייו, לטיול באי־רופה. שלושה ימים אחרי עובו את הארץ טילפן יעקב למש־פחתו בארץ מלונדון בקול תחּ־

עקורי בירעם ואיקרית יבוא פינוי יפו, ומי שמכיר את הגי־אוגרפיה של ארץ־ישראל יודע שאחרי יפו בא הים.״

● **המשורר יהונתן גפן באיתי ענין**: „כל התכחשות או אי לקיחת־צד או שתיקה בפרשה כזאת, אינם טובים יו־תר משתיקות מפורסמות אח־רות ששתקו לנו בפרקי התו־פת של ההיסטוריה שלנו.״

● **שר העבודה יוסף אלמוגי** אחרי שניצל השבוע בנס מתאונת־דרכים: „הרופאים החליטו שאין לי ברירה — אני צריך להמשיך לחיות.״

● **שר השיכון זאב שרף** למפגיני אירגוני הדיירים ב־פתח משרדו: „הממשלה התּ־רגלה כבר לחיות עם הפגנות!״

סיקורת

מדריך תוכניות הטלוויזיה היוצא לאור בעיר סן־פרנציסקו יצטרך לשלם סכום של לא פחות מ־150.000 דולר לגברת צעירה, אשר על דעת שופטים ומושבעים, נפגעה קשות מאחד הפירסומים של העיתון.

מסתבר שבאחד הימים, הופיעה -באחד המדורים כתבה על תוכנית ראיונות בטלוויזיה, שבה אמורות היו להופיע הנפגעת, שהיא מומחית לאירגון מסיבות ואירוח אישים חשובים, ולהבדיל, יצאנית שצריכה היתה לספר על בעיות המקצוע שלה.

העיתון, בהומור רב, קרא לכתבה שלו „מנערת מסיבות לנערת טלפון" והזכיר רק את שמה של המארחת המקצועית. זאת, מלאת תרעומת, פנתה לערכאות וטענה שיש הבדל קטן בין „נערת טלפון" ל„נערת מסיבות".

כעת, אפשר גם לדעת מה מחירו של ההבדל.

תקליטים

למנצח שיר מזמור

שוסטאקוביץ' — סימפוניה מס' 5 בביצוע התזמורת הסימפונית מלונדון בניצוח אנדרה פרבן, סטריאו 1866 .R.C.A.
ואלטון — סימפוניה מס' 1 ב־ביצוע התזמורת הסימפונית מ־לונדון בניצוח אנדרה פרבן. סטריאו 2927 .R.C.A.

העובדה ששמו של אנדרה פרבן מופיע על מעטפות תקליטים אלה בגודל שווה לזה של המלחינים, אינה תלוייה בשיקולים מסחריים בלבד. אמנם פרבן, ילד הפלא שהספיק לכתוב, לעבד ולתזמר פזמונים, מוסיקה מתוך סרטים ומחזות מוסיקליים, והגיע עד לידי ניהול תזמורת סימפונית, הוא דמות מוכרת ופעילה מאוד בעולם הבוהימה האמריקאית, וכל מעשיו מקבלים כיסוי נרחב בעיתונות (הוא אבי התאומים

אנדרה פרבן
ילד פלא

של מיאה פארו). אך הפעם, הגראפיקה של המעטפה, משקפת בנאמנות גם מה שנמצא בתוך העטיפה.

שתי הסימפוניות שבחר לעצמו פרבן, נחשבות שתיהן ליצירות בינוניות שאינן משקפות את המלחינים בשיאם. על שוסטאקוביץ, רובץ בחמישית צילו הכבד של פרוקופיאף (אלא שזה רבץ עליו כמעט בכל יצירתו) ואילו אצל ואלטון אפשר לשמוע את הדי ההשפעות השונות שעברו עליו, החל מראוול ועד להינדמית.

מה שמאחד את שתי הסימפוניות, היא האפשרות שהן מעניקות למנצח להוכיח את מידת שליטתו על תזמורת. ואנדרה פרבן עובר את המיבחן בסערה. אמנם, אך מעט נותר מן הרוח הרוסית של שוסטאקוביץ' או מן הגוונים היותר עדינים של ואלטון. לעומת זאת, שיאי הפאטוס הם נמרצים מאוד, ובעזרתה של תזמורת משובחת כמו הסימפונית מלונדון, והקלטה ברמה גבוהה, מצליח פרבן להשיג בדיוק את המטרה שהציב לעצמו: אי־אפשר לי־התעלם מנוכחותו של המנצח אף לרגע אחד. ופרבן תמיד אוהב שיידעו מתי הוא נמצא בסביבה.

אידיוטיזם מחלבתי

לא הבינותי, תחילה, מדוע היתה הממשלה כל־כך להוטה למנות את האלוף (מיל.) מאיר („זרו") זורע למנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל.

אלופי־מיר יש עשרה בגרוש. מדוע דווקא האלוף־מיר הזה?

מה גם שאותו אלוף־מיל הודיע, ערב המינוי, שהממשלה כולה יכולה „להתחלק לו על הגב".

והנה, במקום להתחלק עד גבו, הרכיבה אותו הממשלה על כתפיה שלה.

תוך כדי כך בעטה ביעקוב שימשון שפירא, שהיה עד אז יועצה ומקורבה של גולדה.

(אולי כדאי להזכיר: זורע היה חבר ועדת־ויתקון. הוא הצביע בעד שכר־הטירחה הפנטסטי שהוקצב לפרקליטים. כשקמה סערה ציבורית, התחמק מקבלת האחריות להחלטתו, הטיל את כל האחריות על שפירא, ודרש ממנו להתפטר. דקה אחת אחרי שהממשלה מינתה את זורע לתפקידו החדש, קיבל שפירא את העצה והתפטר מן הממשלה.

היתה זאת דוגמה יפה לפער הדורות. שפירא היה מיירשן, ממש OLD FASHIONED. הוא נעלב והתפטר. זורע שייך לדור אחר. היה מוכן בהחלט לטפס על גוויות כדי להגיע לצמרת.)

נותרה התעלומה: מדוע מינתה הממשלה את זורע בכיר, וכנסיבות כאלה בפרט?

■ ■ ■

הי שבוע נפתרה התעלומה. הממשלה היתה בטוחה שמצאה את האיש הנכון למקום הנכון.

היא לא טעתה.

כל אחד יכול להיות שר־המישפטים במדינה שבה הממשלה עצמה מפרה את חוקיה על כל צעד ושעל. אך לא כל אחד יכול להיות מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל.

כי מינהל זה הוא מכשיר מרכזי לביצוע העיקרי של הממשלה: הוצאת קרקעות מידי ערבים, כדי להקים עליהן „התנחלות" יהודית.

להפעלת מכשיר זה דרוש אדם ברוטאלי, אדם בעל השקפת־עולם של קיסונג יוני והתפיסה המוסרית של רס"ר גרמני.

■ ■ ■

שבוע, בשעה שנהרו לירושלים המוני אנשי־המצפון מכל רחבי הארץ, כדי לתבוע צדק לעקורי איקרית ובירעם, סעד האלוף־מיל בירושלים את ליבו בסעודה חגיגית על־חשבון העירייה. בתום הארוחה השמיע את הבשורה החדשה אשר בפיו.

איזו נאמרו הדברים עליידי רב"ט־מיר, היינו פורשים עליהם את ציץ החסד והרחמים, ומתעלמים מהם.

אך הדברים נאמרו על־ידי אלוף־מיל, הקובע עתה גורלות של אדם.

בזמן האחרון כשטה בארץ אופנה של איד־יוטיזם ממדכתי. כל עסקנצ'יק שעלה לגדולה, וכך ביורוקרט שהגוזל עלה לו לראש, משמיע דברי־הגות. בדי־התקשורת המכורים והחנפנים נותנים לדברים פירסום־ענק, והם הופכים נכסי־צאן־ברזל באוצר ההגות הלאומית — מבלי שאיש העמיד אותם אף כמיבחן הביקורת השיטחית ביותר.

הבה נבחן את הדברים, מילה במילה.

■ ■ ■

מישפט־המפתח בדבריו של האלוף־מיל הוא: „אין להחזיר את העקורים אף מטר אחד. קו ישר מוביל מבירעם להחזרת לוד, רמלה ויפו. אחרי החזרת העקורים לאיקרית ולבירעם, יבוא פינוי יפו, ומי שמכיר את הגיאוגרפיה של ישראל — אחרי יפו בא הים."

דברים פשוטים ובוטים, כמו „להתחלק לי על הגב". איך הם עומדים במיבחן הביקורת?

„אחרי החזרת העקורים לאיקרית ובירעם, יבוא פינוי יפו."

מדוע? איך? כיצד?

העקורים יכולים לחזור זכויותיהם רק עד פי החלטת ממשלת ישראל. אם תחליט הממשלה לעשות עימם צדק, מדוע תחליט אותה ממשלה זו — זו שמינתה את האלוף־מיר! — לפנות את יפו?

איקרית ובירעם הם, לכל הדיעות, שני מיקרים מיוחדים לגמרי. תושביהם גורשו בסוף המילחמה, אחרי שקיבלו בברכה את חיילי צה"ל. ניתנה להם מילת־הכבוד של צה"ל, והבטחה בכתב של הממשלה, שיוחזרו בהקדם. בית־המישפט העליון עסק בעניינם והצדיק אותם. וב־עיקר: בתי שני הכפרים האלה לא נתפסו על־ידי אחרים. הם עומדים בשיממונם. אין צורך לגרש אף יהודי אחד מביתו, כדי להחזיר את העקורים לבתיהם.

האלוף־מיר לא הביא אף נימוק הגיוני אחד כדי לכפות את אימרתו המפוצצת. זוהי פיסמה ריקה, ברמה של צעקן־דחוב בכיכר מוגרבי.

■ ■ ■

משיך באותו פסוק. הנה: „פינוי יפו". האלוף־מיל מנסה כאן להעלות פחדים מלפני 23 שנה, בימי ראשית המדינה, כאשר האגדה של „חזרת מיליון הפליטים" הילכה אימים בציבור בישראל. כדי

אלוף־מיל זורע: עוד ברווזים?

למנוע פיתרון סביר של בעיית־הפליטים, שהיתה אז המחסום היחידי בדרך לשלום, צייר מישהו את תמונת־הבהות של המבול האנושי שיפרוץ את הסכר, יציף את המדינה ויטביע אותה.

כיום אנחנו חיים בשנה השישית אחרי מיר־חמת ששת־הימים. עמיתיו של מר זורע, אלופי־המיר של ארץ־ישראל השלמה, מכטיחים לנו שאין כל רע בהכנסת 1.4 מיליון ערבים נוספים לתוך ישראל הגדולה. לחיפך, זה טוב.

ברגע זה עצמו מתגוררים אלפי ערבים בצפון תל־אביב, בשאר ערי ישראל, במושבים ובקיבוצים — ערבים כבושים מן השטחים, העושים את המלאכה השחורה בבנייין, בחקלאות, במיטבח וברחוב.

האם פירוש הדבר „פינוי תל־אביב"?

■ ■ ■

אכל עוד לא גמרנו לעסוק באותו פסוק. מ„פינוי יפו" אנחנו מגיעים אל הים.

הניסוח הוא קצת שחצני, אבל התוכן ברור: „מי שמכיר את הגיאוגראפיה של ישראל — אחרי יפו בא הים."

היום נחזיר את העקורים לאיקרית ובירעם, ומחר נמצא את עצמנו טובעים בים.

כך עולה הסיוט הנורא: אר־טו־טו זורקים אותנו הערבים לים.

כשיוצאים הדברים מפיו של מיני־פאשיסט פרימיטיבי מן הזיגה להגנה יהודית, מילא. כשהם יוצאים מפיו של אלוף־מיר ופקיד־בכיר־מאוד, זה מבהיל ומכחיל.

אנחנו המעצמה הצבאית מס' 1 במיזרח התיכון, בעלת הגמוניה צבאית מוחלטת לדור שלם. מי זורק אותנו לים? עקורי בירעם? הארכי־בישוף רייא?

ערבי אמר לי פעם: „מזה 20 שנה אתם צועקים שהערבים זורקים אתכם לים, ובינתיים אתם זורקים את הערבים למידבר!" האלוף־מיל מצדיק קביעה זו.

אם מאמין האלוף־מיר כמה שהוא אומר, יש להחזירו למיטבח של קיבוצו, ובמהרה. אם אינו מאמין, אלא מנסה להעלות בקב יהבי דים מיסכנים סיוטים מגזע ורשה, הרי הוא דמגוג מן הסוג הזה כיותר.

■ ■ ■

אלוף־מיר מתחנן: „אל נהיה יפי־נפש". הוא עצמו מצליח בכך בלי כל קושי.

מעולם לא הבינותי מדוע זה רע להיות יפי־נפש. בהיסטוריה של עמנו, חרחוקה וחקרובה כאחת, לא הכתרנו כתרים לגסי־הרוח ולמבני עריי־הנפש.

אבל גנרל יהודי מוכרח בכל זאת להוכיח, איכשהו, שאין ליבו גס לגמרי. לכן אומר האלוף־מיל: „פרשת בירעם ואיקרית היא מיקרה עצוב..."

באמת עצוב. הבה נזיל דימעה חרישית, על שאנחנו נאלצים להיות אכזריים.

התנין מזיל דמעות, כשהוא בוקע את קורבנותיו. אבל התנין, לפחות, אינו צבוע: אצלו הדמעות הן רפלכס גופני בלבד.

למה אנחנו צריכים להיות אכזריים, ולעשות דברים „עצובים"?

כה אמר האלוף־מיל: „יש קונפליקט (סיכסוך בעברית, אבל בלועזית זה עושה יותר רושם) בין שני עמים על אותה כיברת־אדמה. אנו תמיד רצינו להגיע להסדר בקונפליקט זה, אך מישהו אחר אמר שהחרב תשפוט. ואכן, החרב שפטה."

לפי מוסר הוטנטוטי זה, שאחרון הדוגלים בו היה אדולף היטלר, מי שמנצח מגרש את המנוצח, ומתנהל במקומו. המנצח אינו מגרש רק את המנוצח שלחם נגדו, אלא גם מי שקיבל את פניו בזרועות פתוחות.

„אני רואה את פרשת בירעם ואיקרית במונחים של התנחלות," אומר האלוף־מיל. וכעבור דקה: „זהו מיקרה עצוב במיסגרת ההתנחלות היהודית."

וכעבור שניה: „כל עוד אין רצון כן לשלום, אין מקום לרה־התנחלות של האוייב."

מוזר, מוזר. אולי שמע האלוף־מיר מפי שרי־הביטחון שזו כי הערבים רוצים עתה בשלום, אלא שמר היין אינו מוכן לשלום זה, מכיוון שיהיה כרוך בהחזרת שטחים?

או שמא משאיר האלוף־מיל לעצמו את הזכות לקבוע מי רוצה בשלום „כן", על פי מיבחנים סודיים השמורים עימו?

ומה חשוב בכלל רצון הערבים בשלום, כשאנחנו חושבים „במונחים של התנחלות"? לפי מונחים אלה יש לפסוק כל שלום, מפני שיהיה בו ויתור על שטחים שאפשר לגרש מהם את תושביהם, בצורה „עצובה", „במיסגרת של התנחלות יהודית".

■ ■ ■

לי הבילבול האנטי־הגיוני הזה אינו דרוש. כי בסופו של דבר מגלה לנו האלוף־מיל את השקפתו האמיתית:

„מי שמאשים אותי בעשיקת אדמה, אשיב לו שאנו לוקחים בחזרה את כל נחלת אבותינו, ואנו עושים זאת בכסף מלא."

אם כן, לשם מה כל הפיטפוטים האוויליים על זריקה לים, חוסר רצון לשלום „כן", פינוי יפו, וכיוצא באלה סיסמות של דבילים?

מה שיוצא כאן מפי האלוף־מיר מאחדות־העבודה, יקירו של ישראל גלילי, הממונה על גולדה, אינו אלא תזרתו הצרופה של מנחם בגין.

שום קו ישר אינו מוביל מאיקרית ללוד, מבירעם ליפו. אבל קו ישר מוביל מהאלוף־מיל למצביא חרות, ולא מהיום.

מאיר זורע איבד את עולמו בצה"ל אחרי שהפחיד (ולאחר מכן הצחיק) את המדינה כולה בפרשת הברווזים. כזכור, הפסיק אז קול ישראל לפתע את שידוריו, ושידר קריאות־גיוס בהולות על פי צופן היחידות, שאחד מהם היה „ברווזי מים".

תוך דקות פשטה במדינה אווירת מילחמה. מנחם בגין הזדרז לעלות על דוכן הנואמים בכנסת, ולברך את צה"ל כמילחמתי הצודקת נגד האוייב.

תוך זמן קצר נתברר שאין אוייב ואין מילחמה, אלא רק כשלון אידיוטי, שהאחריות לו הוטלה על האלוף מאיר זורע.

הצמד זורע—בגין פויעד שוב. אינו מפריח ברווזים. הוא מפריח את הציפורים הדורסות של גולדה מאיר.

במדינה

העם

קומנדו כהנא

בא לחברון

כל הדרכים לחברון נחסמו על־ידי אנשי משמר הגבול וחיילי צה"ל. כל כלי הרכב שנסעו בדרך לחברון נעצרו ונבדקו. אחרי שקיבלו התראה מראש כי אנשי הליגה להגנה יהודית של הרב מאיר כהנא עומדים להפגין ביום הראשון השבוע בחברון ו„להתחיל בסידורים להחזרת הרובע היהודי ליהודים", דאגו שלטונות הבטחון למנוע מעצמם אי־נעימות.

אולם פלוגת הסער של הרב כהנא שמה את כל סידורי הבטחון לצחוק. אנשיה התגנבו בהסתננות יחידים אל העיר, כשהם נוסעים אחד אחד או זוגות זוגות באוטובוסים ומכוניות פרטיות. אנשי הבטחון שידעו בשעתו למנוע בכוח כניסת מפגינים נגד ההתנחלות בחברון לעיר, אפילו לא הצליחו לזהות במחסומים את הרב כהנא. כמקום המיפגש נקבעה הרחבה שליד מערת המכפלה. ובשעה עשר בבוקר היו שם כל אנשי כהנא.

אנשי המימשל הצבאי, שבסוף השבוע שעבר עדיין טענו כי לא יתנו לאנשי הליגה להיכנס לחברון, נאלצו להודות במפלתם. אולם במקום לאסוף את אנשי הליגה, להעמיסם על מכוניות ולגרשם מהעיר, בחרו קציני צה"ל בשיטות נועם. „אנחנו רק משתדלים שהם לא יפריעו את הסדר", אמר המושל הצבאי של חברון, אחרי שניסה לשכנע את אנשי כהנא להסתלק מהמקום. למרות זאת הצליחו כמה

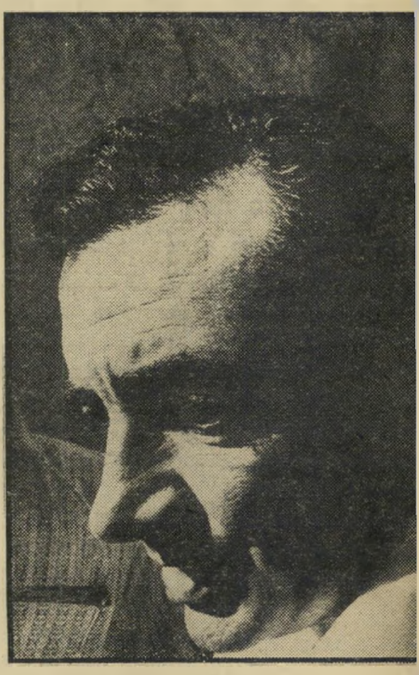

ליגאי כהנא
אור אדום לדימוקרטיה

מאנשי הליגה להסתנן דרך משמרות הבטחון, ולהגיע עד ביתו של ראש העיר ג'עברי, שם נעצרו בידי שומרי ראש ערביים.

כאשר סולקו אנשי הליגה לבסוף מהעיר, והסוחרים המבוהלים נדרשו לפתוח מחדש את חנויותיהם, הרגיע שר־הבטחון משה דיין שהגיע למקום את ג'עברי: „צה"ל ידאג לבטחונכם." אבל הופעתו ההפגנתית של דיין לא הרגיעה את תושבי חברון. אמר אחד מהם: „היום הביאו לעיר חיילים כדי להגן עלינו, מפני שידעו כי הם באים. מה יהיה אם מחר הם יבואו הנה מבלי להודיע על כך קודם?"

חיידקי הפאשיזם. לא היה מעשה שפל יותר מזה אותו ניסו אנשי הליגה לבצע בחברון ביום ראשון האחרון. לבוא ולהתעלל ברגשותיהם של בני עם כבוש ומדוכא, להפחידם בהצהרות פאשיסטיות ובהפגנת נוסח הקלו־קלוקס־קלן, הוא מעשה שאינו שונה מהתעללות בשבויים או באסירים כבולים.

הסתערותה של הליגה הפאשיסטית על

מנהיגי מפ"ם חזן ויערי
מי ישא את הדגל האדום?

חברון היתה צריכה להציק אור אזהרה אדום. היא בישרה את התפשטות האלימות וחוסר הסובלנות לא רק בחיים הפוליטיים הפנימיים בישראל, אלא גם למירקם היחסים האנושיים והחברתיים עם תושבי ומנהיגי הגדה המערבית.

היתה זו תופעה נאצית שצריך היה לקטוע אותה באיבה. אבל ההגדרה החריפה ביותר שיכול היה שר־הבטחון למצוא למעשי הליגה היתה „נסיון אווילי." ואילו מעריב תקף את הליגה לא בשל ההיבט המוסרי שבהפגנתה אלא משום שהיא נטלה לעצמה סמכויות ומשימות השייכות למשלה ולבתי־המישפט.

ערב ראש השנה תשל"ג נשבו בישראל רוחות עכורות מאוד, מסוכנות מאוד, שהעידו על התפשטות חיידקי הפאשיזם לאיברים חיוניים בגוף החברה הישראלית.

הממשלה

יותר מדי

עצמאות

„זוהי פגישה סגורה ופנימית וכמובן שהיא לא לפירסום," הבהיר סגן ראש־הממשלה יגאל אלון.

„אי אפשר לערוך ישיבות סגורות כמעט," אמרה ראש־הממשלה גולדה מאיר.

„כל ישיבה סגורה מודלפת מיד לעתונות... אני מקווה שמא שנאמר כאן לא יודלף."

למחרת התפרסמו דבריה של גולדה בעתונות.

הדברים נאמרו בכנס של אנשי המפתח באמצעי התיקשורת הממלכתיים, שכונס ביוזמתו של יגאל אלון, הממונה על ביצוע חוק רשות־השידור. רשות־השידור היא אמנם רשות עצמאית, שאינה תלויה לכאורה בממשלה, אבל נראה שהממשלה החליטה שאנשי הרשות פירשו את עצמאותם כלשונה, מה שיכול להיות מסוכן בהתקרב שנת הבחירות. אי לזאת יזם אלון סידרת פגישות בין העובדים הבכירים של אמצעי התיקשורת הממלכתיים לבין שרי הממשלה, כדי שאלה יבהירו להם מה הם חושבים על בעיות שונות וגם על בעיית עצמאותם של עובדי רשות־השידור.

הפגישה הראשונה נערכה עם גולדה. השתתפו בה אנשי שידורי ישראל, הטלוויזיה, גלי צה"ל, מרכז ההסברה ולישכת העתונות הממשלתית. גולדה מתחה ביקורת חריפה על מהימנות המידע הנמסר ברדיו ובטלוויזיה. מדבריה השתמע זעמה על הפירסום האוהד שנותנים אנשי רשות השידור למאבקם של אנשי איקרית ובירעם לחזור לכפריהם.

ההרפיה מנעה המשך. העובדים הבכירים של הרשות זעמו על עצם הפגישה. שכן הם זומנו אליה לא בהתנדבות אלא במיסגרת תפקידם בהוראת השר הממונה על הרשות. היתה זו פגיעה גלויה בעצמאותה של הרשות. הממשלה אינה זכאית לתת תידרוכים מסוג זה לאנשי הרשות יותר מאשר זכאים לכך אנשי גח"ל, או חברי האגודה למניעת זיהום סביבתי.

זו היתה הסיבה שיגאל אלון ביקש לשמור את דבר קיום פגישת התידרוך בסוד. בתום הפגישה הוזמנו משתתפיה לפגישת תידרוך נוספת, שנועדה להיערך ביום הבא.

למחרת הפגישה עם גולדה הודלף תוכנה לעתונות. היה זה דווקא דבר, שפירסם לראשונה את תוכנה. כעבור יומיים נמסר לכל המשתתפים בפגישה כי המשך סידרת פגישות התידרוך בוטל.

מפלגות

הסוסים שיוציאו

את מפ"ם מהבוץ

„עוד מעט יוחלפו הסוסים ולא בי ידובר עוד," פתח השבוע מנהיגה הישיש של מפ"ם, מאיר יערי, את מאמר התוכחה השבועי שלו לקראת כינוסה של הוועידה השישית של מפ"ם, שתיערך באוקטובר. כמו לפני שבוע, הסתער יערי גם הפעם על אנשי הקיבוץ־הארצי במפלגה.

ביטוי בכנסים, בדיונים ובפירסומים לקראת ועידת הקיבוץ־הארצי, שתקדים את ועידת מפ"ם, צפויה סכנה שמפ"ם והקיבוץ־הארצי, ממנו היא יונקת את מירב כוחה, לא יהיו עוד שמות נרדפים.

מיסגרת פוליטית נפרדת. בישיבת מזכירות הקיבוץ־הארצי לפני שבועיים, פנה מזכיר הקיבוץ־הארצי חיים („ג'ומס") אורון, איש קיבוץ להב, אל מאיר יערי ואל יעקב חזן, המיועד להיות יורשו בהנהגת המפלגה, שאל אותם מי נתן להם סמכות לדבר בשם התנועה בפגישה שערכו עם ראש־הממשלה בקשר לתוכנית השלום של מפ"ם ועמדותיה בפרשת פיתחת רפיח.

„המעשה חמור במיוחד," טען ג'ומס, „מפני שיערי וחזן נמצאים במיעוט בקיבוץ־הארצי בענין זה. בשם מי הם הוציעו בכלל בפגישה עם ראש־הממשלה?"

היה זה אחד הביטויים למתיחות הגוברת והולכת בקיבוצי השומר־הצעיר סביב התארגנות קבוצה, בראשה עומדים אורון ואלעזר גרנות, איש קיבוץ שובל, הטוענים כי הקיבוץ־הארצי צריך להיות מיסגרת פוליטית נפרדת ממפ"ם.

הצעה זו נועדה למצוא פתרון למצב הסבוך. מצד אחד שואפים אנשי הקיבוץ־הארצי להינתק מהמערך עם מפלגת העבודה המחייב אותם להכנע בנושאים מדיניים ומצפוניים. הם שואפים שמפ"ם, או המיסגרת הפוליטית של הקיבוץ־הארצי, תמשיך לשאת את הדגל האדום, ולעמוד בראש מחנה השמאל בישראל. הקמת מיסגרת נפרדת כזו תאפשר למפ"ם ולמנהיגיה להמשיך להיות שותפה במערך. כך תוכל מפ"ם להינות משני העולמות.

על רקע זה ניתן להבין את הדו־קרב הרעיוני החריף המתנהל בעיקר מעל דפי על המשמר, בין אנשי ההנהגה הוותיקה לבין אנשי הקיבוץ־הארצי. כאשר קרא השבוע יערי לאנשי הקיבוץ־הארצי „להתזיר משהו מן הפאטריוטיזם למפלגתם," היה בקריאתו שמץ מהטראגיות של הסוס הרואה את עגלתו דוהרת בכיוון מנוגד מהדרך בה הוביל אותה במשך עשרות שנים.

תאונות

מה בין שר לאזרח —

באור אדום

הניסוח בעיתונים היה מוזר, למי שידע לקרוא בין השורות. „לא ברור איזו משתי המכוניות נכנסה לצומת באור אדום," נאמר בידיעה על תאונת הדרכים שאירעה לשר העבודה יוסף אלמוגי, כאשר התנגשה מכוניתו במכונית אחרת בצומת המרומזר של כפר נטר, על כביש חיפה — תל־אביב.

„זה שקר!" אלא שבבית־החולים הילל יפה בחדרה, שם שכבו כל פצועי התאונה — השר כגיבור, אפוף צוות נרגש וצלמי עיתונות, ונפגעי המכונית השנייה כאלמונים — היו כמה אנשים שלהם היה ברור מאוד מה קרה. „מה שמרגיז אותי יותר מכל זה שכולם שיקרו," סיפר השבוע דויד שמשקוביץ (21), שישב

(המשך בעמ' 19)

פצוע שמשקוביץ
השר נסע באור אדום

משלחת ישראל לאולימפיאדה נועדה לצרכי "יצוג בלבד - אך גם בשביל "יצוג לא היה לה זמן!

ברלין אדולף היטלר במדים נאציים, מלווה בידי הד"ר תיאודור ליוואלד, נשיא הועדה המארגנת, צועד אל תוך האיצטדיון האולימפי בברלין, בפתיחת המשחקים האולימפיים בשנת 1936, שהשתתפות יהודים נאסרה בהם.

"חרה!" בטלוויזיה

היחסים הפנימיים בין חברי המשלחת תרמו אף הם לרושם המדכא שיצרה ההופעה הישראלית במינכן. הספורטאים, המאמנים והעסקנים הביאו עמם לאולימפיאדה את כל שנאותיהם ומריבותיהם הקטנוניות, המעכירות את האווירה בספורט הישראלי.

שעה עין מהתנהגותם השערורייתית של הישראלים.

נוכח הופעתם העלובה של הספורטאים הישראלים בהתמודדויות השונות, קשה להבין פלישה מוזרה זו של עסקנים, שהם אולי האחראים הישירים לפיגורה של ישראל בענפי ספורט רבים. אילו טרחו אותם עסקנים להקדיש לספורטאים ולקידומם רק חלק קטן מהמאמץ שהשקיעו בהשגת כרטיסי הטיסה למינכן, ניתן היה אולי לדבר על הספורט הישראלי בלי רגשי נחיתות ובושה.

כל זה לעיני הצופים הזרים באולם ולעיני אמצעי התיקשורת.

השערוריה נמשכה גם בחדרי ההלבשה, לעיני מתאבקי המדינות האחרות, כאשר ראש המשלחת הישראלית התפרץ בצעקות על ברומברג, תבע ממנו להסתלק ולא להפריע לספורטאים ולמאמנים.

"כאן לא ישראל — שב על היציע ותפסיק לבלבל לספורטאים את הביצים!" צעק שמואל ללקין.

היתה זו דוגמא אחת מיני רבות, כיצד הצליחו עסקנים מדרג ב', שהגיעו לאולימפיאדה ביוזמתם, לקלקל את תדמית המשלחת הישראלית.

אין הישגים ואין כבוד

לשיאה הגיעה השערוריה של הנוכחות הישראלית באולימפיאדת מינכן, ערב פתיחת המשחקים, בעצרת הזכרון שנערכה במחנה ההשמדה דאכאו, קילומטרים מספר מהכפר האולימפי.

כך קרה שהופעתו הראשונה של ספורטאי ישראלי בזירה, במסגרת התחרויות האולימפיות, לוותה בשערוריה חסרת תקדים. היה זה אחרי שהמתאבק גד צברי, נחל כשלון צפוי ומביש בקרב הראשון שלו.

צברי, איש מכבי, צורף כמעט ברגע האחרון למשלחת, למרות שבקושי עבר את מבחני המינימום. אחרי הפסדו בזירה הצטופפו מסביבו עתונאים ישראליים ושמעו את תירוציו על ההפסד. אותה שעה עמד בקירבתו משה ברומברג, חבר ועדת ההיאבקות הישראלית מטעם הפועל. כאשר שמע ברומברג שצברי מאשים שאנשי הפועל מנעו ממנו בארץ את האפשרות להתאמן, התפרץ מול המיקרופונים ומצלמות הטלוויזיה וצעק: "זה שקר!"

צברי לא נשאר חייב. "אתה חרה!" צעק לעבר ברומברג, שהחזיר לו במטח קללות.

אין צורך להסביר את משמעותו הסמלית של הטקס. 36 שנים אחרי אולימפיאדת ברלין, שנערכה בחסותו של אדולף היטלר, תחת דגלים נאציים, משמשת אולימפיאדת מינכן כטקס טיהור של גרמניה.

היה זה רק טבעי שמארגני האולימפיאדה ייענו ליוזמתה של ועדה נוצרית—יהודית, ויכללו טקס אזכרה לקורבנות הנאצים במחנה ההשמדה בדאכאו.

רבות מהמשלחות דחו את ההזמנה לבקר בדאכאו. "זה מגוחך להעלות עתה זכרונות מן העבר," אמרו כמה מראשי המשלחות. אבל משלחות אחרות שידעו להעריך את המשמעות הסמלית של הטקס בדאכאו, שלחו נציגים כדי להניח זרי פרחים ליד מצבת הזכרון ולהשתתף בתפילה לזכר הקורבנות. בין המשלחות בלטו משלחות מכל מדינות הגוש הקומוניסטי, משלחת גדולה של ארצות הברית ונציגות של גרמניה המערבית.

רק המשלחת הישראלית, שהכול ציפו להופעה סמלית מכובדת שלה, ביזתה את הטקס. מ־22 חברי המשלחת, השתתפו בטקס רק שישה: שני קלעים, שני סייפים, מאמן הסיוף אנדרי שפיצר והעסקן צבי פינקלשטיין.

כתוצאה מכך נבלעה משלחת הספורטאים העלובה בין האלפים שהשתתפו בטכס ורבים נדמה היה שהמשלחת האולימפית של ישראל כלל לא השתתפה בטקס.

משלחת נוער ישראלית, שהגיעה למינכן כדי להשתתף ביום הספורט של הנוער הבינלאומי, הנערך לצד האולימפיאדה, היתה צריכה להציל את המצב, ולשמש תחליף למשלחת האולימפית. אבל אף אחד לא דאג להדריך את הנערים כיצד להתנהג במקום כזה. בעת הטקס הם עסקו במולה רעשנית, בהחלפת סמלים ומזכרות עם חברי משלחות אחרות.

כאשר פרצה השערוריה סביב הופעתה העלובה של המשלחת הישראלית בטקס, הנוגע לה יותר מאשר לכל משלחת אחרת באולימפיאדה, והשתתפותה בו חשובה ויותר מהשתתפות בכל ענף ספורט שהוא באולימפיאדה, לא חסרו תירוצים כדי להסביר את החרפה והבזיון.

"הטקס בדאכאו נערך בשעה שהספורטאים היו צריכים להתאמן. השתתפותם בטקס עלולה היתה לפגוע בהישגיהם," טען ראש המשלחת שמואל ללקין, בהתעלמו מכך שספורטאי מדינות אחרות ויתרו על אימוניהם בעת שנערך הטקס. "העסקנים היו צריכים לייצג את ישראל בכל מיני ועדות וקונגרסים שנערכו אותה שעה," הסביר חבר אחר של המשלחת.

אלא שתירוצים אלה לא יכלו לחפות על מה שאירע. איש לא חלם שספורטאי ישראל ישיגו הישגים בזירת הספורט האולימפית. כל תפקידם שם היה לייצג את ישראל בכבוד. אם זין ביכולתם לעשות גם את המעט הזה — אין להם מה לעשות שם.

הביזיון האולימפי

מינכן רץ גרמני צעיר, בן 18, שלא ידע את היטלר, מדליק את משואת המשחקים האולימפיים באיצטדיון האולימפי במינכן, מאש הלפיד שהוצת על פיסגת האולימפוס ביוון והועבר על־ידי רצים לגרמניה. משחקי האולימפיאדה ה־20 הנערכים עתה במינכן, נועדו בין השאר לטהר את גרמניה מעברה העכור.

סימני שאלה? לא יקבעו שיאי עולם חדשים באולימפיאדה ה־20, שנפתחה השבוע במינכן. אבל עסקני הספורט הישראלי שברו שם השבוע כמה שיאים עולמיים. אילו היו מעניקים תארים ומדליות על עזות־מצח, חוצפה, גסות ואטימות, היו עסקני הספורט הישראלי מקבלים את כל התארים וזוכים בכל המדליות.

הם לא היו צריכים אפילו להמתין עד תום ימי המשחקים באולימפיאדה. כי כבר בימים הראשונים הסתבר שהביזיון והחרפה שהעטו עסקני הספורט הישראליים על שמה של ישראל באולימפיאדת מינכן, הם בהתאם למסורת החרפות הרצופה של הספורט הישראלי.

לפי הייצוג שיש לעסקני הספורט הישראלי במינכן, יכול כל מבקר באולימפיאדה להתרשם כי המשלחת הישראלית היא הגדולה במשלחות. הדבר כמעט לא ייאמן. כל מי שיש לו יד ורגל באיזה שהוא ענף ספורט בישראל, הגיע בצורה כשלהי לאולימפיאדה. אין כמעט עסקן ספורט ישראלי, ויה"ה זה מתחום הכדורגל או הג'ודו, שלא הצליח להגיע למינכן. המשלחת הישראלית הרשמית מונה אומנם רק 15 ספורטאים ו־7 מלווים, אולם במינכן נמצאים עשרות רבות של ספורטאים נוספים, שלא נכללו במשלחת בגלל הישגיהם הירודים, ומאות רבות של עסקנים מכל ענפי הספורט, עם בני משפחותיהם.

חלק מהם הגיעו אומנם על חשבונם הפרטי, אבל רבים אחרים הצליחו להישלח על חשבון גופים ציבוריים, בתירוץ זה או אחר. מכיוון שכל משפחת הספורט הישראלית היא משפחה אחת, אי אפשר להבדיל עוד במינכן מי הוא חבר רשמי במשלחת ומי לא.

במחנה האולימפי נמצא מקום לספורטאים כמו אביבה בלאס, חנה שזיפי ואברהם מלמד, שלא נכללו במשלחת, ועסקנים רבים, שאינם נמנים על עסקני הספורט משלחת מסתובבים במחנה, אוכלים חינם בחדרי האוכל, משתתפים בטקסים ונוטלים על עצמם לייצג את ישראל בהתנדבות בכל הזדמנות.

אל מנהלי הכפר האולימפי והמארחים הגרמניים כבר הגיעו עשרות תלונות על הישראלים, המתנהגים בכפר האולימפי כאילו היתה האולימפיאדה פיקניק המוני שנערך רק לכבודם. רק כדי למנוע שערוריה בינלאומית, מעלימים הגרמנים לפי

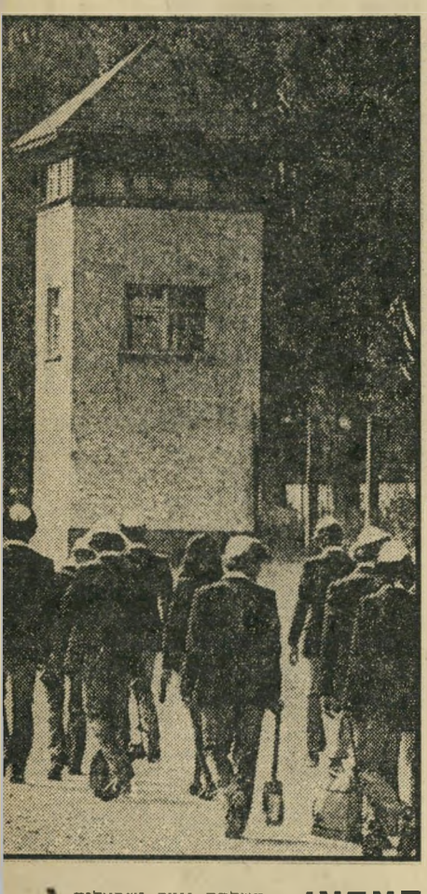

דאכאו

משלחת נוער ישראלית נכנסת בשערי מחנה ההשמדה דאכאו, השוכן קילומטרים ספורים ממינכן, לטקס הזכרון שנערך שם ערב פתיחת האולימפיאדה. מרבבת הספורטאים שהוזמנו השתתפו בטקס 50 בלבד ואילו מהמשלחת הישראלית נכחו במקום רק ארבעה ספורטאים, מאמן ועסקן אחד.

5000 יהודים וערבים

שני עמים

קיבוצניק "הוד" נושא שלט כש־לידו צועד פועל ערבי ועולה אמריקאי.

הבינלאומית — ובעיתונים רבים בעמוד הראשון.

מדוע? לא רק כמות המשתתפים בה הטביעה עליה חותם של ראשוניות — אלא גם אופייה, שהתבטא בהרכבה וצורתה.

„אחווה יהודית ע־ר־בית!" צעקו הח־

בראש המיצעד

צועד הארכי־בישוף יוסף רייא, כשהוא נשען על מטהו, ואילנות תלוי על חזהו. מימין: צופה ערבי מפלוגת־המגן של המיצעד, דן בן־אמוץ (נושא דגל) אורי אבנרי (מגן־דויד על חזהו, נושא דגל) שייך דרוזי, הבישוף ומנהיג מוסלמי. השלט מימין אומר באנגלית: „זעקי ארץ אהובה!" ההרכב הרב־דתי של השורה הראשונה היה אופייני למיצעד כולו, שבו התערבו בני כל הלאומים והדתות בארץ בהפגנת סולידריות ראשונה מסוגה.

יד

זה לא ישכח את החוויה לער־לם. הוא רוכב על גב אביו, עקור מבירעם, בין מפגינים יהודיים.

ים של דגלים

ראש המיצעד מגיע אל מישרד ראש־הממשלה, מרחק של שלו־שה וחצי קילומטרים מנקודת היציאה. באותה שעה עוד צעדו אחרוני המפגינים בכביש רופין, במרחק של כימעט קילומטר. 5000 המפגינים נשאו כ־500 דגלים לאומיים ואלף שלטים. מימין: נזירה הנושאת שלט „איקרית", ומימינה האדריכל אלישע גת.

מ זה שנים רבות לא ראתה הארץ הפגנת־מחאה כזאת. „מאז ימי המנ־דאט!" התלהב אחד המשתתפים הוותי־קים.

האנשים, הדגלים והסיסמאות מילאו את רחוב ממילא בירושלים. כאשר הגיע חוד המיצעד למלון המלכים, עוד יצאו האח־רונים משטח־הריכוז ליד שער יפו. כאשר כבר עברו הראשונים תחת לבניין הכנסת, עוד לא הגיעו האחרונים לסיבוב הכביש של עמק המצלבה. במורד נראתה התה־לוכה הספגונית כנחש ענקי.

אורכה היה כקילומטר, בשורות צפופות. כעשרה איש בשורה. לפי אומדנה זהי־רה: כ־5000 איש ואשה, קשיש וצעיר, יהודי וערבי, עירוני וכפרי.

אולם כלי־התקשורת המשועבדים לא יכלו לשאת כמות זו. על פי הוראה מגבוה, דיווחו הרדיו והטלוויזיה על „למעלה מ־2000 איש". מעריב וידיעות אחרונות, ב־אחידות מופלאה: כ־3000 איש". דבר: „יותר מ־3000 יהודים וערבים". הארץ ה־פשרני: „2500 איש".

אך כולם נאלצו לציין שההפגנה היתה די חשובה כדי ששר־המישטרה ומפכ"ל המישטרה יפקחו עליה שניהם בכל השל־בים — כבוד ששום הפגנה בשנים האחרו־נות לא זכתה בו.

פילוסוף בצד הדרך

ב יום שודר מהלך ההפגנה ברשתות הטלוויזיה של ארצות רבות, מגרמניה ועד ארה"ב. למחרת היום הופיעה ב־הבלטה בעמודי הידיעות של העיתונות צועדים במקהלה, ושוב ושוב: איק־רית! בי־עם! איק־רית! בי־עם!"

כשלושת אלפים ערבים באו מכל רחבי הארץ — באוטובוסים, ובמשאיות. הגשים והילדים של עקורי שני הכפרים, השייכים והשבאב של כפרי הגליל, כשהם מביאים עימם מאות דגלי־ישראל וסיסמאות. יחד עימם באו למעלה מאלפיים יהודים.

ליד ביתו המתין להם זקן חלוש, שנש־ען על מקל ועל זרוע אשה. היה זה הפרו־פסור הקשיש (89) הוגו ברגמן, הפילוסוף הנודע. „הממשלה לא צודקת!" אמר, והצ־טרף למיצעד, הלך עימו מאה מטר, ככל שרגליו יכלו לשאתו, ואז פרש וניפנף בידו לממשיכים.

הוא לא היה איש־השם היחידי. כלי־התקשורת העמידו פנים כאילו היתה זאת הפגנה פרטית של „הבישוף רייא וח"כ אורי אבנרי". היתה זאת מחמאה לשני־

צעדו בחוצות ירושלים וקראו במקהלה:

איקרית! בירעם!

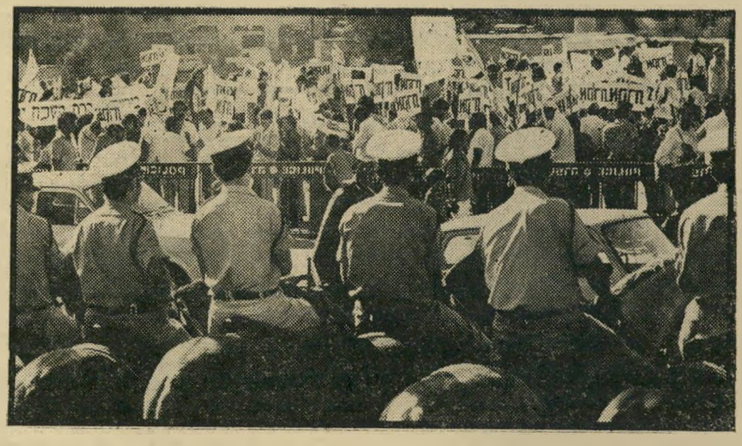

שורת הפרשים

ממתינה ליציאה ההפגנה במקום האיסוף. קבוצות קטנות של הליגה להגנה, דב וקבוצות־שוליים פאשיסטיות אחרות איימו לפוצץ את התהלוכה, אך פחדו לעשות זאת כשראו את המוני הצעירים המפגינים. לא היה צורך בהתערבות המישטרה, מכיוון שהמפגינים עצמם התאפקו ולא תקפו את המפריעים שהתקרבו מדי פעם וצעקו השמצות וגידופים.

הם, שלקחו חלק פעיל בייזום ההפגנה וב־עיצוב דמותה. אך מיגוון המשתתפים היה הרבה יותר רחב: על פני הפרופסור הוגו ברגמן עברו עמיתיו, הפרופסורים שמואל אטינגר, עדי צמח וגדעון גילת. בלטו הסופרים יהודה עמיחי, עמוס קינן, דן בן־אמוץ ויורם קניוק; המישפטנים אביתר לוויץ, אמנון זיכרוני ושמואל סגל; האדר־יכלים משה ספדי ואלישע גת.

בצד אנשי העולם הזה — כוח חדש, כמו המפיק אלכס מסיס והמהנדס פרץ עופר, בלטו פעילי שי"ח ניבה לניר, מזכיר קיבוץ גן־שמואל רן כהן ודני פתר; יו"ר הוועד היהודי־אמריקאי רוני־קוב וההומניסט יוסף אבילאה; אנשי האופוזיציה של מק"י אסתר וילנסקה, אלי־עזר ("שומרניק") פיילר, אברהם האס וצבי ברייטשטיין, שהפרו את מרות מפ־לגתם; חטיבות שלמות של קיבוצניקים

(המשך בעמוד 28)

בת המנה"ג

תלמה יגול, בת־קיבוץ ובתו של מנהיג מפא"יי ותיק, מניפה את דגל הלאום ליד מישרד ראש־הממשלה. תלמה, עיתונאית וסטודנטית, אינה שייכת לשום תנועה, באה באופן ספונטאני כדי להזדהות.

דמויות במיצעד

צעירה־ יהודיה צועדת בין מפגינים ערביים (מימין), צעירה בסאראפאן נמצאת בגוש של נוער מהקיבוצים (משמאל). באמצע: אשה עקורה מאיקרית מובילה בידה את בתה, הנושאת מעליה שלט הקורא בשם כפרה. לרבים מן העקורים היו דמעות בעיניים מרוב התרגשות, ואחד מהם, כומר מארוני, קרא: „מהיום אשא תמיד מגן־דויד על חזי, כאות תודה ליהודים שבאו הנה להיאבק על הצדק." רוב המשתתפים היהודים היו בלתי־מאורגנים ולא השתייכו לשום מיפלגה או קבוצה, אך לא חסרו גם חברי מיפלגת העבודה. בלט גוש של נוער מפ"מ שבא במלוכד.

אדם התלוי בשילטונות הוכרח על־ידם למחרת

ההפגנה לחקוע סכין בגב מנהלי המאבק

הפרובוקציה

לחיצת יד

איוב מטאנוס (שמאל) לוחץ את ידי אבנרי בחמימות הפגנתית, אחרי שהכחיש בפומבי שאמר על אבנרי את הדברים שאמר כמה ימים לפני כן בנוכחות עדים. השבוע חזר על השמצותיו שוב.

בין **הצועדים** בהפגנת־ההזדהות הגדולה בירושלים היה גבר גבה־קומה, מקריח במקצת, בעל החזות האופיינית של איש־ביטחון ישראלי. אבל הוא לא היה איש הש"ב. הוא היה דווקא ערבי, יליד בירעם.

לגבי המסתכלים מן הצד, היה זה מפגין ככל המפגינים. אבל לגבי כמה ממארגני המיצעד, עוררה דמות זו רגשות מהולים.

כי לא היה אדם בארץ שפעה יותר למניעת מיצעד זה, מאשר איוב מטאנוס.

ואין זה פלא. מבחינה טכנית, מטאנוס הוא „עקור". אבל מאות אלפי ישראלים היו משתוקקים להיות עקור כמוהו.

לא היתה לו כל סיבה להתלונן על יחס ממשלת ישראל. היו לו תמיד קשרים מצויינים עימה, במישורים שונים.

למשל: הוא נציג המערך בגוש־חלב, וסגן ראש המועצה המקומית מטעם מיפלגת מגרש־בירעם.

קשרים טובים אלה לא הזיקו, כנראה, לעסקיו. כי מטאנוס הוא קבלן משגשג, עשיר. הוא גר ב־נושחב בווילה הדומה לארמון.

כאשר התלקחה שוב תשוקת־השיבה אצל שאר עקורי בירעם, הגרים בצפיפות של 15 איש בחדר, בתנאי סבל שלא יתוארו, עמד מטאנוס בפני בעייה קשה: איך להישאר בסדר עם בני כפרו, ועם השילטונות?

הפיתרון: להיכנס לזעך העקורים, להשתדל להשתלט עליו, ולהכיל בכך פיזרה ממשית של העקורים נגד השילטונות.

פגישה בבית־קפה

אופיו **הכפיר** של מישחק זה נתגלה חיש מהר.

שתי פעולות הביאו את פרשת בירעם ואיקרית למרכז תודעת הציבור בישראל, הפכו אותה נושא לדיווח עולמי: שיבתם ההפגנתית של העקורים לבתיהם ההרוסים; והמסע הארצי לבירעם, שאורגן על־ידי ועד־ההזדהות בתל־אביב, בשיתוף עם ה־ארכי־בישוף יוסף רייא.

כשבאו אלף משתתפי המסע מכל רחבי הארץ לבירעם, שררה שם אווירה של התרוממות־הרוח. העקורים קיבלו את הבאים בכמי חיאות־כפיים סוערות. בין מקבלי פניהם היה איוב מטאנוס.

אבל למחרת המסע הספיק, כנראה, איוב מטאנוס לדבר עם גורמים אחרים. לפתע הופיע בתל־אביב, ניצל את המשורר חיים חפר כדי לערוך פגישה עם כמה עיתונאים. הפגישה נערכה, בהשתתפות חפר ודליה רביקוביץ, בקפה ג'ק, ושם השמיע מטאנוס שתי סיסמאות שנלקחו ישר ממחסן־הנשק של המגנגן החשוך הפועל נגד העקורים:

● **אם יחזירו את עקורי בירעם לבתיהם, הם ידרשו מחר גם את האדמות שנמסרו ליהודים.**

(לפני כן אורגן בכל הגליל מסע של פרובוקציה, כשה„שטינקרים" של השילטונות מחתימים כפריים תמימים על עצומות ל־חזור ל־22 כפרים הרוסים. עצומות אלה היו נשק בידי גולדה כשהצדיקה את החלטת הממשלה שלא ליצור „תקדים". העקורים עצמם הודיעו בפירוש שהם מוותרים על האדמות שנמסרו ליהודים.)

● **גורמים „שמאלניים", כמו אורי אבנרי ואחרים, מנסים לנצל את המאבק של בירעם כדי לזכות בקולות העקורים, אבל העקורים ימשיכו להצביע בעד המערך וגח"ל.** (זה היה הנושא המרכזי במסע־ההמצה של השילטונות נגד מארגני המחאה).

העיתונאים לא הבינו את משמעות הסיסמה הראשונה, ולא פירסמו אותה. אולם הם פירסמו בהבלטה עצומה שמר איוב מטאנוס, „יושב־ראש ועד עקורי בירעם", מסתייג מכל הגורמים שנשאו בעול המאבק, כאשר פירסמו חברי ועד העקורים, לפני מחרת היום, הכחשה חריפה, ובין השאר קבעו רשמית שהם מקבלים בברכה את עזרת „כל הגורמים" המוכנים לקחת חלק במאבק, ושמטאנוס לא נבחר כיו"ר העקורים. פורסמו הדברים בציניות, אם בכלל.

אמר — לא אמר

כעבור כמה ימים ערך הבישוף רייא את מסיבת־העיתונאים הגדולה שלו ב־תל־אביב. איוב מטאנוס בא עימו, הציג את עצמו כאחד מאנשיני.

כתום המסיבה, ביקשו העקורים את אבנרי להיפגש עם מטאנוס. בנוכחות קהל רב של עיתונאים ועקורים, וחץ מטאנוס בחמימות את ידו של אבנרי, הכחיש בתוקף כאיזו אמר עליו את הדברים שיוחסו לו. אבנרי הסכים לעשות עימו „סולחה".

באותה מסיבה הכריז הארכי־בישוף על עריכת מיצעד־ההזדהות הגדול שייערך בירושלים. הכנת המיבצע נמסרה לידי ועד־ההזדהות הארצי היוזם, שהתכנס במישרדו של הארכי־בישוף בחיפה.

רייא פתח את הישיבה, ביקש סליחה על כי עליו לצאת. ברגע שיצא מן האולם — ביקש מטאנוס את רשות־הדיבור. הוא שלל מכל וכל את עריכת המיצעד, הביא לכך נימוקים מוזרים ומשונים.

גם התנהגותו היתה מוזרה ביותר. הוא נמנע מלהסתכל לאנשים בעיניים, כשהביא את נימוקיו התמוהים („כדאי להימנע מפעולות פומביות," „אולי הממשלה תשנה את עמדתה בעצמה", וכיוצא באלה.)

כל משתתפי הישיבה פסלו את דבריו מייד, טענו שבלי התעוררות ציבורית גדולה לא תשנה הממשלה את החלטתה, אחרי שהכריזה עליה כעל סופית. נוצרה דיעה כללית שיש לערוך את המיצעד.

כשחזר הבישוף לישיבה והצטרף לדיעה זו, השתתק מטאנוס ו־כבש עיניו בריצפה. הכה הביני שהוא עומד תחת לחץ מצד חי־שילטונות, ופועל למענם.

במיצעד עצמו הלך בשורות העקורים. הם לא ידעו כי עשה את הכל כדי למנוע.

עד ליום המיצעד, היתה גולדה מאיר בטוחה שהסערה תחלוף, כמו שחלפו סערות קודמות. היא אמרה בוילזול ש־„הסערות של אורי אבנרי, עמוס קינן ודן בן־אמוץ לא יזיזו אותי כחוט־השערה."

אבל המיצעד הדהים אותה ואת יועציה, מכחינה כמותית ואיכותית כאחת. היה ברור שהסערה רק מתחילה, וכי בעיקבות פעולה מוצלחת זו, שהיכתה גלים בכל העולם, יבואו פעילות מרשימות עוד יותר.

לשווא ניסו סוכני השילטון בכלי־התיקשורת להצניע את המאורע. נמסרו מיספרים כוזבים, הידיעה עצמה נדחקה לקרן זווית בדרדי ובטלוויזיה, שמות המשתתפים הוצנעו, ודברי האלוף מאיר זורע (ראה הנדון) שודרו בצד הידיעה על המיצעד.

זה לא עזר. בקרב האחראים לביצוע מדיניותה של גולדה גברה חלאגה. הם החיטיו להפעיל נשק סודי.

„פרובוקציה מזוהמת"

ה מיבצע תוכנן בקפדנות. תוך ניצול כל מכשירי השילטון. גם העיתוי היה מצויין: ברגע שהארכי־בישוף יצא את הארץ כדי להשתתף בכנס דתי בלבנון.

בשבת האחרונה הובאו אנשי הטלוויזיה, הרדיו וכתבי העיתונות לבירעם. לצורך הענייו הומצאה „אסיפה של עקורים". למעשה נכחו במקום רק העקורים העורכים בה שביתת־שבת קבועה בשבתות.

הטלוויזיה הראתה רק איש אחד: איוב מטאנוס. לעיני הצופים והמאזינים, תקף בחריפות את הבישוף רייא, שלל ממנו את הזכות להופיע בשם העקורים. באותה נשימה השמיץ את האלפים שבאו להפגין למען עניינם הצודק של העקורים, תיאר אותם — לפי המינוח של שופרות־השילטון — כ„חוגים שמאלניים".

היחידים שידאגו לעקורים, לפי מטאנוס, הם גולדה מאיר, הממשלה והח"כים הערמי כוזבים, הידיעה עצמה נדחקה לקרן זווית בדרדי ובטלוויזיה, שמות המשתתפים הוצנעו, ודברי האלוף מאיר זורע (ראה הנדון) שודרו בצד הידיעה על המיצעד.

זה לא עזר. בקרב האחראים לביצוע מדיניותה של גולדה גברה חלאגה. הם החיטיו להפעיל נשק סודי.

„פרובוקציה מזוהמת"

ה מיבצע תוכנן בקפדנות. תוך ניצול כל מכשירי השילטון. גם העיתוי היה מצויין: ברגע שהארכי־בישוף יצא את הארץ כדי להשתתף בכנס דתי בלבנון.

בשבת האחרונה הובאו אנשי הטלוויזיה, הרדיו וכתבי העיתונות לבירעם. לצורך הענייו הומצאה „אסיפה של עקורים". למעשה נכחו במקום רק העקורים העורכים בה שביתת־שבת קבועה בשבתות.

הטלוויזיה הראתה רק איש אחד: איוב מטאנוס. לעיני הצופים והמאזינים, תקף בחריפות את הבישוף רייא, שלל ממנו את הזכות להופיע בשם העקורים. באותה נשימה השמיץ את האלפים שבאו להפגין למען עניינם הצודק של העקורים, תיאר אותם — לפי המינוח של שופרות־השילטון — כ„חוגים שמאלניים".

היחידים שידאגו לעקורים, לפי מטאנוס, הם גולדה מאיר, הממשלה והח"כים הערמי מי הוא. בינתיים המשיך הרדיו לשדר את הידיעה הכוזבת בכל שעה, בידעו שהיא שקר. רק בחצות, כשרוב המאזינים כבר ישנו, שידר הכחשה. (למחרת היום שידר הודעות מוקלטות של אבנרי ושל אחד מ־פעילי העקורים, אניס שאקור, נגד מטאנוס.

● **הטלוויזיה** התעלמה מהכחשה.

עוד באותו ערב שיגר אבנרי ליגאל אלון, הממונה על רשות השידור, מיברק חריף, בו ציין ש„הפעלת הרדיו והטלוויזיה ב־שרות פרובוקציה מזוהמת... היא בניגוד לחוק רשות השידור."

● **כל העיתונים** פירסמו את דברי מטאנוס, אחרי שכבר קיבלו הכחשות מוסמכות. רק עיתון אחד (מעריב) פירסם גם את ההכחשה, כתוספת לידיעה. השאר כולל הארץ, התעלמו מן ההכחשה כליל, אלא פירסמו רק את דברי מטאנוס בהבלטה.

היתה זאת הפגנה מחריזה של כוח השילטונות להפעיל את כל אמצעי־התקשורת במערכת ככלי־רה שלו שטיפת־מוח.

„אדם מיסכן"

מ ה רצו השילטונות להשיג בפרובוקציה זו? הייעד המיידי — לשתק את הפעולה למען העקורים — לא ישוג.

אך יתכן שהמפעילים מקווים להשיג יעד אחר: להמאיס את כל העניין על בעלי בים של מפא"י — שלא הזכירו את השמות בירעם ואיקרית אף פעם בכנסת.

מן ההגיון שיצאו הדברים מפיו, החלקה השתוללות אמצעי־התקשורת המוזרבים. הרדיו חזר על הידיעה המרעישה כהרחבה שעה אחרי שעה. הטלוויזיה הקדישה לו סיקור נרחב. העיתונים פירסמו את הדברים בהרחבה: כולם מינו את מטאנוס ל„יושב־ראש ועד עקורי בירעם".

מייד אחרי השידור הראשון התקשר דובר ועד־ההזדהות עם כלי־התקשורת. הוא הודיע להם, על דעת חברי ועד־העקורים, שמטאנוס אינו יושב־ראש, שלא קיבל שום סמכות מהוועד למסור הודעה כזאת, וכי אינו מדבר אלא בשם עצמו. התוצאות:

● **הרדיו**, שקיבל כבר עשרות הודעות מאותו דובר ושידר אותם, לפתע לא הכיר אותו. במשך שעות נערכו בירורים־כביכול הרצון־הטוב בציבור היהודי. מאות האנשים הטובים והבלתי־מאורגנים, שנהרו לירושלים לתומם כדי להזדהות עם עניין צודק ולהילחם בעוול הזועק לשמיים, שמעו וקראו את הודעות־השקר המשמיצות במבוכה, ואולי יסיקו את המסקנה ש„לא כדאי להילחם בשביל אנשים באלה".

מסקנה כזו תהיה עוול. כי איוב מטאנוס אינו מייצג את הקורבנות. הוא מייצג את הגורמים ששעשו את מעשה־ההנבלה.

העקורים עצמם התייחסו למטאנוס יותר בצער מאשר בזעם. „הוא מיסכן," אמר אחד מהם. „לוחצים עליו. הוא תלוי בשילטונות. מה הוא יכול לעשות?"

ביום השני השבוע התכנס ועד עקורי בירעם, בנוכחות מטאנוס, והסתייג פה אחד מדבריו. הוועד הביע מחדש תמיכה בישוף, וקרא לכל הגופים והאישים לתמוך במאבק.

מטאנוס צועד

בהפגנה הגדולה שנקראה על־ידי הבישוף רייא, אחרי שניסה למנוע אותה ולחבל בה, יומיים בלבד אחרי שמטאנוס (במשקפי־שמש, ראשון משמאל) צעד אחרי הבישוף, הוא השמיץ אותו ודחה את עזרתו, בפני אנשי הטלוויזיה והרדיו שהוזמנו אליו על־ידי השילטונות.

במדינה

(המשך מעמוד 14)

בטנדר שהתנגש עם מכונית השר. „חטפתי שן שבורה, שבר באף, תפרים במצח ובשפה, שטף דם ברגל שמאל ופצעים בכל הגוף — וכשאני פותח עיתונים, אני רואה את השקר הגדול, כאילו המכונית שלנו נכנסה לצומת באור אדום."

שמשקוביץ לא התבייש, סר לחדר הסמוך, שם שכב השר אלמוגי. „תראה מה קרה לנו בגלל הנהג שלך," טען הצעיר, שהשתחרר לאחרונה מצה"ל ועובד זמנית כפועל בניין, עד שיתחיל את לימודי הכלכלה באוניברסיטה.

תשובת השר: „לא ראיתי כלום. קראתי עיתון באותו זמן."

150 קמ"ש. אפשר להאמין כמובן לשר. אולם היו אחרים שכן ראו מה שאירע בצומת, בשעה 06.20 ביום השלישי שעבר. הולך רגל, שעמד באותו רגע לחצות את כביש חיפה—תל־אביב העיד במשטרה שהאור ברמזור להולכי הרגל, ברגע התאונה, היה ירוק. דהיינו, האור לרכב — היה אדום. דהיינו — שמכונית השר חצתה את הצומת באור אדום, כאשר פגעה בטנדר של קבלן הבניין יצחק אצטיין, שהיה נהוג בידי בנו של הקבלן, נחמן.

עדות אחרת במשטרה היתה של נהג שהגיע למקום התאונה מיד לאחר שקרתה, עזר להוביל את הפצועים במכוניתו לבית־החולים. „זמן קצר לפני שהגעתי לצומת, העיד, „עקפה אותי מכונית השר. היא דהרה במהירות של 150 ק"מ לשעה."

תל־אביב

מי שונא את לשכת העיתונות?

מרכזנית לישכת העיתונות הממשלתית בתל־אביב הרימה את הטלפון: „כאן המרכזיה הבינלאומית. ביקשתם שיחת גו־ביינא ללונדון. השיחה על הקו." מרכזנית הלישכה, שלא הזמינה שום שיחה ללונדון, התחילה לברר בין עובדי הלישכה מי הזמין שיחה כזאת. התברר שאף אחד.

זה היה לפני חודשיים. מאז, שוטף את הלישכה זרם הטרדות בלתי פוסק.

כעבור שבוע שוב חזר אותו סיפור, אותו מספר בלונדון. שוב חקרה מרכזנית הלישכה את כל העובדים. אותה תוצאה: אף אחד לא הזמין שיחה ללונדון.

בשבועות הקרובים, הפכו שיחות־החוץ־שלא־הוזמנו לשיגרה, ועובדי הלישכה הבינו שמתנהלת נגדם פעולת הטרדה מכוונת.

מודעות פיקטיביות. לפני כחודש עברה ההטרדה לפסים חדשים, כאשר ב־מעריב פורסמה מודעה: „מחפשים מזכירה למחלקת הצילומים". מספר הטלפון שצויין במודעה — היה של הלישכה. במדור אחר באותו גליון הופיעה מודעה נוספת: „מחפשים עובדת למזנון של לישכת העתונות". הלישכה הוצפה מועמדות שביקשו להתקבל לשתי המישרות.

למשטרה. לא עברו ימים רבים, וב־לישכה התקבל טלפון משירות התעסוקה: „אתם מחפשים מרכזנית?" שאל איש שירות התעסוקה. אחר־כך צילצל רכז התעסוקה של האוניברסיטה: „אתם מחפשים פקידת קבלה?" בשני המקרים, התברר, יזמה את העניין אלמונית בשם דליה.

מנהל לישכת העיתונות פנה למשטרה, זו העבירה את העניין לחקירתו של קצין הביטחון של הדואר.

ביניתיים הוחמרה ההטרדה. מרכזנית הלישכה קיבלה הודעה: „האמא של בלה דיאמנט נפצעה קשה בתאונת־דרכים ו־שוכבת בבית־חולים תל־השומר." המרכזנית, למודת־נסיון מהטלפונים הקודמים, הודיעה למנהל. זה הרים טלפון לתל־השומר. שם לא ידעו כמובן דבר על פצועה בשם דיאמנט.

בעיד נהרג. כל עובדי הלישכה התיישבו על הטלפונים להזהיר את בניביתם. ואכן, הודעות־השווא המצופות הגיעו. „בעלך נהרג". „בעלך פצוע קשה", קיבלו נשות העובדים טלפונים מיסתוריים. רק אילנה ליטבק, אשתו של עובד מעבדת־הצילום של הלישכה, לא היתה בבית כשבעלה ניסה להזהירה בפני ההטרדה המצופה. אולם הטלפון של האלמונית כן מצאה בביתה. „בעלך נהרג", אמר הקול הנשיי. ליטבק, הגרה בהרצליה, תפסה מיד מונית. הגיעה היסטרית ללישכה.

נהגים מתנפלים. ביום החמישי שע־

(המשך בעמוד 26)

מה גרם להתאבדותו של הפרופסור ערב חתונתה של בתו היחידה?

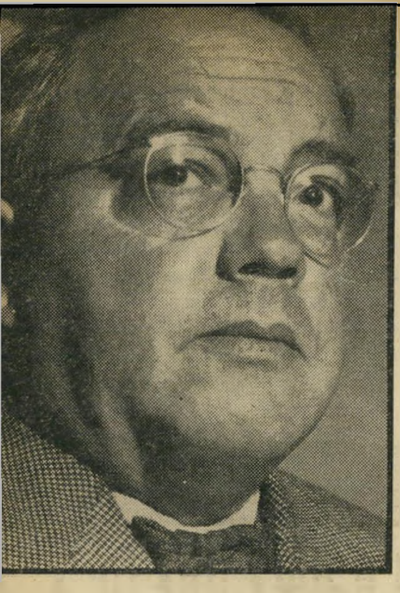

המבקר שקטל את עצמו

פרופסור ברוך קורצוויל

כ מה עתונים כתבו כי הוא „נפטר אחרי מחלה קצרה." אחרים ציינו כי מותו היה „מוות פתאומי." אף עתון בישראל לא פירסם את האמת המזועזעת: פרופסור ברוך קורצוויל, ראש המחלקה לספרות באוניברסיטת בר־אילן, גדול מבקרי הספרות בישראל ואחד מענקי הרוח הישראליים נמצא תלוי בדירתו שבשיכון הפרופסורים בקאמפוס של אוניברסיטת בר־אילן. בגיל 65 איבד הפרופסור את עצמו לדעת.

רק הארץ, היומון בו היה קורצוויל קשור למעלה משלושים שנה ובו פירסם את מסותיו ומאמריו, רמז על המוות ה־טראגי בהספד מערכתי: „מה שהעשיר רבים כל כך, היה בחינת מעמסה כבדה לבעליו." הסביר עורכו של הארץ, גרשום שוקן: „ידענו על נסיבות מותו. חשבנו שבמקרה המיוחד הזה, הנזק שעלול להיגרם לזכרו של האיש אינו מצדיק את לפעמים בשנאה, לכל מה שקשור בתרבות מזרח אירופה.

קורצוויל, בנו של רב, נקרע בנעוריו גם בין האמונה הדתית המחמירה, שעל ברכיה חונך, לבין ההשכלה והתרבות ה־אירופית הליברלית. את לימודיו החל ב־ישיבת הרב שלמה ברוייאר בפרנקפורט, וכשסיים את לימודיו בישיבה המשיך ב־לימודי מדעי־הרוח באוניברסיטה בעיר זו, שם הוכתר בשנת 1933 בתואר ד"ר לפי־לוסופיה. שני מקורות אלה — היהדות וההומאניזם הקלאסי יצרו בו קונפליקט

החריס השבור דירתו של הפרופסור ברוך קורצוויל בקומה השלישית בשיכון הפרופסורים בקאמפוס של אוניברסיטת בר־אילן, שם איבד את עצמו לדעת בתליה בשבוע שעבר. גדול מבקרי הספרות בארץ. החץ מצביע על החלון האחורי של הדירה שתריסו שבור, מקום שם בוצעה ההתאבדות.

טרגי שהעיב על חייו. הוא הסיק את המסקנות, עלה ב־1939 לארץ, ובמשך שלוש שנים שימש כתלמיד מחקר באוניברסיטה העברית. מ־תחילת שנות ה־40 עבר לחיפה, שם החל לכהן כמורה לספרות, והחל בפירסום מאמרי הביקורת שלו על הספרות העברית שהפכו אותו לגדול המבקרים הספרותיים של ספרות זו. גדולתו היתה בכך שהעריך את הספרות העברית וסופריה באמות המידה של הספרות העולמית במיטבה ושפט אותה בקריטריונים מוחלטים.

מ־1956 כיהן כמרצה לספרות וראש החוג לספרות עברית וכללית באוניברסיטת בר־אילן. הוא הפך חוג זה לשם דבר בארץ כולה. החוג שלו היה אחד ממוקדי המשיכה העיקריים של אוניברסיטה זו, כשמדי שנה שומעים כ־700 סטודנטים תורה מפיו.

קורצוויל לא פעל רק בתחום הספרות והפילוסופיה. בתחום הציבורי ניהל מלחמה עקיבה ומרה נגד המימסד הדתי, ו־במיוחד נגד עסקני המפד"ל ומנהיגיה, שאת צביעותם שש להוקיע בכל עת. כאן התגלה כאיש ריב ומדון. רק איש שידע לאהוב כמוהו — אהבה לערכים, ליופי ולשלימות — ידע גם לשנוא בצורה מרה כל כך. אבל גם כשסערו בו רגשותיו ידע לנהל את מלחמותיו הרוחניות והמוסריות בכוח התבונה.

כשם שנלחם באחרים כך נלחם גם בעצמו. מאבקיו הנפשיים והרוחניים הוליכו אותו לא פעם למשברים שמצאו ביטוי בהתפרצויות זעם או במצבי דכאון חריפים. בסיומה של אחת ממלחמותיו אלה, מצאה אותו בתו היחידה רות, תלוי בדירתו.

מה גרם להתאבדותו של איש הרוח הדתי?

■ ■ ■

מ קורביו טוענים כי לא היה זה מאורע יחיד אלא סידרה של מאורעות שדחפו אותו להחלטה להתאבד. תחילה היה זה מותו של אחד מידידיו הקרובים ביותר, אף הוא פרופסור בבר־אילן, איש דתי ששיכל את שני בניו במלחמה, שהכניס את קורצוויל למצב של דכאון.

אחר־כך בא הצורך להשלים עם הפרישה. קורצוויל, שניהל 16 שנים רצופות את החוג לספרות בבר־אילן, נאלץ להשלים עם העובדה שבעוד שנתיים, בשנת הלימודים תשל"ד, יהיה עליו לפרוש. לצאת לפנסיה, ולהעביר את ניהול החוג לתלמידו, הפרופסור יהודה פרידלנדר.

היו שטענו גם כי בדיקה רפואית שנערכה לו לא־מכבר, העלתה בליבו את החשד שהוא נגוע במחלה ממארת, והוא לא מצא בקרבו די כוחות נפשיים להתמודד עם גילוי אפשרי כזה.

נוסף לכל אלה היתה גם אי־השלמתו עם נישואי בתו, שעמדה להינשא ביום השלישי השבוע עם יהושע דנינו.

צעדו של קורצוויל היה שקול ומתוכנן, ולא פרי מצב־רוח רגעי. בחודשים האחרונים הוא דיבר על מותו, השביע את ידידיו שלא יספידוהו. ההתאבדות היא אמנם צעד נדיר ובלתי מקובל אצל יהודים דתיים שאמונתם שלימה, כמוהו. אבל קורצוויל, המבקר החריף ביותר של עצמו, לא היסס לבחור בצעד זה. ערב חתונתה של בתו נטל את חייו. החתונה נדחתה.

קברו אותו בבית הקברות בקרית שאול, לא מחוץ לגדר כמקובל בעבר לגבי מתאבדים. הפירוש ההלכתי הרואה במתאבד אדם שמותו נגרם כתוצאה ממחלתו, חל גם לגבי האיש, שבביקורתו תרם לספרות העברית הרבה יותר משתרמו לה הרבה סופרים.

פירסום מלוא העובדות באותו יום. לא חשבנו שזה חיוני."

לא רק הארץ, אלא אלפי אנשים בישראל, שברוך קורצוויל היה מורם הרוחני, סרבו לקבל את הסוף שגזר על עצמו, לא יכלו לצרף את התאבדותו לתדמיתו כפי שהיא חיה בעיניהם. אבל אלה שהכירוהו מקרוב, על אף שנדהמו, לא הופתעו. סופו של האיש היה תולדה של מסכת חיים מיוחדת במינה, שהיתה מורכבת ממאבקים רוחניים בלתי פוסקים, מהתנגשויות נפשיות, מעימות מתמיד של אדם יוצר וחושב עם סביבתו ועם עצמו. קורצוויל, ששיקף בדמותו את הייקה מתמיד. כשהוא מנסה כל חייו למזג בהשקפת עולמו את ערכי הדת עם האסתטיקה ומתמודד עם בעיות משבר האמונה של האדם המודרני.

■ ■ ■

ז יקתו של ברוך קורצוויל אל התרבות הגרמנית נאלצה לעמוד במבחן פנימי חמור עם עליית הנאצים לשלטון בגרמניה. בשנים אלה חזר קורצוויל לצ'כיה, שימש מורה בגימנסיה עברית. הוא הסיק את המסקנות, עלה ב־1939 לארץ, ובמשך שלוש שנים שימש

בטקס ססגוני, זכו מלכה אחת ואזרח פשוט אחד בהפתעה חלומית

ע"ד יום א' השבוע, כדברי השיר, היתה דוקי הוניגמן סתם יפהפייה בלונדית בת 17, מבלה חופש גדול אחרון לפני כניסתה לעול השמינית, בתיכון גורדון בתל־אביב.

החל מיום א' השבוע, היא הפכה ל־„מיס טיפניס" הישראלית, תיאלץ, בעוד־נותיה הרבים, לנסוע ב־22 לאוקטובר ל־תחרות העולמית בצרפת, לבלות שם חופ־שה משגעת. שלא לדבר כבר על המל־תחה החלומית, מתנת בוטיק קארין ובית־

הדגמה לשופטים

רותי חדידה, אחת מ־13 המועמדות לתואר „מיס טיפניס הישראלית", מדגימה לשופטים „שייק" על הבמה הזעירה. כל מועמדת הופיעה בשלוש תלבושות שונות של אופנת „טוויגי" ו„קארין". בפעם הרביעית עלתה לרחבה המוארת בבגד־ים, רואיינה על־ידי המנחה דודו דותן, והדגימה ריקוד.

מה חדש, דוקי?

שלוש־עשרה המועמדות לתואר „מיס טיפניס" הישראלית מ

ייצבות לתחרות

מס. 1 דוקי הוניגמן (17) שזכתה בתואר ובפרס, מקבלת לא־ ההכתרה, נשיקה ממנהל „טיפניס".

מס. 2 הסגנית הראשונה, סילבי פו־ ליר הצרפתיה, מצפה לנשיקתו של אחד השופטים בתחרות אמנון זכרוני.

מס. 3 ענת שמיר, הגבוהה במועמ־ דות (178 ס"מ), שנבחרה כ־ סגנית שנייה, מנושקת על־ידי הבמאי מילוא.

רגע אחרי שלוש הזוכות, רגע אחרי הניצחון, עם זרים של „פרחי כץ" בידיהן. מימין לשמאל: סגנית ראשונה, סילבי פוליר. ג'ון טיסני. דוקי הוניגמן, „מיס טיפניס" הישראלית. וסגנית שנייה ענת שמיר.

ריקוד המלכה

דוקי הו־ניגמן, שלמדה דוגמנות אצל לאה פלט־ שר, בריקוד ניצחון לאחר זכייתה בכתר.

178), זכתה במקום השלישי. את מיס טיפניס הכתיר מנהל המועדון, ג'ון טיסני. את הסגנית הראשונה הבמאי יוסף מילוא, ואת השנייה אמנון זכרוני, נציג העולם הזה.

מיד לאחר ההכתרה, נערכה במקום הג־ רלה לכרטיס־טיסה חינם לצרפת. זכה בו אוחיון סלומון (19), דקורטור בוטיקים תל־ אביבי.

„אני מאושרת," זרחה דוקי לאחר בחי־ רתה וזכייתה בנסיעה החלומית — נסיע־ תה הראשונה בחיים לחו"ל. „תודה לכולם." טוב, ומלבד זה, מה חדש, דוקי?

האופנה טוויגי, שזכתה בה יחד עם התואר.

הזוחרות העליזה, שנערכה בחסות ה־ עולם הזה, התקיימה ביום א' השבוע ב־ טיפניס התל־אביבי, בהשתתפות כ־300 אורחים, ו־13 מועמדות, שלא לדבר כבר על השופטים ועל המנחה, דודו דותן.

הראשונה נבחרה סילביה פוליר, תיירת בת 18 מצרפת הנמצאת בישראל שישה שבועות, בהם הפכה לאורחת קבועה ב־ טיפניס. ענת שמיר הבלונדית, (17 וחצי,

השופטים מימין לשמאל: הדוגמנית ומתכננת־האופנה שרה אלי. אמנון זכרוני, נציג „העולם הזה". מתכננת התסרוקות ליזה. דן בן־אמוץ. הציירת עמליה ארבל. העיתונאי עמנואל בר־קדמא. מנהל „טיפניס" ג'ון טיסני. לא נראה בתמונה השופט השמיני, מתכנן האופנה ז'אן פייר. בצילום מימין: סילבי פוליר שנבחרה לסגנית ראשונה מדגימה שמלה של בית האופנה קארין.

כל אנס - מנך!

כוכבה מירון • היתה רק בת 15 וחצי, כאשר נפלה קורבן לאונס המזעזע.

כאשר תפסה את הטרמפ הגורלי, לא חששה מכלום. היא לא תפסה טרמפ עם איזה נהג אלמוני. הנהג שהציע לה את הטרמפ היה מוכר לה. היה זה יוסף דרחאני, חייל בשירות סדיר מסביבת מגוריה. הוא נהג ברכב צבאי — עובדה המשרה בדרך כלל ביטחון אפילו על בחורה חשדנית. והשעה היתה שעת לפני צהריים בהירה. ממה היה לה לחשוש?

אלא שהטרמפ הסתיים לא במקום שכוכבה חשבה. הוא הסתיים בחולון, בחדרו של משה מסמי, ידידו של יוסף.

כוכבה, עדיין לא חושדת במאומה, הסכימה לעלות לחדר. שם, החל הסיוט. במכות־רצח ואיומי סכין, אנסו דרחאני ומסמי את הילדה אחד אחרי השני. האונס נמשך, בהפסקות, יומיים רצופים. כוכבה נשארה כלואה בחדר, והשניים המשיכו לאנוס אותה, שוב ושוב, כאוות־נפשם.

כעבור יומיים, הזמינו שני הגיבורים את חברם בנימין ברני להצטרף לשימחה. זה הצטרף, בשימחה. כשניסתה כוכבה להתנגד לאנס החדש, היכוה השלושה מכות רצח.

לאחר ארבעה ימי התעללות, החזירו האנסים את הילדה לביתה, איימו עליה לא לגלות דבר.

חיות משתוללות

לא שכוכבה גילתה. מיד למחרת האונס נעצרו השלושה. הם נשארו עצורים חודשיים וחצי, הועמדו לדין בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בפני השופטים מרדכי קנת, אלישע שיינבוים ואליהו מני.

שלושת הפושעים הודו באשמה: בעילת קטינה ומעצר בלתי חוקי. מיד לאחר הודאתם, הורשעו.

מיד לאחר הרשעתם — שוחררו לחופשי.

מבחינה משפטית, היה זה שיחרור ברבות, עד להגשת עירעור לבית־המשפט. **מבחינה אנסית, היתה זו הזמנה לאונס נוסף.**

שלושת האנסים ניצלו בשימחה את ההזדמנות שנתן להם בית־המשפט: **שלוש תשעה קטינים — חלקם בני 14 — שהשתייכו לכנופייה שאנסה צעירה בת 17, שביקרה עם בן־זוגה בפארק הלאומי ברמת־גן. האונס אירע בספטמבר 1971. הפושעים קיבלו בין חצי שנה לשש שנים מאסר. העונש המקסימלי — 20 שנות מאסר.**

אנסים בני 14

שבעה על אחת

שלושה מבין שבעת החשודים באונס צעירה מ„כל לילה אונסים כאן מישהי," סיפרו תושבי השכונה. האונס בוצע בספטמבר 1971. עד היום, החשודים מסתובבים חופשיים.

שה ימים אחרי שנמצאו אשמים באונס כוכבה ושוחררו — ביצעו אונס נוסף.

ושוב: מבחינה משפטית, היה זה, רק „נסיון לאונס." אולם הקורבן החדש — שוב ילדה בת 16 — לא הבחינה כל כך בהבדל המשפטי המלוטש, כאשר חלפו עליה שעות הסיוט עם החיות המשתוללות.

ושוב נתפסו השלושה — ושוב הודו באשמה בלי בעיות.

כתבו השופטים — ד"ר יצחק רווה, חיים דבורין ושמואל קוארט — כאשר עמדו לפניהם השלושה באשמת הפשע השני: „העובדות מגלות נסיבות חמורות מאוד... נסיונם של הנאשמים לבעול את הקורבן היה מלווה בשימוש בכוח... חומרה מיוחדת יש לראות בכך שהנאשמים ביצעו מעשה זה ימים ספורים לאחר שנגזר דינם על בעילת קטינה."

לאחר מילים חריפות אלה, יכול היה השומע התמים לחשוב שבית־המשפט יחמיר בדינם של השלושה.

אלא שלאחר מילים חריפות אלה, באו מילים קצת פחות חריפות.

עתה, נשכחה הקורבן — נערה בת 16 שכל עולמה נהרס עליה — והשופטים החלו מתחשבים: בעובדה שהפושעים הודו באשמה. בעובדה שהם צעירים. בחוות־דעת קצין־המיבחן, וכו' וכו'.

גזר־דינם: שלוש שנים מאסר בפועל לכל אחד מהשלושה.

אלא שהשלושה לא ישבו אפילו את זה, לאחר שהתקבל עירעורם.

רחמנות על פושעים

היה זה גזר־דין עצוב, לחברה הישראלית, ולכל ילדה ונערה ואשה בארץ.

שהעונש כבד מדי, ושהם צריכים לשבת פחות. או אולי בכלל לא לשבת, מי יודע.

לצעירים — זכות לאנוס

איך אפשר להסביר את כפפות המשי בהן מתייחסים שופטי ישראל אל אנסי ישראל? איך אפשר להסביר את חוסר היחס המחריד בין חומרת המעשה — לקלות העונש? איך אפשר להסביר את חוסר ההתאמה המוזר בין חוות דעתם של השופטים בדבר חומרת ושפלות הפשע — לבין העונש הרחמני שהם מטילים? איך אפשר להסביר את ההתחשבות ב„גיל הצעיר" של אנסים? האם לאנס בן עשרים יש זכות להרוס את נפשן של צעירות — יותר מאשר לאנס בן חמישים? איך אפשר להבין את ההתחש־

הטיפול המישפטי

היה זה גזר־דין עלין מאוד לשלושת האנסים. שכן העונש המקסימלי שהמחוקק קבע, על נסיון לאונס קיבוצי, הוא עשר שנות מאסר, ושבע שנים כשהפושע פועל לבדו. לגבי הנאשמים, הפעם, היתה השימחה כפולה. שכן על האונס הראשון שלהם, קיבלו — לאחר כל חוות־הדעת והתסקירים והתחקירים — דרחאני שנתיים וחצי בפועל, מסמי וברני שנה וחצי בפועל. סניגורם, חיים מישגב, עירער — ובעירעורו נתקבל: בית־המשפט העליון הפחית את עונשו של דרחאני בשנה, ואת עונשם של האחרים בחצי שנה.

וזה — כבר לאחר שהשניים ביצעו את הפשע השני שלהם.

אולם בית־המשפט העליון לא ידע על כך. התביעה, משום מה, לא טרחה לספר לשופטים כי המערערים המסכנים הספיקו ביניתיים לאמלל עוד נפש.

היועץ המשפטי לממשלה עירער על קלות העונש, במשפטם השני. הדיון בעירעור לא התקיים עדיין. כאשר יתקיים, יחליט בית־המשפט העליון אם אכן העונש קל מדי.

ואולי יחליט, כמו במשפטם הראשון,

*) השם מופוה להגנת קטינה.

השערוריית במגיפת מקרי האונס במדינה מהווה אור ירוק לאנסים

רווה

קנת

מני

דבורין

בות המלאה, הרחמנית, בפושעים שפלים — ואת חוסר ההתחשבות המוחלט, המת־עלם, מהקורבנות — הקורבנות של אתמול, ויותר מכך, הקורבנות של מחר, שיהיו קורבנות מחר — ב ג ל ל העונשים ה־רחמניים? עבור איזה מקרים קבע המחוקק את העונש המקסימלי? עבור מקרים המורים יותר? מה יכול להיות עוד חמור יותר?

איך אפשר להסביר כל זאת?

אי אפשר להסביר.

אנסים חופשיים

ה יד הרכה, שמגלים השופטים במדינה כלפי אנסים, איננה מקרית.

היא שיטתית. לא היה כמעט מקרה אונס במדינה, לאחרונה, בו חטפו האנסים עונשים מקסימאליים. תמיד נמצאו כל מיני סיבות להקל עליהם, להתחשב בהם. לא בקורבן — אלא בהם.

שני מקרים מדהימים שאירעו לאחרונה:

● לסני שנתיים, אנסו 15 צעירים בחורה אחת. רק לאחר שנה תמימה הוגש נגד 15 החשודים כתב־אישום. **שנה שלמה אחרי האונס, היו האנסים חופשיים לאיים על הקורבן, לטשטש את עקבותיהם — אולי אפילו לחזור ולאנוס אותה, אם יתחשק להם.**

היום, שנתיים לאחר האונס, 15 החשודים מסתובבים עדיין חופשי — משום שהמשפט עוד לא נגמר. כיום, הוא נמצא רק בשלבי פתיחה, וסופו מי יישורונו.

● צעיר שאנס קטינה בת 17 — יצא בקנס של אלפיים ל"י.

קשה להחליט איזה מקרה מזעזע יותר: זה של המשפט שלא נגמר — או זה של המשפט שנגמר כמו שנגמר.

המקרה הראשון היה נורא במיוחד. הוא התחיל כאשר שלושה צעירים מראש־העין והסביבה תפסו את הקורבן, צעירה מקומית בת 17, הכניסו אותה במכות לצריף בראש־העין, אילצו אותה לעשן חשיש, ופתחו במיבצע האונס הקבוצתי הגדול והממושך ביותר בתולדות מדינת ישראל. לאחר שסיפקו בה את תאוותם, שלחו השוטים שליחים בכל רחבי הסביבה, בנוסח „כל מי שרוצה יבוא. יש חתיכה."

ומי לא רצה, מבין החבר'ה הטובים. כמה אנסים השתתפו בו — אין הקורבן מסוגלת לזכור. היא הועברה מדירה לדירה, מצריף לצריף, משדה לחורשה, למטע, במשך שלושה ימים ולילות, וכל הזמן נאנסה ללא הרף בכל צורה ושיטה אפשריות, על־ידי כל מי שרק התחשק לו. במשך כל אותו זמן, אילצוה מעניה לעשן חשיש, לקחת כדורים שונים — ולהיאנס, להיאנס, להיאנס.

„אסור שמשפט אונס יתמשך"

כ אשר השתחררה והזעיקה את המשטרה, הצליחה הקורבן לזהות 15 מבין בת 17, הכניסו אותה במכות לצריף בראש־העין, אילצו אותה לעשן חשיש, ופתחו במיבצע האונס הקבוצתי הגדול והממושך ביותר בתולדות מדינת ישראל. לאחר שסיפקו בה את תאוותם, שלחו השוטים שליחים בכל רחבי הסביבה, בנוסח „כל מי שרוצה יבוא. יש חתיכה."

ומי לא רצה, מבין החבר'ה הטובים. כמה אנסים השתתפו בו — אין הקורבן מסוגלת לזכור. היא הועברה מדירה לדירה, מצריף לצריף, משדה לחורשה, למטע, במשך שלושה ימים ולילות, וכל הזמן נאנסה ללא הרף בכל צורה ושיטה אפשריות, על־ידי כל מי שרק התחשק לו. במשך כל אותו זמן, אילצוה מעניה לעשן חשיש, לקחת כדורים שונים — ולהיאנס, להיאנס, להיאנס.

„אסור שמשפט אונס יתמשך"

כ אשר השתחררה והזעיקה את המשטרה, הצליחה הקורבן לזהות 15 מבין בת 17, הכניסו אותה במכות לצריף בראש־העין, אילצו אותה לעשן חשיש, ופתחו במיבצע האונס הקבוצתי הגדול והממושך ביותר בתולדות מדינת ישראל. לאחר שסיפקו בה את תאוותם, שלחו השוטים שליחים בכל רחבי הסביבה, בנוסח „כל מי שרוצה יבוא. יש חתיכה."

ומי לא רצה, מבין החבר'ה הטובים. כמה אנסים השתתפו בו — אין הקורבן מסוגלת לזכור. היא הועברה מדירה לדירה, מצריף לצריף, משדה לחורשה, למטע, במשך שלושה ימים ולילות, וכל הזמן נאנסה ללא הרף בכל צורה ושיטה אפשריות, על־ידי כל מי שרק התחשק לו. במשך כל אותו זמן, אילצוה מעניה לעשן חשיש, לקחת כדורים שונים — ולהיאנס, להיאנס, להיאנס.

דו"ח מיוחד

— לטובת הנאשמים. השופטים מתחשבים בכל. בכך שהנאשם התחתן בינתיים — ואם יקבל מאסר, תיפגע משפחתו. בכך שהנאשם לא אנס מאז שוב. בכך שאין לו עבירות קודמות. בדברים רבים."

אוקיי. סוף סוף, נפתח המשפט, לפני שנה, בפני השופט ד"ר יצחק רווה. מה התרחש מאז?

מאז התרחשו ארבע ישיבות. **ארבע ישיבות מסכנות — במשך שנה שלמה.**

איך אפשר להסביר זאת?

אולי בהערתו גלוייית־הלב של אחד מפרקליטי הנאשמים: „אני לא מעוניין שהשופטים יזדרזו. כמה שהמשפט יתמזמז יותר — זה לטובת הקליינט שלי."

מה חושבת לעצמה הקורבן, במשך שנתיים אלה? מה חושב לעצמו כל אזרח הגון, המאמין שבתי־המשפט חייבים להגן על הצדק? מה חושבים לעצמם 15 האנסים, המסתובבים חופשי? האם מאמין באמת שופט כלשהו בישראל כי משפט כזה ירתיע את האנסים — אם אכן החשודים הם האנסים — ממעשים דומים נוספים? או ירתיע אנסים־בכוח אחרים?

האם לא מבין כל שופט כי זה רק מצחיק את האנסים? כי זה הופך כל אנס — למלך השכונה? לנושא לקינאה — וחיקוי — מצד כל החבר'ה בשכונה?

התקפה מאוחדת

ל א פחות מבחינתו של האזרח המצפה מבתי־המשפט להגן עליו — ולא על הפושעים — הוא משפטו של ציון גזורי.*

גזורי (22) הואשם בכך שאנס קטינה בת 17, כאשר לקח אותה טרמפ על הקטנוע שלו.

זה היה לפני שלוש שנים. במשך כל אותן שלוש שנים, הסתובב גזורי חופשי, רק לפני חודש הסתיים משפטו.

היה זה משפט קלאסי: כתב־האישום הוגש — חצי שנה אחרי האונס. מאז, התמסמס המשפט, לאורך שנתיים וחצי, בשלווה אופיינית, כשהסניגור, עורך־הדין אהרון ברקאי, מפעיל כל תרגיל תחת השמש למען לקוחו, וקצינת־המיבחן מסבירה לבית־המשפט ברצינות את „התרשמותה העמוקה" כי „קיימת אפשרות לבוא לקראת הנאשם ולעזור לו."

לעזור — לא לקורבן, אלא לאנס!

נציגת התביעה, עורכת־הדין שהרבני, ניסתה לעמוד נגד ההתקפה המאוחדת, אולם מאומה לא עזר. המשפט נמשך כבר יותר מדי, והשופטים — ד"ר יצחק רווה, חיים דבורין ואהרון אולסקר — רצו כבר לראות את סופו.

ושוב חזר התרגיל הידוע. בתחילה, השמיעו השופטים ברקים ורעמים על אודות חומרת פישעו של הפושע.

אחר־כך, ירדו הטונים, ושב ונשמע הימנון המוכר: „... אולם אין אנו יכולים להתעלם מנסיבות אשר מניעות אותנו

(המשך בעמוד 27)

*) שמו הוסווה, כי בינתיים התחתן וקיבל בת.

ניצולה

אביבה שירי ניצלה מאונס קבוצתי כאשר קפצה מקומה רביעית, שם נכלאה על־ידי קבוצת צעירים שרצו לאנוס אותה.

הקורבן

הלן פינקוס, תיירת מאוסטרליה, נפלה מחלון חדרה בקומה החמישית, כאשר ניסתה להימלט מצמד אנסים. שלא כאביבה, מזלה לא שיחק לה, והיא נהרגה בנופלה. זה קרה בנובמבר 1971. שני התוקפים קיבלו 7 שנים — על הריגה.

צעירים מקומיים, עליהם הצביעה כעל האנסים.

הטיפול המשטרתי: שני חשודים נעצרו לחודש ימים, האחרים — לשלושה עד שמונה ימים.

לאחר מכן, שוחררו כולם עד למשפט.

האונס אירע לפני שנתיים בדיוק, מאז, ממשיכים האנסים להסתובב חופשי.

הטיפול המשפטי, באונס זוועתי זה, היה נינוח לא פחות: רק 14 חודש אחרי הגיעה מית בת 17, הכניסו אותה במכות לצריף בראש־העין, אילצו אותה לעשן חשיש, ופתחו במיבצע האונס הקבוצתי הגדול והממושך ביותר בתולדות מדינת ישראל. לאחר שסיפקו בה את תאוותם, שלחו השוטים שליחים בכל רחבי הסביבה, בנוסח „כל מי שרוצה יבוא. יש חתיכה."

ומי לא רצה, מבין החבר'ה הטובים. כמה אנסים השתתפו בו — אין הקורבן מסוגלת לזכור. היא הועברה מדירה לדירה, מצריף לצריף, משדה לחורשה, למטע, במשך שלושה ימים ולילות, וכל הזמן נאנסה ללא הרף בכל צורה ושיטה אפשריות, על־ידי כל מי שרק התחשק לו. במשך כל אותו זמן, אילצוה מעניה לעשן חשיש, לקחת כדורים שונים — ולהיאנס, להיאנס, להיאנס.

„אסור שמשפט אונס יתמשך"

כ אשר השתחררה והזעיקה את המשטרה, הצליחה הקורבן לזהות 15 מבין בת 17, הכניסו אותה במכות לצריף בראש־העין, אילצו אותה לעשן חשיש, ופתחו במיבצע האונס הקבוצתי הגדול והממושך ביותר בתולדות מדינת ישראל. לאחר שסיפקו בה את תאוותם, שלחו השוטים שליחים בכל רחבי הסביבה, בנוסח „כל מי שרוצה יבוא. יש חתיכה."

ומי לא רצה, מבין החבר'ה הטובים. כמה אנסים השתתפו בו — אין הקורבן מסוגלת לזכור. היא הועברה מדירה לדירה, מצריף לצריף, משדה לחורשה, למטע, במשך שלושה ימים ולילות, וכל הזמן נאנסה ללא הרף בכל צורה ושיטה אפשריות, על־ידי כל מי שרק התחשק לו. במשך כל אותו זמן, אילצוה מעניה לעשן חשיש, לקחת כדורים שונים — ולהיאנס, להיאנס, להיאנס.

דו"ח מיוחד

— לטובת הנאשמים. השופטים מתחשבים בכל. בכך שהנאשם התחתן בינתיים — ואם יקבל מאסר, תיפגע משפחתו. בכך שהנאשם לא אנס מאז שוב. בכך שאין לו עבירות קודמות. בדברים רבים."

אוקיי. סוף סוף, נפתח המשפט, לפני שנה, בפני השופט ד"ר יצחק רווה. מה התרחש מאז?

מאז התרחשו ארבע ישיבות. **ארבע ישיבות מסכנות — במשך שנה שלמה.**

איך אפשר להסביר זאת?

אולי בהערתו גלוייית־הלב של אחד מפרקליטי הנאשמים: „אני לא מעוניין שהשופטים יזדרזו. כמה שהמשפט יתמזמז יותר — זה לטובת הקליינט שלי."

מה חושבת לעצמה הקורבן, במשך שנתיים אלה? מה חושב לעצמו כל אזרח הגון, המאמין שבתי־המשפט חייבים להגן על הצדק? מה חושבים לעצמם 15 האנסים, המסתובבים חופשי? האם מאמין באמת שופט כלשהו בישראל כי משפט כזה ירתיע את האנסים — אם אכן החשודים הם האנסים — ממעשים דומים נוספים? או ירתיע אנסים־בכוח אחרים?

האם לא מבין כל שופט כי זה רק מצחיק את האנסים? כי זה הופך כל אנס — למלך השכונה? לנושא לקינאה — וחיקוי — מצד כל החבר'ה בשכונה?

התקפה מאוחדת

ל א פחות מבחינתו של האזרח המצפה מבתי־המשפט להגן עליו — ולא על הפושעים — הוא משפטו של ציון גזורי.*

גזורי (22) הואשם בכך שאנס קטינה בת 17, כאשר לקח אותה טרמפ על הקטנוע שלו.

זה היה לפני שלוש שנים. במשך כל אותן שלוש שנים, הסתובב גזורי חופשי, רק לפני חודש הסתיים משפטו.

היה זה משפט קלאסי: כתב־האישום הוגש — חצי שנה אחרי האונס. מאז, התמסמס המשפט, לאורך שנתיים וחצי, בשלווה אופיינית, כשהסניגור, עורך־הדין אהרון ברקאי, מפעיל כל תרגיל תחת השמש למען לקוחו, וקצינת־המיבחן מסבירה לבית־המשפט ברצינות את „התרשמותה העמוקה" כי „קיימת אפשרות לבוא לקראת הנאשם ולעזור לו."

לעזור — לא לקורבן, אלא לאנס!

נציגת התביעה, עורכת־הדין שהרבני, ניסתה לעמוד נגד ההתקפה המאוחדת, אולם מאומה לא עזר. המשפט נמשך כבר יותר מדי, והשופטים — ד"ר יצחק רווה, חיים דבורין ואהרון אולסקר — רצו כבר לראות את סופו.

ושוב חזר התרגיל הידוע. בתחילה, השמיעו השופטים ברקים ורעמים על אודות חומרת פישעו של הפושע.

אחר־כך, ירדו הטונים, ושב ונשמע הימנון המוכר: „... אולם אין אנו יכולים להתעלם מנסיבות אשר מניעות אותנו

(המשך בעמוד 27)

*) שמו הוסווה, כי בינתיים התחתן וקיבל בת.

מישפט בלי סוף

שניים מבין 15 החשודים בביצוע האונס הקיבוצי בראש־העין — מעשה־זוועה שנמשך למעלה משלושה ימים ולילות רצופים — מובאים במשאית לבית־המשפט בפתח־תקווה להארכת מעצרם. האונס המזוועז אירע לפני למעלה משנתיים. היום, המישפט עדיין מתנהל בניחותא, וסופו אינו נראה. רק 14 חודשים אחרי המיקרה הוגש כתב־אישום.

בראיון מיוחד עם השופט הזה מאשים נחמן פרקש את החברה הישראלית: אתם עשיתם ממני חשיש!

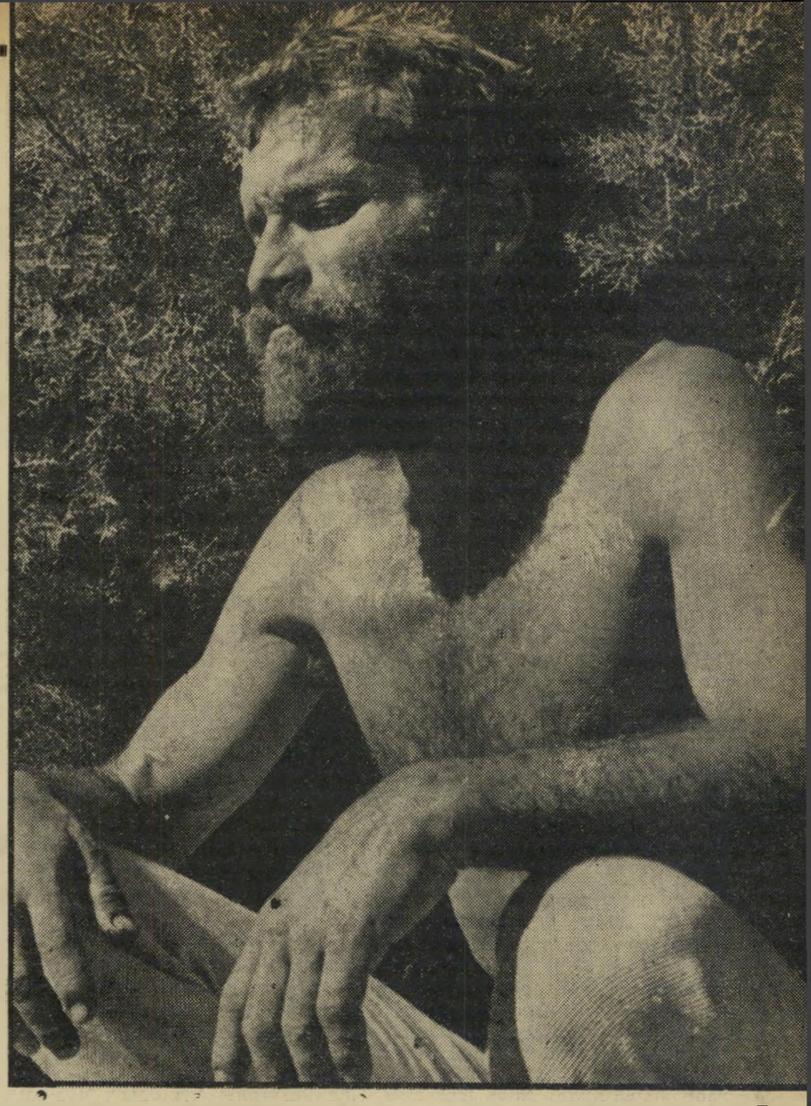

נחמן פרקש עייף.

בימים אלו הוא מתקרב לשנתו ה־38 — ועדיין לא מצא לעצמו מנוח. לפני שלוש שנים יצא בפעם האחרונה מבית־סוהר, לאחר שישב סך כולל של 15 שנה — כמעט מחצית חייו.

בראש פינה הוא הכיר צעירה דתייה בשם גאולה כמוס, עבר להתגורר איתה בוואדי שומם, עד שהמשטרה גילתה לפני שבועיים, שגידל שם מריחואנה. הוא נעצר, הובא בפני שופט בית־המשפט המחוזי בנצרת יוסף מרגלית, הודה ב־אשמה, הורשע — ושוחרר בערבות, ל־אחר עדויות־אופי מצויינות. הוא התחייב להיות בפיקוחה של יהודית שטהל, המורה שלו ליוגה בת ה־55, תושבת כפר הטבעונים אמירים.

השבוע, לאחר שיחרורו בערבות, הסכים נחמן פרקש לספר על הידרדרותו לעולם הסמים:

ה תחלתי להיות פושע בן 20. גנבתי כדי לאכול. אף פעם לא הייתי שבע. הורי היו עניים. לא היה מה לאכול.

גרתי ברחוב לבנדה בתל־אביב. כל הסביבה היתה של פושעים. היית נכנס שם לפשע אם רצית או לא רצית. לא היתה לך ברירה. אתה יודע מה זה שכל החברים שלך, השכנים שלך, פושעים? תאר לך מה היה קורה למישהו שלא היה מסכים לשתף עצמו עם החבר'ה.

אני הייתי מתאגרף. הייתי חזק. כל אחד ידע את זה. כבר מגיל צעיר הציעו לי החברים להשתתף בכל מיני מיבצעים. כמה זמן אתה יכול להתנגד להצעות כאלה — ביחוד כשאתה רעב? יום? יומיים? שלושה? תוסיף לזה את הלחץ החברתי.

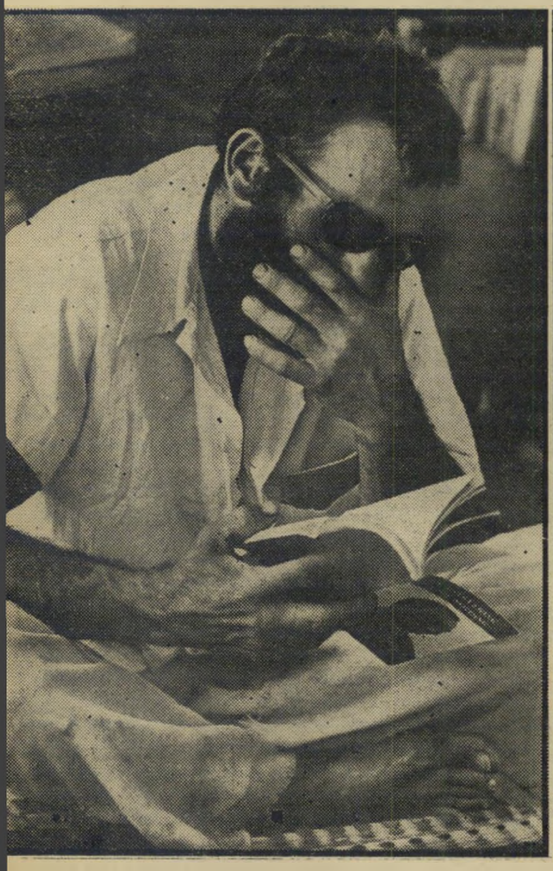

„נכון, הייתי פושע..." „היוגה משפיעה על מצויין." „אני מנסה ללמוד פילוסופיה."

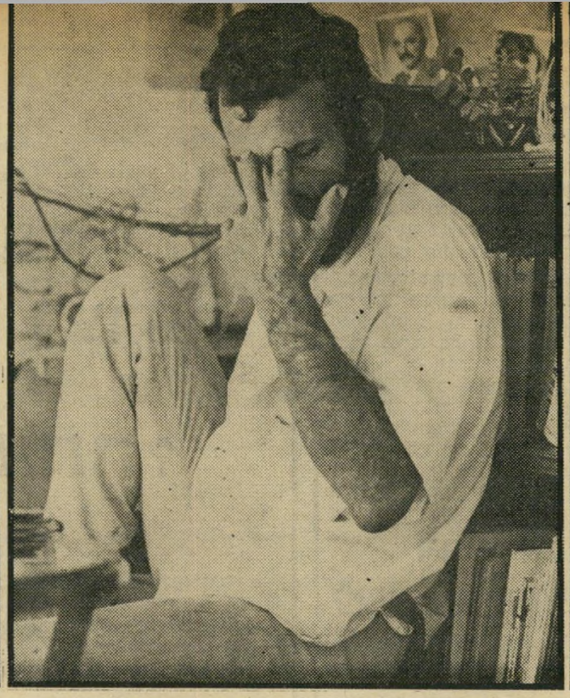

„למה ממשיכים לרדוף אותי?" „החברה עשתה ממני חשישניק." „אני לא זקוק לחברה."

מה יגידו עליך אם תסרב? תהיה מנודה. באותה תקופה, לא כמו היום, לא אהבתי להיות לבד. רציתי באנשים לידי. שיהיה לי עם מי לדבר. שיהיו לי חברים.

אותו זמן הקים מתאגרף יהודי מועדון בכיכר דיזנגוף בתל־אביב. הייתי מתאמן שם שעות. לא הרגשתי איך היום עובר. עדיין לא היה לי כסף לאוכל — אבל בכלל לא חשבתי על זה. חשבתי רק על איגרוף.

אבל אחרי כמה שבועות הודיעו מה־עירייה שחייבים להתקפל. כולם השתוללו מכעס. אבל לא הייתה ברירה.

עכשיו, במקום להיפגש במועדון, היינו כבר נפגשים ברחוב. וכשנפגשנו ברחוב, נזכרנו שאנחנו רעבים. לא רק אני הייתי רעב. וכך נולד השוד הראשון, שוד תנובה המפורסם.

כך הגעתי לראשונה בחיי לכלא — ושם הרגשתי שדי. שברגע שנכנסתי בפנים — הפסקתי להיות אדם. הייתי בסך־הכל עציר. מספר. זה הכל.

החשיש — פרס

בכלא לא רוצים ממך שום דבר. רק שתעשה את כל מה שצריך כמו מכונה. שלא תרגיש שאתה אדם. שתשכח מזה שאתה נחמן פרקש.

בכלא מצאתי את הסמים. גם קודם לא הייתי תמים. ידעתי על הסמים. ב־לבנדה יודעים ילדים שיש סמים עוד לפני שיודעים שיש בית־ספר. אבל אף פעם לא היתה לי הזדמנות לראות את הסם ממש. להריח את הריח. להתמכר לו.

בכלא טעמתי בפעם הראשונה את טע־מו של החשיש. בכלא התמכרתי לדבר הנורא הזה. המדינה שלחה אותי לזרו־עות הסמים.

מי שטוען ששלטונות בתי־הסוהר לא יודעים שבכלא יש סמים — משקר. הסו־הרים יודעים הכל. גם המפקדים שלהם יודעים. אבל הם הפכו את הסם לפרס. כל זמן שאתה בסדר — לא עושה בעיות — משתלב בתוכניות שלהם — הכל טוב ויפה.

אבל ברגע שאתה מנסה להחלץ מזה — לנסות ולהיות א ת ה — הם לוקחים ממך את הסם. אחרי שהתרגלת. אחרי שלמדת את טעמו של הרעל הזה — בלי שהם הפריעו לך. הם לא לוקחים ממך את הסם בגלל שהם דואגים לבריאות שלך. לא. הם לוקחים ממך את הסם — כעונש. לא היית בסדר? עורכים חיפוש בתא שלך, ומגלים את הסם. מכניסים אותך לצינוק. או מבי־אים אותך לעוד משפט. הכל לפי מצב־הרוח. בלי כל כללים. העיקר שהסוהר שלך, זה שאתה רואה אותו כל יום, ושאולי באיזה יום לא אמרת לו בוקר טוב יפה — יוכל לצחוק לך יום אחרי זה.

ככה זה היה לפני 18 שנה, כשאני רק נכנסתי לראשונה — וככה היה לפני שלוש שנים, כשהשתחררתי בפעם האחרונה.

אחרי חמש־עשרה שנה שישבתי ב־בתי־סוהר — נהייתי מכור לסם. למ־רות שידעתי שזה רעל ממש. הסם הפך להיות אצלי חלק מהתפריט. כמו ש־אכלתי לחם — כך עישנתי חשיש. וכך המשכתי גם כשיצאתי לחופשי.

אין לי כסף. אני חי בטבע. אוכל מה־טבע. החלטתי לקבל גם את הסם מהטבע. לא היתה לי אפשרות לקנות אותו — אז גידלתי את הסם. את אותו סם שהמדינה האכילה אותי בעל כורחי במשך 15 שנה.

ואז, יום אחד, אחרי 15 שנה שהרגילו אותי, ואחרי עוד שלוש שנים — באים שוטרים ועוצרים אותי בגלל שגידלתי ב־וואדי, רחוק מעיני אדם... את מה שהיה לי כל הזמן תחת חסות המדינה.

במקום שיצילו אותי מהמצב שלתוכו הכניסו אותי — הם אומרים לא. זה לא מעניין אותנו. למדת לעשן בכלא? אולי. אבל החוק לא מבחין. את החוק שום דבר לא מעניין.

ואתה מצידך, לא יכול לעשות לחברה שום דבר. אפילו שהיא עושה לך את הדברים הכי נוראים. לחברה מותר לעשות לך הכל.

בגלל זה פחדתי כל הזמן. הסתתרתי כל הזמן. כל החיים שלי היו לברוח מה־חברה האימתנית הזאת.

עכשיו אני רוצה לחיות בשקט. אני מנסה להיגמל מסמים. לא אוכל להמ־שיך ולהתגורר בוואדי שלי. המקום נהייה מפורסם מדי. ומלבד זה, גאולה עומדת ללדת.

אבל אני רוצה לחיות קרוב ככל האפשר ליד הטבע. כפר אמירים הוא מקום נהדר. האנשים כאן רוצים משהו. מחפשים דרך חיים. עצם העובדה שהאדם מחפש דרך למשהו — זה כבר טוב. בעיר אף אחד לא מחפש דרך לשום מקום, לשום דבר. מלבד הכסף כמובן.

הדרך לגאולה

אני מנסה ללמוד את היוגה. יש לי את יהודית. היא מורה נהדרת. היא ב־אמת מנסה בכל הלב לעזור לי. היא יודעת שעל־ידי חיפוש דרך מסויימת, אתה יכול להשתחרר מכל דרך אחרת שהלכת בה קודם לכן.

היוגה משפיעה עלי מצויין. אני מפתח את עצמי. אינני אוכל בשר. כשפרצתי לאטליז — זה היה כדי להשיג אוכל לכלי, הכלב שלי. כלי לא יכול להיות צמחוני כמוני. אני גם לא מסשק מוכשר כדי להפוך את כלי לצימחוני, כמו שיהודית הצליחה להרגיל את התתולים שלה לאכול מלפפונים.

לא רוצים לעזור

גם באמירים לא כולם פתוחים במידה מספקת. חלק מאנשי אמירים רוצים עדיין לעזור לי. רבים יותר רצו לעזור לי בעבר. כשהתפרסם בעתונות שאנשי אמירים רוצים לעזור לי — הם נבהלו. התחילו להסתייג. הזקנים החלו משפיעים על הצעירים לא להביא את ה־פשע לכפר. כאילו שאני הגורם לכל פשע. אנשים באו ואמרו לי שיהיה מאוד קשה לעזור לי בגלל שהעיתונים כתבו על כך ויצא לאמירים שם רע.

עכשיו כמעט וכבר לא עוזרים לי ב־אמירים. רק יהודית עיקבית ביחסה אלי.

כעת, המצב שלי חמור. אני פוחד מה־חברה. מהדבר הנורא הזה שהכניסו אותי בעל־כורחי למסגרת שלו. אני לא זקוק לחברה. לחברה הזו שעשתה ממני חשיש־ניק.

אני רוצה להתנער ממנה.

להיות חופשי.

„עם לידת התינוק, אצטרך למצוא בית לו ולגאולה."

במדינה

(המשך מעמוד 19)

בר התפתח המאבק לאפיק חדש: ללישכה הגיעו עשר מוניות, שנהגיהן קיבלו הור־אה לאסוף משם נוסעים. לנהגים לא היה איכפת שאיש לא הזמין אותם — הם דרשו את כספם עבור הנסיעה.

למחרת טילפנו לבלה דיאמנט, מזכירת הלישכה, מסלון אחר, הודיעו לה שעליה לבוא למדוד את שימלת־החופה שהזמינה. בלה, רווקה בת 24, הבינה מיד במה ה־עניין: „אם תשיגו לי גם חתן — אבוא.“

כבר בשלב ראשון של מערכת ה־הטרדות, הגיעו עובדי לישכת העיתונות למסקנה שהחשד נופל על אחת מעובדות הלישכה לשעבר שפוטרה מעבודתה ונוק־מת בצורה זו בחבריה לשעבר. המשטרה התבקשה להאזין לשיחותיה, אולם עד כה לא העלתה ההאזנה דבר.

דרכי־אדם
לאהוב את המצליחים

בקופנהאגן הוא יערוך תערוכה מיוחדת במינה: שילוב של ציור ותצוגת אופנה. כשכל אחד מ־19 הציורים שהוא יציג בתערוכה יופיע גם על שמלה שתודגם באולם התערוכות על־ידי דוגמנית, וש־תוכננה בידי גדול אופנאי דנמרק.

אחר־כך הוא יסע לפרנקפורט, כדי לפ־תוח תערוכה של ציוריו, בלי שמלות, בגלריה גדולה. התערוכה הבאה מיועדת אמצעים, ועבר את שלבי הסבל של סטו־דנט לאמנות כמו שכתוב בספרים.

כאשר חזר לארץ בשנת 1962, גילה אותו סוחר האמנות ז'אן תירוש. היתה איכות מיוחדת בציוריו של אבישר ה־צעיר, תערובת של אימה וציניות בנושאי הציור עם סגנון מיוחד בביצוע וחוש מקורי לצבע. תירוש החתים אותו על חוזה בלעדי, שילם לו משכורת חודשית תמורת ציור חמישה אקווארלים כל שבוע. אבישר היה אז התגלית של הציור ה־ישראלי, טעם במהירות את טעמה המתוק של ההצלחה.

אבל במקום לנוח על זרי הדפנה ארז את מכחוליו וחזר לפאריס. הוא רצה תהילה בקנה־מידה עולמי. באמצעות קש־רים הצליח להשיג ראיון עם מנהלה של אחת הגלריות החשובות בפאריס, שרפנ־טייה, הציג בפניו את ציוריו בדחילו ורחימו. להפתעתו החתים אותו מנהל ה־גלריה על חוזה לשנתיים, שילם לו מש־כורות תמורת ציור שתי תמונות בחודש. מאלפי הציירים המסתובבים בפאריס, זו־כים רק מעטים לחוזה כזה. אבל אבישר לא החזיק מעמד זמן רב. כאב לו שאין מציגים את תמונותיו. „אתה צעיר מדי בשביל זה,“ אמר לו מנהל הגלריה. אבי־שר ביטל את החוזה. כיום הוא מודה: „זאת היתה אחת השטויות הגדולות ש־עשיתי.“

צעיפים לסרטים. בשנים הבאות צייר אבישר דוגמאות לצעיפים לבתי־

צייר אבישר ויצירותיו
„לו ידעתי מה זה — לא הייתי מצייר.“

להיפתח בוושינגטון, בחסות השגריר ה־ישראלי ובינואר יציגו תערוכה של ציו־ריו ביוהנסבורג.

בגיל 34 אין שמעון אבישר, יליד קזבלנקה, שגדל בשכונת בקעה הירושל־מית, יכול להתלונן. הוא הגיע. הוא עשה לו שם. תמונותיו תלויות במשרדי הבנק־העולמי בוושינגטון; תמונות משלו נמצ־אות במוזיאון לאמנות מודרנית בפאריס, במוזיאון בטורינו, באוספיהם של אספנים ידועים כמו אדוארד ג'יי רובינסון.

הוא יכול לנהל אורח־חיים של נער־שעשועים, לנדוד על פני העולם, לצייר מתי שמתחשק לו, מתוך ידיעה שתמונו־תיו ייחטפו כשרק יוצגו למכירה. „בחודש וחצי ששהיתי בארץ,“ מודה שמעון אבי־שר, „עשיתי מספיק כסף מתמונות כדי שאוכל לחיות שנתיים בשאנונות.“

כמו שכתיב בספרים. בעולם של אגדות על ציירים המתייסרים שנים ארו־כות ברעב עד שהם זוכים להכרה, היתה דרכו של אבישר אל הפיסגה קלה, יחסית. כבן למשפחה מרובת ילדים, שעלתה ל־ארץ ב־1948, למד אבישר בבית־ספר דתי בשכונת בקעה. אביו, מומחה לריקועי נחושת, מקצוע שעבר בירושה מדורות במשפחה, הוריש לבניו את החוש האמנותי. שמעון, שבילדותו צייר פורטרטים של בני המשפחה, אותם העתיק מתמונות באלבו־מים, לא חשב על קאריירה של צייר.

במיבצע קדש ב־1956, שירת בצנחנים, צנח במיתלה. כשהשתחרר משירותו ה־צבאי התלבט אם להתחיל ללמוד בבצלאל. באמצעות היכרות עם הנספח התרבותי של שגרירות צרפת בישראל, סודרה לו אז סטיפנדיה ללימודים בבית־הספר לאמנות שימושית בפאריס. הוא יצא לשם מחוסר האופנה הגדולים של פאריס. כשהבחין שגם בתחום זה הולך לו יותר מדי קל, הרים טלפון לפיטר יוסטינוב, הציג את עצמו כגדול בוני התאטרות בישראל ו־ביקש להתקבל כעוזר תפאורן בסרטיו. הוא הצליח גם בכך. עבד בסרטים עם הנרי קלוזו הגדול עד שזה מת.

כאשר התקשר בחזרה באמצע שנות ה־60 עם הגלריה הפאריסאית לה־בנזיך היה ברור שהוא עשוי וכל שערי היכלי הציור העולמיים פתוחים בפניו. אנדרי מורואה, שרכש שניים מציוריו, שאל אותו: „מה מסמלים הציורים שלך?“ „אילו ידעתי,“ השיב לו אבישר, „לא הייתי מצייר.“ מורואה הוקסם מהתשובה, כתב דברי הקדמה לפתיחת תערוכה של אבישר, וציין: „כך זה צריך להיות. צייר צריך לחשוב במכחולים שלו.“

גם כיום, אחרי שסובב בכל רחבי ה־עולם והציג במסורסמות שבגלריות, מת־קשה אבישר להסביר את ציוריו. „אני לא מחפש,“ הוא אומר, „אני מוצא. אני בטוח שאנשים אינם רוכשים את התמונות שלי בגללי ואם אוהבים אותי זה אולי מפני שאנשים אוהבים אנשים מצליחים.“

אבישר, שבזמנו היה צייר יליד מרוקו היחיד בארץ, אינו אכול תיסכול או מרי־רות. „מעולם לא הרגשתי הרגשה של קי־פוח או הפלייה. להיפך, הישגתי כל מה ששאפתי אליו. הכול תלוי רק בכוח ה־רצון.“

עתה, אחרי שנים של נדודים, מתכונן אבישר להשלים עוד סיבוב אחד בעולם ולחזור ולהשתקע בארץ. „המסע הזה מתחיל להימאס לי. הגעתי לשלב בו אני רוצה להתיישב, להתחתן, לגדל ילדים ולצייר בשקט.“

כל ערב - יזכה מישהו בנסיעת חינם לצרפת

למה לא אתה?

מידי ערב, בשבועיים הקרובים, נערכת במועדון „טיפאניס“ בתל-אביב הגרלה, שהזוכה בה יקבל כרטיס טיסה באייר-פרנס לצרפת וחזרה (כולל מיסים), שהייה של שבוע בצרפת, וביקור בספרד — הכל חינם.

ספורט טוטו

מינימום פרסים

השבוע על תחרויות הגביע ועל משחקי הליגה האנגלית

150 אלף ל"י

* * *

מינימום פרס ראשון

75 אלף ל"י

עשה לך מנהג קבוע - מלא טוטו כל שבוע!

יוסף נושי — אסתר ספירשטיין

לוס-אנג'לס — חיפה

נשואים

החתונה נערכה בניו-יורק ארה"ב

י"ז אלול תשל"ב — 27.8.72

כל אום מלר

(המשך מעמוד 23)

שלא למצות את כל חומרת־הדין: לנאשם אין הרשעות קודמות. גם הנאשם וגם ה־קורבן התבססו בינתיים בחיים, הקימו משפחות (השופטים הנכבדים לא הסבירו מדוע, אם הקורבן הקימה בינתיים משפחה, יש בכך כדי להקל על עונשו של האנס). מתקבל הרושם החזק, ביי־חוד מתסקיר קצינת־המיבחן, כי הנאשם ניתק את עצמו..."

התוצאה: אלפיים ל"י קנס — בעשרה תשלומים.

כן גזרו השופטים על גזורי מאסר שנ־תיים — על תנאי!

העונש המקסימלי שקבע המחוקק על פשע כזה: 14 שנות מאסר!

אונס הבתולות

בשפט אונס אחר, חמור לא פחות מבחינת השפעתו הציבורית, היה מש־פט אנסי התיירות בחוף נתניה.

פשע זה אירע באוגוסט 1968. שתי אח־יות דתיות, תיירות מארצות־הברית, יצאו לטייל על הטיילת בנתניה עם ידידיהן, שני תיירים מדנמרק. לפתע, הופיעו לידם, שני ישראלים נחמדים: צבי זיגפריד, תושב נתניה, וכלפו חסאן, תושב יפו. הם נטפלו לצעירות, ובאיומי רצח הורידו אותן ואת מלוויהן לחוף הים. שם, הצטרף אליהם אנס נוסף.

השלושה אנסו את אחת התיירות. את אחותה, הוברר, לא הצליחו שלושת הגי־בורים לאנוס, למרות מאמציהם, והואשמו, ביחס אליה, רק בניסיון לאונס.

בבית־המשפט, בפני השופטים המחו־זיים מרדכי קנת, ד"ר יצחק דולב, ואליהו מני, חזרה על עצמה שוב פעם המעשיה הישנה.

בתחילה, קבעו השופטים: „המקרה עצ־מו הוא חמור... בית־המשפט מחוייב להטיל עונש מאסר רב־שנים."

השלישי נמלט

רן אכן, קשה היה להמעיט בחומרת המקרה. דובר פה הפעם לא על צעירה הנמצאית בסביבה אפילה, בודדה, כשהאנס מאמין שיצליח לבצע את זממו ולהתחמק. המדובר בצעירות שטיילו ברחוב ראשי, בחברת מלווים, בין קהל רב, ושנגררו בכוח על־ידי חיות־אדם — שלא איכפת היה להם מי יראה אותם ומי יכיר אותם.

המדובר גם בשתי תיירות — שבאו לבקר בארץ. כפי שהוברר לאחר מכן, המדובר היה גם בשתי בתולות.

האונס בוצע על־ידי שלושה אנסים, למרות שהשלישי לא נתפס מעולם (נתנ־ייתי בשם חיים וטורי נחשד כי הוא האדם השלישי, והועמד לדין עם השניים הרא־שונים. אולם סניגוריו עורכי־הדין חיים קאוזס ודרור מקרין, הוציאו אותו זכאי).

העונש המקסימלי על אונס כזה, ה־מוגדר בחוק כאונס בצוותא, הוא עשרים שנות מאסר.

אולם מה פסקו השופטים?

שבע שנות מאסר!

כל לילה — אונס

אנסי ישראל? למדו מהר מאוד את הלקח: האונס איננו כל כך נורא. מרדכי („שולמן ישלם") שולמן הוכיח שהפשע בחוף נתניה לא היה חריג. שאונס לא חייב להתבצע במיסתרים. אפשר לע־שות אותו בגלוי, ברחוב ראשי. לא רק שזה מקור גאווה — לא צריך אפילו לפחוד.

אנסי ישראל אינם חיים בחלל ריק. בתוך עמם הם יושבים. כאשר ביצעו מספר צעירים, לפני שנה, אונס בקטינה בחורבה מאחורי בית־החלוצות באבן־כבר, בדרום תל־אביב, סיפרו תושבי הצריפים הסמוכים לכתבים: „מה יש? כל לילה יש פה אונס. כל הלילות שומעים משם צעקות." מקורה של שלוה אולימפית זו, נוכח פשע כה מזעזע, הוא אחד ויחיד:

היכך הצדק!

רחל מרחלת על כל העולם

זוכרים את **שולי לסרי**? לא זוכרים. גם, אינני מאשימה אתכם. גם אני כמעט שלא זכרתי.

אבל כשנזכרתי, כבר היה מאוחר מדי. אני, וכולנו, הפסדנו דבר חשוב מאוד. כשהיא היתה ברשותנו, לא השגחנו בה. עכשיו, ההפסד כולו שלנו.

אין נביאה בעירה

לפני שנתיים, היתה שולי אחת המועמ־דות לתחרות מלכת המים. אלא שחבר שלושת אלפי השופטים הצליח, איך שהוא, לא להבחין בה, והיא לא זכתה בשום מקום.

שולי התאכזבה כמובן קשות, אבל לא נואשה. שנה לאחר מכן, היתה מועמדת לתחרות מלכת היופי.

כאן, היה השיפוט לא בידי הקהל, אלא בידי חבר שופטים שנקבע מראש. אבל גם זה לא הועיל לשולי. שוב לא זכתה בכלום.

אז עד כמה יכולה בחורה לסבול? שולי הגיעה למסקנה שבארץ אין עתיד, תפסה איזה מיליונר חו"לי שבא לביקור, ניגשה איתו לגרמניה.

ושם, בדיוק כמו שהיא חשבה, היא גיל־תה את העתיד. ועוד בהווה.

לאחר שורת נצחונות קלי־ערך בשורת תחרויות קלות־ערך, כמו מלכת החלב, מיס קצרנית, נסיכת הכתבניות, ושאר ירקות, היא זכתה עכשיו בחוזה בסרט קרוב. חוזה קטן, על תפקיד קטן, בסרט קטן.

אבל שולי לא בזה לקטנים האלה. היא יודעת מנסיונה העשיר, שאלה הקטנים, גדולים יהיו.

שמוליק מתאושש

קראוס

החיים לצידו של **שמוליק קראוס** לא יכולים אף פעם להיות משעממים. ואם אינכם מאמינים, אתם יכולים לשאול את אשתו, **ג'וזי כץ.**

יש שם כבר מסלול קבוע, בחיי המש־פחה הזו: כשלשמוליק רע בחיים, או סתם על הנשמה, הוא נוטה למצוא לו מיפלט אצל ג'וזי. נראה בחברתה, ורק בחברתה, ובכלל.

אבל כשהעניינים משתנים, ולשמוליק טוב בחיים, או סתם על הנשמה, והוא מעודד, מאושש, ורואה את הצד הוורוד של החיים — או אז הוא נזכר בחופש.

ואשתו

מכאן, אני מסיקה ששמוליק התאושש כבר מכל התלאות שעברו עליו לאחרונה. כי אהבת החופש שלו בוערת במלוא עו־זה, בימים אלה.

וכרגיל, ג'וזי היא זו שמשלמת את ה־מחיר. יותר זיותר קורה לאחרונה, אני מבינה, שכאשר היא מגיעה הביתה בלי־לה, אחרי הופעתה בלהיט שלה, **הטוב, הרע והנערה** — היא לא מוצאת את שמו־ליק בבית.

ביקור עצוב

כלומר, הביקור עצמו בעצם צריך לה־יות משמח, אלא שהנסיבות שלו עצובות. בימים אלה חזרה לארץ, רק לביקור קצר, **חנה בן־ארי,** אשתו של הבמאי **אבר־הם ניניו.**

ניניו היה אחד מקבוצת אנשי המפתח בהבימה שהואשמו במעילת־הענק בקופת התיאטרון. זה היה לפני שנה — ומיד לאחר המקרה עזבה חנה את הארץ, עם הבן, ותפסה ג'וב באירופה מטעם הסוכנות.

ומאחר שניניו עצמו איננו יכול לעזוב את הארץ, מאחר שיש נגדו צו עיכוב־יציאה, לא התראו בני הזוג במשך שנה תמימה.

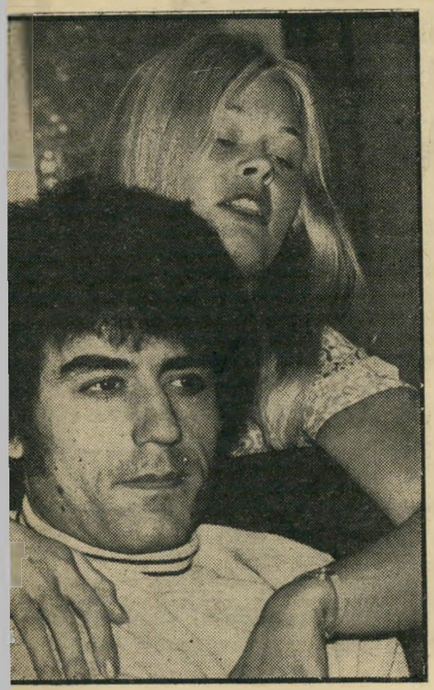

סבאן ולנה

קטן כמו התנגדותו המצפונית של סבאן לנישואין — לא תעמוד בדרכה.

סבאן עצמו כנראה כבר השלים עם גורלו, ומנסה רק לדחות את הקץ: „אף פעם לא דובר בינינו על נישואין," הוא מסביר. „ידענו שפעם נתחתן, וזה שהיא התגיירה יגרום לכך שעכשיו כנראה נת־חיל להתייחס לזה יותר ברצינות. אבל מה בוער?"

כן בוער, לא בוער — זהירות חביבי. זה הולך ובא.

זה מה שרוצה כרגע האקורדיוניסט והמנצח עמי גלעד. בגיל 33, אחרי תריסר שנות נישואין ושני ילדים — בן

גירושין - בכל מחיר

תשע ובת שמונה — הוא התאהב. שוב פעם, אני מתכוונת.

אהבתו החדשה היא אורלי פנוש־אורגן, ג'ינג'ית בת 18 וחצי. עמי הכיר אותה לפני שמונה חדשים בג'מבו, שם היא הופיעה כרקדנית.

בתחילה ניסה עמי להסתיר את ה־להבה החדשה, אבל ראה מהר מאוד שזה לא יילך, ועכשיו הוא רוצה גט. מהר, הרבה, וחזק.

אלא שאשתו, שולה, לא נחפזת כל כך לתת לו. עמי ושולה נפגשו בארצות־הברית דווקא, כאשר שולה עבדה שם כמורה, ועמי היה המלווה של שושנה דמארי. הם באו ארצה, קיבלו מהה־רים של שולה פנטהאוז קטן של שישה חדרים בתל־אביב, והתחילו לגדל משפחה בשלווה.

עד עכשיו. עכשיו, חוששתני, יתפתח קרב עז. שכן לא רק שולה עקשנית בעסק. גם הג'ינג'ית היא מספר לא קטן, מדור־חים לי. כמו שאתם רואים אותה קטנה, ועוד לפני גיוס בכלל, מסתבר שהיא בעלת נסיון בהוויות העולם הזה, ביחוד. אחרי הרומן המפורסם שניהלה, עד ל־אחרונה, עם בעלה של זמרת ידועה.

„עוד אין שום חתונה באופק, ואני עוד לא מחפש שום בית־כנסת."

בהצהרה תקיפה זו, ניסה השבוע ה־אמרגן **חיים סבאן** לדחות את הקץ, שלדברי כל מכריו ממשמש ובא עליו ללא אפשרות נסיגה.

לקץ קוראים **לנה קינונן,** פצצה בלונדית מפינלנד היושבת על תקן של ידידתו של חיים, מאז הכיר אותה בלונ־דון והביא אותה ארצה.

נכון, מה בוער?

הסימן האחרון למה שעומד למשמש ולבוא על סבאנו היא העובדה שהגוייה הנחמדה התגיירה, לפני חודשיים.

וכשבחורה לוקחת את העניינים כל כך ברצינות עד שהיא מוכנה לעבור את כל יסורי השאול של תהליך הגיור — אתם יכולים כבר לתאר לכם שמיכשול

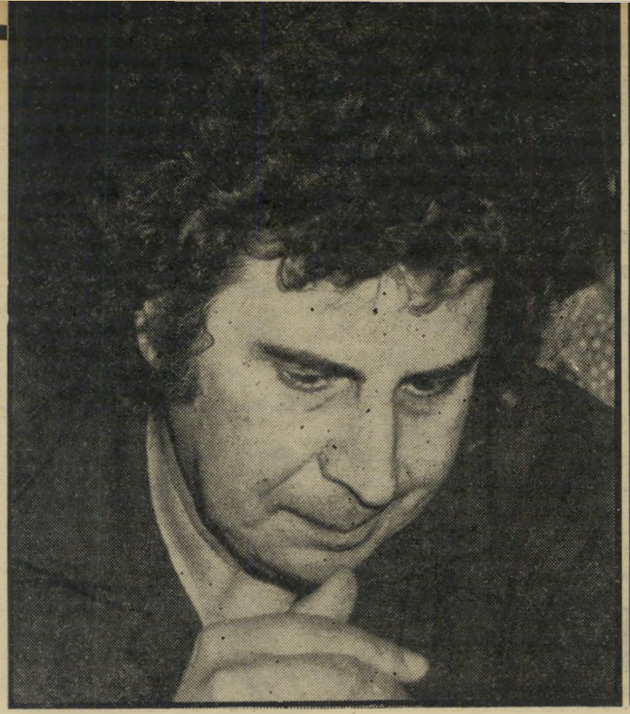

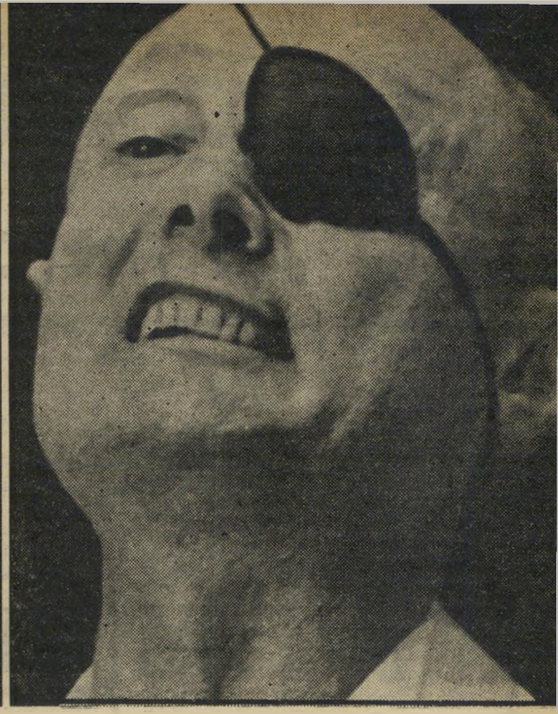

דיין

השערורייה הבינלאומית פרצה בעת ביקורו בישראל, לפני שלושה שבועות, של המשורר ולוחם החירות היווני מיקיס תיאודוראקיס.

היא פרצה בעקבות ידיעה שהתפרסמה בידיעות־אחרונות, לפיה הציע דיין, כאשר פרצה הפיכת הקולונלים ביוון לפני חמש שנים, את עזרת ישראל לתיאודוראקיס וחבריו נגד כת הקולונלים.

הידיעה עשתה גלים בעולם, העמידה את דיין במצב מביך ביותר.

הכחשתו של דיין באה כברק. הסיפור כולו הינו שקר, טען דיין. בסך־הכל, הוא היה אז בביקור אצל בתו יעל, שהתגוררה אז ביוון, והיה בדיוק בדרכו לשדה־התעופה, כאשר פרצה ההפיכה. השדה נסגר, ובלית־ברירה, ניאות להצעתה של יעל, למחרת בבוקר, לבקר ידידים שלה.

על מה שהתרחש באותו ביקור אצל ידידים, סיפר בשבוע שעבר ג'ון קאטריס, עיתונאי יווני מחבריו של תיאודוראקיס, הגולה עתה בלונדון. זה סיפורו, כפי ש־התפרסם בעיתון היווני ניאה דימוקרטיה, המופיע בלונדון.

■ ■ ■

א ת גנרל משה דיין פגשתי לפני חמש שנים. היה זה בבוקר ה־21 לאפריל 1967 — הבוקר שלאחר „ליל הטנקים" ה־מחרידי. ובעקבות השיחה בינינו, באותו בוקר אני מרשה לעצמי לקבוע: בוויכוח בין מיקיס תיאודוראקיס לגנרל דיין — יש להאמין לגירסה של מיקיס.

על הוויכוח ביניהם נודע לי לראשונה בשני לאוגוסט. באותו בוקר, קראתי בעי־

• הלילה שבו ביצעה כת הקולונלים את ההפיכה נגד מלך יוון. הפיכה זו היתה לחי־צת־ההדק שגרמה, ללא כוונת מתכננים, למלחמת ששת הימים; הרוסים סיפרו ל־נאצר כי ההפיכה הינה מעשה ידי סוכנות־הביון של ארצות־הברית, שיכנעו אותו כי הצעד השני של הסוכנות הוא ריכוז כוחות צה"ל בצפון, שנועד להפיל את הממשטר ב־סוריה. לאחר ימים, גילה נאצר עצמו כי בגלל הפיכת הקולונלים, השתכנע באמי־תות הסיפור על ריכוז כוחות צה"ל בצפון, יצא למלחמת ששת הימים.

תיאודוראקיס

תון וימה, היוצא לאור באתונה, ידיעה מ־תל־אביב לפיה „מכחיש שר הביטחון ה־ישראלי כאילו הציע, באביב 1967, לעזור לתיאודוראקיס וחבריו במאבקם נגד שלטון הקולונלים."

בעקבות הכחשתו של גנרל דיין, ברצוני לדווח על אותה פגישה שלי איתו, באותו בוקר שלאחר ליל הטנקים.

■ ■ ■

ל שבתי אז, עם כתבים אחרים, במשרדי המערכת של העיתון היווני טאניה. היינו מנותקים מהעולם, ללא מידע, ללא קשר לשום מקום.

בתשע בבוקר נפתחה הדלת ומשה דיין נכנס לחדר, בלוויית בתו יעל. הם הציגו את עצמם, והתיישבו לשיחה איתנו. דיין היה לבוש זוג מכנסי חאקי וחולצה קצרת שרוולים, הוא החל ממטיר עלינו שאלות, כשהוא מעיר אודות „המזל הרע שפגע ב־יוון," ו„איך נדרסה הדמוקרטיה". הוא גם שאל אותי, מפורשות: „איך יכול אני אי־שית, וישראל כמדינה, לעזור לעם היווני, שעשה כה רבות למען העם היהודי בתקופת הכיבוש הנאצי ביוון?"

גנרל דיין גם שאל אותי אם אני יכול ליצור לו קשר עם איליאס יאנאקאקיס, מי־קיס תיאודוראקיס, ו„אחרים מראשי השמאל ביוון." לבסוף, ביקש ממני דיין לתת לבתו ראיון, כשהוא, דיין עצמו, ישאל את ה־שאלות.

עוד כיום, חמש שנים לאחר מכן, אני זוכר בבהירות את אותו בוקר עצוב. אני זוכר בבהירות כיצד היינו כולנו מתוחים, נבוכים, חסרי כל ידיעה על העומד להת־רחש כל רגע. משום כך, לא הצלחתי אפילו להרגיש הפתעה נוכח ביקורו הפתאומי, ו־העניין שגילה „האיש החזק" של ישראל.

■ ■ ■

ת שובתי לדיין היו כדלהלן:

עניתי כי היוונים יעריכו מעומק ליבם את ריגשות ההשתתפות שלו. ביחוד אם רגשות אלה יהיו מלווים בהכרזה פומבית המוחה נגד הפיכת הקולונלים, או כל צעד ממשי אחר שיתמוך בעם היווני.

עניתי כי אין לי כל אפשרות ליצור קשר בינו לבין האנשים שביקש (גם אם היתה לי אפשרות זו, הייתי עונה אותו דבר).

הסכמתי ברצון להתראיין על ידו. אולם הסברתי שלא אוכל לעשות זאת לפני מחר בבוקר, כדי שאספיק לאסוף קצת מידע על מה שקרה בלילה הקודם. כל זאת, כמובן, בתנאי שאהיה עדיין אדם חופשי מחר בבוקר.

למרות אכזבתו הניכרת, היתה פרידת השלום של דיין חמימה, והוא איחל לי כל טוב. הוא לא אמר אם יחזור מחר לראיון.

מאז, לא נפגשתי יותר עם דיין. אינני יודע אם הוא פגש את תיאודוראקיס. אינני יודע אם הוא הציע למיקיס עזרה — כמו שהציע לי.

אולם דבר אחד אני יודע:

בין דיין ומיקיס — אני הייתי מאמין ל־מיקיס.

איקריח! בירעם!

(המשך מעמוד 17)

מהראל, רבדים, כרם־שלום וכ־200 חב־רים בודדים מקיבוצים שונים, אנשי רק"ח יהודים וערבים; אנשי ברית־השמאל. חב־רי החטיבה הצעירה של מפ"ם בירושלים, שמאיר יערי איים עליהם יום לפני כן על פי רשימה שמית, שיגורשו מן המיפ־לגה אם ישתתפו, צעדו במלוכד, בהנהגת מזכירם. התנועה לשלום וביטחון בירו־שלים פירסמה מודעה בהשלום על הצ־טרפותה.

אך אלה, ורבים אחרים שנעלמו בגושי הצועדים מבלי להתבלט, היו פחות חשו־בים ממאות האזרחים הפשוטים, שבאו איש־איש על פי קריאת מצפונו. אנשים הרחוקים מכל מיפלגה, ואף חברי מיפלגות הימין ומיפלגת השילטון.

„זעקי ארץ אהובה!" קראו הסיסמאות, והבעת־פניהם של הצועדים חזרה על הק־ריאה. „אם אשכח, בירעם — תשכח ימי־ני!" „עוד לא אבדה תיקוותנו!" „פליטים במולדתנו?" „תקדים של צדק — תקדים טוב!" ושוב ושוב, במאות זוגות ידיים: „איקריח!" „בירעם!"

כמו כלב מתנער

ד זוקא הקבוצות הניאו־פאשיסטיות, שזממו לפוצץ את המיצעד, הבליטו את חשיבותה המכרעת, כמיפגן המצפון של מחנה שוחרי השלום והשיוויון במדי־נה.

כלי־התיקשורת, שהשתדלו להצניע את המיצעד בדווחם עליו אחרי שפע ידיעות

קומזיץ צעירי מפ"ם, שהצטרפו להפגנה תוך הפרה מוחלטת של פקודת מיפלגתם, ערכו בגמר ההפגנה קומזיץ על הדשא מול מישרד ראש־הממשלה כשאחרים מצטרפים אליהם.

בלתי־חשובות מכל העולם, ביקשו להבליט את התפקיד החשוב שמילאה המישטרה בשמירה על הסדר. נתקבל הרושם כאילו הצילה המישטרה את 5000 המפגינים מפני 25 הזאטוטים והמופרעים, שהתקבצו סביב הרב מאיר כהנא רודף־הפירסומת.

המצב היה, כמובן, הפוך. המפגינים יכלו בכל רגע לקרוע לגזרים את הבירי־יונים, שניסו כמה פעמים להתנפל על אורי אבנרי, ושגידפו את הביטוף רייא בקללות גסות. אולם ההפגנה הגיבה ככלב מתנער, המוריד טיפות־מים מפרוותו. היא לא פגעה במפריעים, עברה על פניהם בבוז. הגיבורים קיפלו את זנבם, צעקו ושרקו ממרחק בטוח.

משמעת עילאית זו של הצועדים, ים הדגלים והסיסמאות המאופקות, תחושת השותפות של קיבוצניקים צעירים, ש־צעדו בצד אנשי־רוח מהאוניברסיטה, נשים ערביות מן הכפרים, תיכוניסטים מתל־אביב וצופים מנצרת — אלה נתנו להפ־גנה את המשמעות החזותית והמוסרית.

כאשר עמד הביטוף, אחרי צעידה של ארבעה קילומטרים, על גג הג'יפ המתנד־נד מתחת לחלונות המרוגפים של מישרד ראש־הממשלה, וקרא לגולדה הנעדרת: „שלום!" — הוא לא דיבר אל הקיר. הוא דיבר על המצפון המתעורר של ציבור טוב ורגיש, אשר מיטב נציגיו הקיפוהו כים של פנים נרגשות.

המפגינים התפזרו כשם שבאו, בסדר מופתי. הם ידעו כי ייפגשו שוב, בעוצמה גוברת והולכת.

„משה דיין הציע, לי אישית, את עזרת ישראל נגד הקולונלים," מעיד עיתונאי יווני, הגולה כיום בלונדון.

במדינה

משפט

מה שהקליינט

מחפש היום

היום, כדי לזכות בהכנסות, לא מספיק להיות פרוצה. דרישת השוק כרגע היא זונות קטינות.

הן מגיעות למידרכות תל־אביב בזרם בלתי פוסק. ממלאות את הבארים ומועדוני־הלילה עד השעות הקטנות ועד הקליינט האחרון. יש מהן בנות 13 ו־14. מבוגרות מבנות 17 נחשבות כבר לאובייקטים משומשים מדי.

„ארס מסריח!" הוא הובא לפני כשבוע בפני שופט בית־המשפט השלום בתל־אביב, בוריס ראפופורט. כבן 25, יפה־תואר, בעל אברים מאורכים וסימטריים של דוגמן לירחון אופנה.

שמו רפי ורד. החשד שהועלה נגדו: פיתוי קטינה לעיסוק בזנות וחיים על ריווחי זנות קטינות.

הקטינה שפיתה, תינוקת בת 16. רזה עד לגיחוך. בעלת פני ילדה נבוכים.

חשוד ורד (עומד)
„ארס היה וארס יהיה"

שסימנים ראשונים של פצעי בגרות מעיבים על חינה הצעיר. את היצור הזה מאשימה המישטרה בניהול בית־בושת. מקום בו הועסקו מלבדה עוד מיספר יצאניות בגיל בית־הספר העממי.

השופט ראפופורט ביקש להכניס לאולם את הוריה של הקטינה. הללו נכנסו בהיסוס נבוכים מן המעמד ומן האשמה התלויה נגד צאצאיתם. אך תוך דקות מיספר הסתגלו לאווירה והשתלבו לתוכה בקריאות ביניים קולניות.

„אתה ארס מסריח!" קרא האב הנזעם לעבר רפי היפה.

„תשמע איך הוא מדבר, כבוד השופט," התחמם היפה, „אני הצלתי להם את הילדה. גרתי אצלם בבית. הייתי כמו בן שם. עמדתי להתחתן עם הילדה שלהם. אנחנו אוהבים, ותראה איך שהוא מדבר עלי."

„אז איך הצלחת להכניס בשבוע אחד 1600 ל"י לחשבון־בנק שלך," מצטעק האב. „מאיפה היו לך כל הכספים האלה אם לא מהגוף של הילדה שלי? בחיים הוא לא היה עובד." פנה האב לשופט, „תמיד בחוץ בלילה, ויושן אחר כל היום."

(המשך בעמוד 32)

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

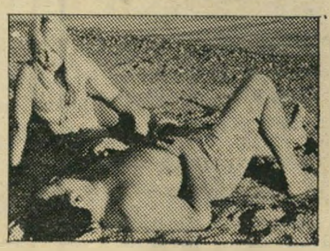

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסווארות.

נמל אילת מציע לך: ✡ עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד ✡ בתקופת הנסיון מגורים בבית נמלי (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי ✡ בשנה הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל ✡ עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלואה ל־10 שנים ✡ (יש צורך להמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד. למחוסרי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.

המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 9.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מלואים; ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם, נמל אילת, ת. ד. 37, אילת.

אילת הקסומה קוראת לך!

הודעה לעקרת הבית

עופות מעולים בזול!

העופות מן הקירור הם פטמים צעירים — מן הסוג המקובל על עקרת־הבית הישראלית — אשר נשחטו לאחרונה במשחטות מודרניות, בתנאים היגייניים ביותר, והוכנסו מיד לקירור עמוק — כדי לשמור על טריותם ועל ערכם התזונתי המלא.

המחיר המקסימלי לצרכן עד 3.50 ל"י לק"ג.

העופות מן הקירור נמכרים בכמויות גדולות בארה"ב, כאשר סיסמת הפרסומת של המשווקים היא

הילחם באינפלציה - וקנה עופות מעולים בזול!

מה שנכון לגבי ארה"ב נכון בוודאי ובוודאי גם עבורנו

כדאי לקנות - עופות מן הקירור!

עמדי על זכותך ודרשי מן הקמעונאי עופות מעולים בזול!

המועצה לענף הלול

לבחירתכם!
מבחר דגמי
טלויזיה
אמקול
עם מסכים ברוחב מ"17 ועד"25
מבחר צבעים
מותאם לקליטת U.H.F-I V.H.F
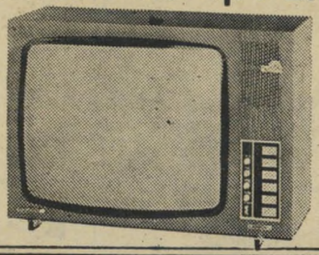
המוצר הנבחר 1972
יתרון חשוב: שרות אמקא
לי תמכור רק אמקול

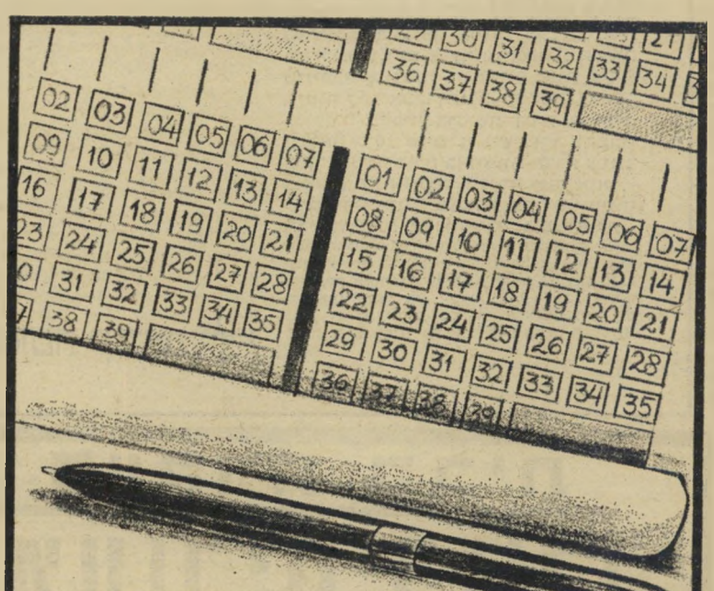
זה כל כך פשוט...
מה יותר קל מלהשתתף בהגרלת הלוטו. תמורת 50 אגורות תוכל לסמן 6 מספרים בכל אחת משתי הטבלאות שבטופס.
עשה חישוב פשוט פעולה בת שניות ספורות, מביאה לך סיכויי השתתפות בזכיה בת 75,000 לירות בפרס הראשון ואלפי לירות ביתר הפרסים.
זה כל כך פשוט..
נוגה
זו השיטה

במדינה

דרכי אדם
עושה שלום — לא במרומים

השלום, כפי הנראה הוא כלה ביישנית מאוד. רבים כל־כך מחזרים אחריה במרץ בלתי נידלה, והיא נשארת רחוקה ובלתי מושגת.

ג'ולס גולדמרק, או בשמו העברי יהודה ארי בן־חיים ישראל, מצא שיטה חדשה להורדת שלום על העולם. גולדמרק, הי־הודי הקונסרבטיבי תושב מיאמי שבפלו־רידה, החל לייצר שלא על מנת להרוויח, שלטים וכפתורים הנושאים את המילה: „שלום" בעברית ובאנגלית, והוא מחלק אותם חינם לכל דיכפין. הרעיון הוא פשוט: „כמה שיותר אנשים ישאו על דשי בגדיהם את כפתור השלום, ויותר מכו־ניות ואופניים ירכיבו עליהם את שלט

שוחר שלום גולדמרג
האפיפיור סירב, גולדה אישרה

השלום, ככה יותר אנשים יראו וירגישו את השלום ואחוות האחים שצריך הג'ונ־גל בו אנו חיים," הוא מסביר.

הרעיון קפץ לו לגמרי במקרה. גולדמרק (47), נשוי ואב לשני בנים ובת, הוא סוכן מכירות של מדפי ארונות למשרדים. במ־קום מגוריו, מיאמי, הוא ידוע כאיש שקט ומכונס בתוך עצמו, יהודי דתי שאינו איש חברה כלל וכלל. הקרובים לו מכי־רים אותו כאדם נאיבי במקצת, איש ה־הולך בדרכי הדת ומוצא כל תשובה בתנ"ך.

שופרות בכתנה. ב־1969 ערך גולד־מרק את ביקורו הראשון בישראל. עם אשתו, הסתובב נפעם בעיר העתיקה וב־כל המקומות הקדושים בישראל. ב־1970 שלח את בנו הבכור, גרי, לעשרה ימים בישראל „שילמד לאהוב את ארץ היהודים."

ב־1971, התחולל בו השינוי הגדול.

סיפר השבוע היהודי חובש הכיפה, בבית המלון התל־אביבי בו הוא מתאכסן מזה שלושה שבועות: „יום אחד הלכתי ברחוב במיאמי וראיתי צעיר רוכב על אופניים. שלט הרשיון על האופניים היה מקורי ומשך את עיני. ליד מספר הרישוי, היה חרוט שם הצעיר והמילה שלום ב־עברית. זה נתן לי את הרעיון. חפשתי ומצאתי את יוצר השלטים, והסתבר לי שכל אחד יכול להזמין אצלו שלט אישי. שלמתי לו כמה דולרים והזמנתי מאה של־טים עליהם חרוטה המילה שלום בעברית ואנגלית.

כדי לכסות את הוצאותיו, היה מציע לכל מי שהיה מעונין ביותר משלט אחד, לק־נות שניים — במחיר של דולר לשלט ול־קבל אחד במתנה כתוספת. את ההכנסות, שם בקופה לה קרא: קופת התרומות. מש־סודר עניין ההוצאות התפנה לרעיון חדש.

„לפי התנ"ך," הוא מסביר, „היו קיי־מים בישראל של הימים הקדומים שני שופרות מכסף. אני החלטתי להזמין או לרכוש שופרות כאלה בכסף שיצטבר ב־קופת התרומות ולהגיש את השופרות ב־מתנה למישרד־הדתות בישראל."

גולדה, שלום? בינתיים הספיק גולדמרק להתקל בתעשיית הכפתורים בעלי הבשורות. „אף פעם לא סבלתי את סמל השלום המקובל. יותר מדי הוא דומה לצלב. אז הלכתי והזמנתי כפתור שלום משלי," הוא מספר בגאווה.

לצד שלט האופניים, הזמין שלט גדול למכונית. אחרי שלט זה, באה חולצת ה־שלום. „אם הנוער היום לובש חולצות עליהם מדפסים ראשיהם של כוכבי־קול־נוע, למה לא להלביש אותו בחולצות מבשרות שלום?" שאל ועשה.

לפני חודשיים החליט למכור את הרעיון למנהיגים. שלח מכתב אליו צירף שלט וכפתור שלום לאפיפיור פיוס הששי ול־גולדה מאיר, להבדיל. להם הסביר את רעיון הפצת השלום. נציג האל עלי אדמות לא הגיב, וממשרדה של ראש־ממשלת יש־ראל הגיע רק מכתב רשמי המאשר את קבלת תוכן החבילה.

לרכי, בשבת, במונית. גולדמרק לא נואש. החליט להפגש עם שני האנשים אישית. לפני חודש עזב את ביתו במיאמי עם בנו השני, מייקל בן ה־17 בדרכו ל־רומא. בקשתו להתקבל אצל האפיפיור נד־חתה. בישראל סייר שלושה שבועות ולא העז לבקש פגישה עם גולדה מאיר.

במקום זאת חילק כפתורים ושלטי שלום לכל נהג מונית עימו נסע. בשבתות נפגש עם רבנים שונים שהתייחסו אליו בזילזול מופגן. „איזה דתי אתה אם אתה נוסע בשבת?" שאלו הרבנים את גולדמרק ש־הגיע אליהם במונית „אם אני שוגה, יע־ניש אותי האלהים," השיב הדתי המתקדם.

כעת הוא עומד לעזוב את הארץ. „אנ־שים לא מבינים אותי," הוא קובל, „אך אני אמשיך בשלי עד שאדביק גם אחרים ברעיון השלום."

בנו בן ה־17, מייקל, שאינו חובש כיפה, סיכם: „אני לא מתערב במה שאבא שלי עושה והשקפות החיים שלי הן אחרות משלו, דבר אחד אני יכול להצהיר: הוא כן בכוונתו ומאמין במה שהוא עושה ואני מאחל לו שיצליח."

עיתונות
מי הפושע?

כאשר יצא יעקי קראנט, צלם המערכת של העולם הזה, לצלם את הופעתו של קליף ריצ'ארד בהיכל־הספורט ביד־אליהו, היה נתון כולו לתיכנון זוויות הצילום. מהן יוציא את קהל הטיפש־עשרה אחוז האקסטזה. לרגע לא עלה בדעתו כי הדבר היחיד שיציית אותו ערב תהא הזווית החדה בה יחבט גופו לריצפה כשארבעה בירונים חובטים בו מלמעלה וגונבים ממנו את מצלמותיו.

בפנים חבוטות, אחוז עיניים בי־הלם המאורע, סיפר יעקי, עוזה־חדש מהוונה, על שהתרחש באו־תו ערב:

באתי להיכל עם כרטיסי הזמנה. היתה

צלם קראנט
מכות מבריונים ועויינות במישטרה

תעלומת הראש הכרות

ליד מיקווה ישראל

מוות על הפסים

ליד הפסים, מוטלת גופתו הערופה של האלמוני: ההתאבד?

ברגע האחרון הגיע לתחנה הירושלמית, וניתלה בקרון האחרון כשזה התחיל כבר לנוע.

הטרמפים השונאים נמנעו ודני זכה ב־נסיעת חינם המיועדת לחיילים במדים.

רובה של הדרך לתל־אביב עברה על החייל העייף בשינה לרוחב הספסל. לפתע נעור בחבטה והתגלגל למעבר שבין הַ־מושבים. הרכבת עצרה בבת אחת. דני מיהר לחלון והוציא את ראשו בחרדה. הוא הבחין בנהג הקטר כשהוא יוצא מתאו ונחפז לצד המסילה.

■ ■ ■

תֵּךְ שניות היה גם דני לידו, ואז נגלה לעיניו המחזה הנורא ביותר שראה מעודו.

לבושה במכנסיים קצרים בצבע תכלת, בגופייה לבנה, כשלצידה מונחת חולצה פירחונית, שכבה ליד המסילה גופת גבר כרותת ראש. הדם קלח עדיין מן הצוואר הקטוע והראש לא נראה בשום מקום.

המקום לא היה מרוחק מתחנתה הסו־פית של הרכבת, ליד מיקווה־ישראל, ו־דני מיהר להזמין את המישטרה.

השוטרים הגיעו והמחזה השפיע עליי־הם לא פחות מאשר על קהל נוסעי ה־רכבת. „איך יכול בן־אדם צעיר כל כך לעשות לעצמו דבר כזה?" שאל אחד החוקרים.

אכן לפי הגופה נראה היה כי ההרוג הוא כבן 25. במהרה התברר גם כי מסקנ־תו של השוטר שהצעיר עשה את הדבר לעצמו, היתה חפוזה מדי. על הגופה נת־גלו סימנים ברורים של גרירה דרך אדמת חמרה טרייה. המקום בו שכבה הגופה היה מכוסה כולו בקוצים שצמחו מתוך קרקע יבשה לחלוטין.

מה שהדאיג את השוטרים יותר מכל היה הראש. „מוכרחים למצוא אותו," אמר אחד מהם בקול מתוח, „אחרת יכול עוד איזה חתול למצוא אותו ואז אוי ואבוי!"

בעזרת זרקורים הואר השטח והשוטרים התפזרו בו והחלו סורקים כל שעל אדמה. אך הראש לא היה על האדמה. הוא נמצא מתחת לקרונות הרכבת.

הוא הועבר אל הגופה שנחה כחמישה מטרים מן המסילה. אחד השוטרים בדרגת רב־סמל הביט בו בחלחלה והעיר: „הר־בה דברים כבר ראיתי בקאריירה שלי, אבל זה הורג אותי לגמרי!"

ביניתיים הגיעו אנשי המדור לזיהוי פלילי ואחד מהם פלט בראותו את הפנים הכרותות: „אוי, אני מכיר אותו." אך כשנשאל לשם ההרוג ידע לומר רק כי נתקל בו פעם בשכונת־התקווה.

גם קביעה זו נתגלתה כחפוזה מדי כאשר למחרת היום פירסמה המישטרה הודעה לפיה התאבד צעיר בלתי מזוהה על פסי תחנת רכבת־דרום.

■ ■ ■

ב ראה כי כל המסקנות המוצאות עד עתה במיקרה חסרות ביסוס איתן. ל־מישטרה אין עדיין כל ידיעה באשר ל־זהותו של המת. על אף הפירסום שניתן למיקרה כהתאבדות, יש רבים בקרב ה־חוקרים המטילים ספק באפשרות זו.

„קשה להאמין," אמר אחד מהם, „שבן־אדם ישכב בשלווה כזאת כששתי ידיו לצידי גופו ויחכה לרכבת שתוריד לו את הראש. אינסטיקטיבית לפחות היה צריך להרים יד או משהו כזה, כשהקטר עלה עליו."

חוקרים אחרים המסרבים עדיין לעמוד בשמם מאחורי הירהוריהם, טוענים כי קרוב לודאי שהצעיר היה מסומם לפני מותו. אם סומם על־ידי מישהו ובעירפול חושים נלקח למותו, או שסימם עצמו כדי לאזור אומץ להתאבדות — זאת אין איש יודע עדיין.

רצח? בתדהמה חסרת־אונים ניצ־בים השוטרים לצד המסילה. האם זוהי שיטה חדשה של חיסול חשבונות?

ד ני לִיפשיץ בן ה־20, חייל בשרות חובה, הוא שונא מושבע של טרמ־פים. אך אילו ידע במה תסתיים נסיעתו האחרונה ברכבת, ספק רב אם לא היה ממהר לטרמפיאדה שבמבואות ירושלים.

זה קרה בשעות הערב של יום שני ש־עבר. דני מיהר דרך רחובותיה של ירוש־לים כדי להספיק לרכבת האחרונה ש־יצאה מירושלים לתל־אביב. הרכבת היתה אמורה לצאת מירושלים ב־7.45.

איתי גם כתבת של העולם הזה והיא עלתה ישר ליציע, למקום שלה, בעוד אני הלכתי לחפש זוויות צילום מעניינות באולם. ב־דרך לבמה נתקלתי בסדרן שאמר לי: „בשביל לצלם על הבמה אתה זקוק ל־רשיון מטעם ההנהלה." שאלתי איפה ה־הנהלה והוא הראה לי על קבוצת אנשים בפתח המישרד של האיצטדיון ואמר: „גש לשם, הם יראו לך איפה המישרד. הם הסדרנים."

פניתי אליהם ודיברתי עם אחד שמאו־חר יותר התברר לי שהוא פרץ אלברט, ראש־הסדרנים של הי־כל־הספורט. אמרתי לו ששלחו אותי לקבל רשות כניסה לצלם על הבמה. פרץ ענה לי בכעס: „אתה לא תצלם כאן כי אני לא מכיר אותך!"

לא הבנתי על מה הכעס, אמרתי לו שאני בתפקיד מטעם העולם הזה והוצאתי תעודת־עיתונאי.

קיזוּ כבוּז. ראש־הסדרנים הביט בתעודה, וקרא מאחוריה שם של סוכנות צילום שעבדתי בה עד לפני שבועיים.

„אתה לא עובד בשביל העולם הזה, מה אתה משקר לי?" הוא צעק עלי. ענית־לו שאני עובד בהעולם הזה רק שבועיים ואם הוא לא מאמין יש לי איתי כתבת שיכולה להעיד על כך.

בינתיים התאספו לידי כמה ביריונים והקיפו אותי מכל צד. „תפסיק לבלבל לי את המוח. אני לא מכיר אותך ואתה לא תצלם כאן!" אמר לי פרץ. „אם ככה," אמרתי לו, „אני רוצה לדעת מה השם שלך?" „אני לא אתן לך את השם שלי, ואתה לא תצלם כאן!" הוא שאג עלי.

ראיתי שבמילים טובות זה לא ילך אז הרמתי את המצלמה וצילמתי אותו לפני שהספיק לזוז. באותו רגע התנפלו עלי הביריונים שמסביב, השכיבו אותי על ה־ריצפה, הכניסו לי מכות והתחילו לקלף ממני בכוח את המצלמות והפלש.

כשהצלחתי להתרומם אחרי כמה דקות, גיליתי שאחת משתי המצלמות שלי נעל־מה. התחלתי לצעוק שיחזירו לי אותה, אבל הארבעה רק צחקו ממני. הלכתי ל־מישרד של ההיכל ושם מצאתי את פרדו חיים מנהל התיפעול.

אמרתי לו שאני לא זז משם עד שלא יחזירו לי את המצלמה, ששווה אלף חמש מאות לירות. פרדו ענה שהוא כבר הזמין משטרה.

כעבור כמה דקות הגיעו למקום שני שוטרים. סיפרתי מה העניין ואז ביריון אחד, מאלה שהיכו אותי, נכנס פתאום ואמר: „אני אחזיר לך את המצלמה בת־נאי שאתה מוציא ממנה את הפילם!" לא הסכמתי. בנוכחות השוטר הוא צעק לי: „אז אני לא מחזיר את המצלמה!"

בסוף השוטר שיכנע אותו לתת את המצלמה ואמר: „בסדר, ניסע למשטרה. הוא גם שאל אותי במקום אם אני מזהה מישהו ויזיהיתי שניים מהתוקפים שעוד נמצאו במקום.

הגענו למשטרת יפו, ושם להפתעתי התחילו השוטרים לגבות עדות קודם מן התוקפים. הכתבת שאלה את הרס"ר גלעם זבולון למה הסדר הזה, והוא ענה לה שלא תתערב בעניינים שלו.

אסור לטרפן! אחרי שגמרו לחקור את התוקפים קראו לי. סיפרתי את כל הסיפור. אחרי שהרס"ר גמר לכתוב הוא נתן לי לחתום על איזה טופס. לא הבנתי בדיוק מה העניין ואחרי ששאלתי התברר שזה כתב ערבות על סך 500 ל"י לשיחרור בערבות עד תאריך המשפט.

שאלתי למה אני צריך לחתום והאחרים, אלה שהרביצו, לא? אז השוטר ענה לי: „ככה, אחרת אנחנו לא משחררים אותך!"

לא הסכמתי לחתום. אמרתי לשוטרים שהיחס שלהם לא הוגן. אל התוקפים הם התייחסו כאילו הם היו הנפגעים ואי־תנו דיברו בקשיחות, כאילו אנחנו אש־מים בכל.

היחס הזה התבטא כל זמן הישיבה בתחנה. כשביקשתי להתקשר למערכת בשביל להודיע איפה אנחנו, ולמה אנחנו מתעכבים סירבו השוטרים להרשות לנו להשתמש בטלפון.

בסוף הם נתנו לי ולכתבת ללכת ויצאתי מהתחנה בהרגשה שהפושע הגדול בכל העניין, זה אני.

במדינה

(המשך מעמוד 29)

„הכל שקר!" „העסקים שלי זה לא העניין שלך," השיב רפי בקרירות. „איזה עסקים יש לך?" שאל השופט. „אני קיבלתי מכה בראש, כבוד השופט," מסביר רפי, „לא יכול לעבוד בשום עבודה קשה. אני עובד באבטיחים בתנובה, לפעמים אני גם מוכר מיצים. אני מחפש לי רק עבודות קלות בשביל לא לאמץ יותר מדי את הראש. למה, כבוד השופט, לא מסדרים לי עבודה במישטרה, הייתי יכול להיות שוטר מצויין."

השופט התחייך ואמר: „אתה בחור סימפטי. עם הפה שלך היית יכול להיות אפילו עורך־דין. אבל אני לא יכול לשחרר אותך."

„אז תשחרר לפחות אותה," קפץ רפי, „היא אוהבת אותי ותחכה לי. נכון שאת אוהבת אותי," הוא מפנה לילדה.

„אני מתה עליו!" מתעוררת הקטינה שלא גילתה סימני חיים עד עתה, „אני בהריון ממנו!"

„שקר!" מתפוצצת האם, „הכל שקר! רק תבוא הביתה ועוד פעם תילך להיות זונה. יותר טוב בשבילה בית־סוהר!"

בסיכום הדיון ביקש השופט מן הצעיר שיבטיח כי יימנע להבא מלהיתקל בקטינה. על כך התפרצה הקטינה דווקא: „אני לא יכולה, אני אמות בלעדיו!" „תנו לנו להתחתן!" הוסיף רפי מישפט חיזוק.

אבל השופט נתן לו רק 15 ימי־מעצר נוספים, שבתוכם ציווה להעמידו לדין על אשמתו.

מנגנון

יש צו

ואין הורס

„לאשתי ולבתי נהרסים הפרקים ולעיריה יש תשובה מוכנה: זה לא עניין ציבורי."

שלמה קופיטקו את חדר־ניתוח בבית־חולים דונולו שביפו, מקיים זה שש שנים מאבק מר.

תחילת המאבק בדירה שבנה קבלן ה־שיפוצים, מאיר ניר. ניר בנה את הדירה על גג ביתו של קופיטקו. הגג בבית הדירות, היה שייך לניר, והוא החליט להפוך אותו לפנטהאוז מפואר.

ניר בנה את הדירה על גג־הבית, שברחוב שדרות או"ם 14 בתל־אביב, ללא רישיון והיתר בנייה. מייד עם תחילת הבנייה הבחין קופיטקו ברטיבות החודרת לתיקרתו ומתפשטת על פני קירות דירתו.

קופיטקו הגיש תביעה נגד ניר על בנייה בלתי חוקית והרשות־המשפטית אמנם הרשיעה את הקבלן והורתה להרוס את המיבנה שכבר הוקם. צו ההריסה ניתן ב־1969. קופיטקו לא ידע שצרותיו רק זה החלו.

צו בעלמא. זה החל בכך שלמרות הצו לא הטריח עצמו איש להרוס את

מתוגננים קופיטקו
אין עניין בציבור

הדירה וזו המשיכה לעמוד על הגג ולספק שפע של רטיבות לקירותיהם ולעצמותיהם של הקופיטקוים.

פניות למהנדס העיר שיתן את הוראת ההריסה, הושבו ריקם. פנייה לממונה על המחוז נענתה אמנם בחיוב, אך שוב לא בא איש לבצע את הוראת ההריסה.

ובינתיים חלו אשתו ובתו של קופיטקו במחלת פרקים קשה. „זה הכל מהרטיבות," קובלות השתיים. „אני לא יכולה לישון בלילה ונמצאת כל הזמן אצל רופאים," נאנחת אשתו.

כששמע על כך סגן ראש־העיריה, אב־רהם בויאר, הגיב: „אין אנו נוהגים לדרוש ביצוע צו־הריסה אם אין בכך משום עניין ציבורי."

אם כך למה מוצאים צווים אלה?

לא. עדיין אל תצאי לחנופשה. זה לא ב־שבילך, זה כרוך בסיבוכים ואולי אף ב־מחלות. אם יש לך בעיות כספיות, נסה לשבת עם נושיך, ול־סדר כל הניתן לסידור. אבל אל תסתבך ביש־בות מסובכות ביום ב' הבא, המסוכן מאוד מ־בחינה פינאנסית ואל תוותר על פסיק, ב־ענייני יוקרה או סמ־כות. אין זאת אומרת שתתיר רסן לעצמך ו־למצב־הרוח המשונה.

מאזנים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

* * *

לא השבוע! שום טיולים! לא לנסוע! הזעזוע שעברת בתחילת החודש ממשיך לתת את אותותיו. אולם לא די לחשוב על מה שהמצב עושה לך — אתה חייב לעשות משהו לשנות. זיכרי שאת יכולה לי־פול בפח — ביחוד עם בן מזל אריה אותו תפגשי באקראי ותח־שבי אותו לבלתי־סימ־פטי בתחילה. אל תה־ססי לנתק את הקשר לפני שיהיה מאוחר.

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

* * *

השבוע יפה להשלמת עיסקות כספיות ו־לחתימת חוזים הנוגעים בנכסי דלא ניידי. אם אתה מתכונן לעקור למקום־מגורים חדש, עליך להגיע ה־שבוע לכלל החלטה מ־חייבת. הישמר לבל יושבתו תוכניותיך ה־מעשיות בגלל עניינים שבלבב גם אם הדבר יגרום לך למחץ נפשי. דבר־מה הקשור למיס־פר שש יביא לך מזל באמצע השבוע. בת־קשת — תחכי לנסיך.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

הורוס קוף

די. עכשיו הכל שונה — ובכל זאת אינך מוצא את שלוותך. נסה לא להימלט אל־תוך רחמנות עצמית, אתה מסוגל לזה, אם עצלותך הענקית לא תשכל את כוונות מו־חך הטוב. ביום ו' ב־סוף השבוע, מוטב ש־תיזהר מתאונות — בייחוד אם אתה נמ־צא בקירבת־המים.

נדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

את יכולה להאמין בכוכבים. הם לא משק־רים. ואם הם אומרים לך שכדאי לך להת־נהג טוב לבן מזל גדי, התנהגי אליו בח־ביבות ומלאי את כל מישאלותיו. זוג מכריך יעסו להוריד אותך מהדרך בה את הולכת שנים. הם סתם שמר־נים. מה יש? אפשר גם להתהולל לפעמים. אם לא עכשיו או אי־מתי? העיקר לשמור על הטעם הטוב. ועליך יש לסמוך בהחלט.

זלי
20 בינואר – 18 בפברואר

* * *

השבוע תמצא את עצמך מבחינה איכ־טלקטואלית בפני עולם חדש ומרתק, שעד כה ידעת על קיו־מו אלא רק מקריאה בספרים. כושר החשי־בה שלך, האינטואי־ציה והצמאון ללבוש דעת, נמצאים אצלך בשיאם. אתה חש ב־התעוררות של דחף פנימי ללמוד, ליצור, להעלות על הכתב את רגשותיך הפנימיים.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

* * *

השבוע הוא שלך, בת טלה: אהבה, אהבה ועוד פעם אהבה. מרי־בה קטנה עם בן־זוגך תסתיים טוב. ההת־פיוסות תבוא במהרה וחייכם ימשיכו לחת־נחל על מי־מנוחות. לך, בן טלה, מצפה שבוע מפרך. אבל ב־סופו תקצור אתה את התוצאות הברוכות. השתמש במוחך ולא בכוחך. במישור הרומנטי צפויות לך הש־בוע הפתעות, אך זה תלוי אך ורק בך אם הן תיפולנה כפרי בשל לתוך זרועותיך.

טלה
21 במרס – 20 באפריל

* * *

אם תוכניותיך כוללות נסיעה למרחקים, עכ־שיו הזמן לממשן. רו־מן שאתה חושב שהוא מסתמן באופק, מפיח בך רוח חדשה. אל תת־לה תקוות, הזמן יע־שה את שלו. ידידות שנרקמה זה מכבר בינך לבין בת דגים עוזרת לך רבות בימים אלה, הינך ניזון ממנה, אל תזלזל בה. הרבה במשך הימים הקרובים לעסוק בכתיבה.

שור
21 באפריל – 20 במאי

* * *

הצרה איתך שעל־אף יכולתך הרבה, אתה משלה עצמך בשטויות, מוכן לחלום במקום לעשות, לוותר במקום להתמיד. אין טעם לר־צות דברים שאין מ־סים להגשים. לכן — גבש לך קו, ונסה ל־שנות את חלוקת־ה־זמן שלך ואת מערכת־עיסוקיך, מיום א' ואילך. אם לא תעשה כן השבוע — לא תוכל לצאת מהבעיות בכלל, הצבעים האדומים הם נושאי מזל בשבועות הקרובים, ויש טעם להמר עלי־הם. אך יש להיזהר ממיספר חמש.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

* * *

דווקא משום שאת חוף־שייה בהשקפתך! ו־בלתי־קשורה במעשייך, קל מאוד לתפוס אותך במלכודת או לחייב או־תך לעשות מה שאינך רוצה. אם אתה כימאי או עובד מעבדה — היזהר מחומצות, חומ־רים מסוכנים או אף מהתפוצצויות. לקראת סוף השבוע מצפה לך, סרטנית, הרפת־קה רומאנטים וכמובן סוערת מאוד מאוד.

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

* * *

הנטייה שלך להסס ב־רוב הדברים גורמת לך להפסיד עיסקה שמנה, אבל אם אתה תעיז, תקפוץ מבלי לשקול יותר מדי, או תדע לתכנן הרפתקה באומץ־לב — תראה את הברכה ותגיע אל חנחלה. נשים, במיו־חד, נתונות השבוע ל־לקיסמך — אך בתנאי שתדע לגרוף או־תן, ולא תתקדם צעד אחר אגודל.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

המצב הביטחוני אינו צריך להשפיע על תוכ־ניות העבודה היומית שלך. אל תדיר שינה מעיניך בגלל סיבות ה־קשורות בניהול המדי־נה. השתדל להתייחס יותר בכובד ראש ל־מתרחש סביבך. משהו לא נעים יקרה בחוג ה־משפחה שלך. דווקא לקראת סוף השבוע תזכה במעט נחת רוח — זכייה כספית קטנה, מתנה יקרה, או משהו דומה. גבר עימו היית קשורה ינתק יחסיו איתך. אל תתיאש, הוא יחזור.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

אשחקד

עליזה אדר בעת ביקורה בישראל ב־אפריל שנה שעברה. אלגנטית וזוהרת הו־פיעה בפתאומית בעיירה בה גדלה, ירוחם.

מ' מביר מי יודע?

נחשבת לאחת השחקניות המבטיחות והמצליחות של הקולנוע האיטלקי. תמונו־תיה מתנוססות מדי שבוע מעל דפי הרכילות והקולנוע של שבועוני־איטליה. הופיעה עד עתה בשבעה תפקידים ראשיים בסרטים שזיכוה בין השאר בפרס התפוז, פרס המועמק באיטליה לשחקנית הפיסולא־רית ביותר בקרב עיתונאי וצלמי איטליה (רמז קל: בפרס זה זכו לפניה כוכבות כווירנה ליסי, סילבה קוצ'ינה וקלודיה קארדינלה).

מרשה לעצמה

להיות מוזנחת

ב' ארץ איש אינו מכיר אותה. בישראל היא אלמונית לגמרי. לא הופיעה באף יצירת־בד עברית ושמה לא נישא לכות־רות.

עליזה אדר, לשעבר אדרי (על מישקל חדרי). „הסינדרלה מירוחם" (העולם הזה 1754). בת למישפחה יוצאת מרוקו, תושבת ירוחם. ששת אחיה ואחיותיה ידעו לספר עליה כי מאז ילדותה שאפה לגדולות. כבר בהיותה בת 16 הפכה ירוחם, עיירת הפיתוח הדרומית, להיות צרה עליה.

עליזה הצפינה לבאר־שבע, שם הפכה עד מהרה לספרית צמרת. תוך תקופה קצרה עוד יותר היתה עליזה לבעלים של סלון־היופי במלון הנגבי, נאות מדבר. כשהיא בת 18, אשה עצמאית ובעלת רכוש, נישאה לקיבוצניק, רפי דגן וניסתה להפוך לעקרת־בית.

הנסיון היה קצר. שלוש וחצי שנים בלבד הספיקו כדי ללמד את בעלת האמ־ביציות כי כיור המטבח אינו הכר המתאים לפיתוח מיגוון כישרונותיה. היא התגרשה ובבת אחת נעלמה מהארץ.

שנה מאוחר יותר החל זרם של מכתבים

אין אדר בישראל!

אלמונית בצמרת

לעברית שלה, סיפרה עליזה אדר על חייה הזוהרים: „כשאני לא משחקת בסרט או מופיעה בטלוויזיה הכל אצלי בלתי מתוכנן. אני אוהבת לנסוע ומנצלת כל חור שיש לי בשביל לקפוץ ולראות קצת עולם. לונדון, פאריז, רומא, אמשטרדאם, בכל מקום יש לי טונות של חברים. אני באה ומתיישבת לכמה זמן שבא לי. כש־נגמר אני קופצת הלאה.״

החזה שלי לא יפה?

לפני כשבועיים סיימה עליזה תוכנית טלוויזיה משותפת עם הזמר האיטלקי אנריקו סרג׳יו. „עד שהסוכן שלי ימצא לי תפקיד חדש, החלטתי להציץ כמה ימים באיסטנבול. אמרו לי שיש מה לראות שם.״

באיסטנבול נולד לה הרעיון: אם כבר תורכיה, אז למה לא ישראל? „ככה סתם, התכייף לי סוף־שבוע אצל אמא.״ וכשסוף־השבוע נגמר הכינה לאמא הפתעה קטנה ולקחה אותה ליומיים של מלון שרתון. „הגיע לה,״ אומרת הכוכבת, „כל זמן שהייתי בבית היא לא הפסיקה לבשל. היא יודעת שאני מתה על התבשילים שלה ומנצלת כל הזדמנות למלא אותי בהם, אז החלטתי שמגיע לה מנוחה אחרי הכל.״

כיום

עליזה אדר, שלא הביאה עימה לביקורה החטוף אפילו בגד־ים, חדרה לחוף ארתון בשימלה תורכית אותה קנתה באיסטנבול. מוכר הארטיק, דוד, ניצל את ההזדמנות להחליף איתה מיספר מילים בשפת־האם שלה, מרוקאית. בתמונה למטה משמאל: עליזה אדר בחדרה במלון שרתון כשלפניה פרושים עשרות תמונות שלה.

עם הכוכב

עליזה, „הישראלית שהפכה כוכבת קולנוע באיטליה, בתמונה מתוך הסרט האיטלקי טרפוקי עם הכוכב מינו רטנו.

לשטוף את בית אדרי בירוחם. „תסתכלו טוב על התמונות האלה, זה הכל אני!״ כתבה עליזה. ומישפחתה עברה בהשתאות על ערימות של קטעי עיתונות, צילומי פירסומת ותמונות זוהר. התמרורים שליוו את בתם בדרך אל פיסגת עולם־הבד האיטלקי. כל ירוחם עלזה ושמחה. „יש לנו כוכבת!״

לפני ימים מיספר שבה הישראלית הזוהרת לכור מחצבתה. אבל לאן נעלם כל הזוהר? איפה כל אותן חליפות עור מקסימות בהן נהגה עליזה להתקשט בביקורה הקודם בארץ?

כשהיא לבושה בחליפת ג׳ינס מרופטת להחריד הסבירה הכוכבת: „אני היום בעמדה כזאת שהזוהר החיצוני לא יוסיף לי שום דבר. אני נראית מוזנחת כי היום אני יכולה להרשות לעצמי ללבוש מה שמתחשק לי. מה שנוח לי.״

כששמע של מיבטא זר מתגנב כבר במתח אהבים מתמיד. הרומנים העליזים שלה הפכו כבר לשם דבר באיטליה. „רומנים רומנים,״ נאנחת עליזה, „אחרי שמתחתנים פעם אחת ומתגרשים קשה להתקשר למישהו ברצינות. דבר אחד בטוח. אם אתחתן שנית זה בטוח יהיה עם ישראלי, ואם לא ישראלי, אז יהודי מאה אחוז!״

היחידי שזיהה

הנריקו בטירו (מימין), איש עסקים איטלקי ששהה במלון שרתון היה היחידי שזיהה את עליזה אדר ב־ארץ. ביום בו עלה למטוס לישראל קנה ברומא עיתון שבו הופיעה תמונת הכוכבת. כשפגש אותה במיקרה במלון, הראה לה ברוב שימחה את הצילום שתלש מן העיתון. לשמאלה, איש הקולנוע הישראלי ישעיהו („שיש״) קולר, אותו היא מכירה מחוץ־לארץ.

את רובה של השהות במלון העבירה עליזה בשינה. „אני מרגישה נורא משונה בארץ,״ היא מסבירה את פשר העייפות. „לבוא ולהיות זרה דווקא בארץ מולדתי, זאת הרגשה מטופשת לגמרי. הכי מצחיק שבאיטליה אני מרגישה כל הזמן ישראלית, וכשאני רק מגיעה לישראל זה עובר לי. אני לא מכירה אנשים, אנשים לא מכירים אותי בקיצור לא נוח.״

לדבריה היתה הקאריירה שלה מתקדמת הרבה יותר מהר „אילו היה לי שכל לפני שנתיים להופיע בסצינות עירום. כל פעם שהציעו לי תפקיד גדול שהיה צריך להתפשט בו, הייתי מסרבת. לא הייתי מספיק משוחררת. זה כנראה בגלל החינוך הדתי שקיבלתי בבית. ככה הפסדתי המון הזדמנויות. היום אני כבר יודעת שזו שטות גמורה. העירום הוא חלק מהאמנות ואין שום סיבה להתייחס אליו בשלילה.״

בעיית עירום ספציפית מאוד מטרידה את עליזה עד היום: „החזה שלי. יש לי חזה לא כל כך יפה וזה הרתיע אותי תמיד מלהתפשט מול המצלמות.״

ריפיון זה לא מנע מהזוהרת להיות

קולנוע

שחקנים

הזוג הבריטי

שונא ביקורת

ליידי קארולין לאמב היתה גברת נאווה שחיה באנגליה בתחילת ה־מאה שעברה. היא היתה נשואה כדת וכ־דין לבנו של לורד מכובד, לורד מלבורן, ונודעה בחברה האנגלית הגבוהה, כאשה בעלת העזה מיוחדת במינה בכל מנהגיה. אלא שאפילו מכריה הטובים הוכו בתד־המה כאשר הגבירה האצילית התאהבה בילד השעשועים הצולע של אותה תקו־פה, לורד ביירון המפורסם, וניהלה עימו רומן גלוי. כאשר ניסה האיש, שכמעט ונחנק מרוב אהבה אקסצנטרית, לברוח מבין הזרועות הענוגות, עשתה כל ש־יכלה, כולל סצינות פומביות, כדי להח־זיק בו עוד ועוד.

היו אפילו שסברו כי דעתה נטרפה עליה לחלוטין. אלא שכל התכסיסים לא עזרו. הגיבור הרומנטי של השירה האנג־לית, הפליג לו הלאה לאהבות אחרות, אך לא לפני שזכה להגדרה עסיסית מפי הגברת: „ביירון הוא משוגע, מנוול ו־מסוכן.“

מערבון גמלים. חמש מילים אלה הכ־ניסו את הליידי הכבודה להיסטוריה, ומה שחשוב מכך הן עוררו את התעניינותו של רוברט בולט. בולט, הוא שהפך את סר תו־מאס מור לגיבור מודרני באדם לכל עת, שיחזר בגירסה שלו את מעלליה של מרי מלכת הסקוטים במחזה תחי, תחי המלכה

כעל בולט
ללמוד לחיות —

ועזר לדייויד לין בכל תסריטיו הגרנדיוזיים. החל מלורנס איש ערב, דוקטור ז׳יוואגו וכלה בבתו של ריאן. לאחר שהוכיח את כוחו כמחזאי וכתסריטאי, החליט כי הגיע הזמן להפוך לבמאי, ולעשות את צעדו הראשון עם קורות חייה הסוערים של ליידי קארלין לאמב.

ובעצם, מדוע לא? „אני מעדיף תמיד עלילות מן העבר,“ אמר פעם בולט, „שם יכולים אנשים לדבר במליצית מבלי לס־פק למבקרים סיבות לעקם את האף.“ לא שזה חשוב כל כך לבולט. מן הביקורת התייאש כבר מזמן. כאשר כתב את מחזהו הראשון פריחת הדובדבן ונסע עימו לאר־צות־הברית, אחרי הצלחה לא רעה על בימות לונדון, נטפלו אליו המבקרים ב־עוקצנות והציעו לו ש„ישוב להוראה, בה עסק קודם, ובה הוא ודאי מוכשר יו־תר מאשר במחזאות.“

בא אדם לכל עת, והוכיח שהמבקרים יודעים אולי לבקר אבל לא לייעץ. כאשר הוצג אדם לכל עת לראשונה ב־לונדון, באה מנהלת העסקים שלו למחרת הבכורה אל ביתו עם עיתוני הבוקר ועם עצה טובה: „רוברט, אנחנו צריכים ללמוד לחיות ללא תיקווה.“ לעו־מת זאת, למחרת הבכורה של לורנס איש ערב זעקו העיתונים: „זה מערבון על גמלים. מה קרה לאמן הגדול מאדם לכל עת. או לך ודע מה הם רוצים, המבקרים. „את הביקורות על הסרט החדש אינני מתכוון לקרוא כלל,“ הוא מכריז בחגיגיות.

חוסר אחריות. „ואני דווקא כן אק־רא,“ טוענת לעומתו, רעייתו של התסרי־טאי־במאי. זו אינה אחרת מאשר השחקנית הראשית בסרט, שרה מיילס. לא שהיא או־הבת מבקרים יותר מבעלה. הם הרגיזו או־תה מאז ומתמיד, בין אם כתבו עליה דב־רים טובים או רעים. בגיל 17, הכריזו כו־

תשבץ העולם הזה 1826

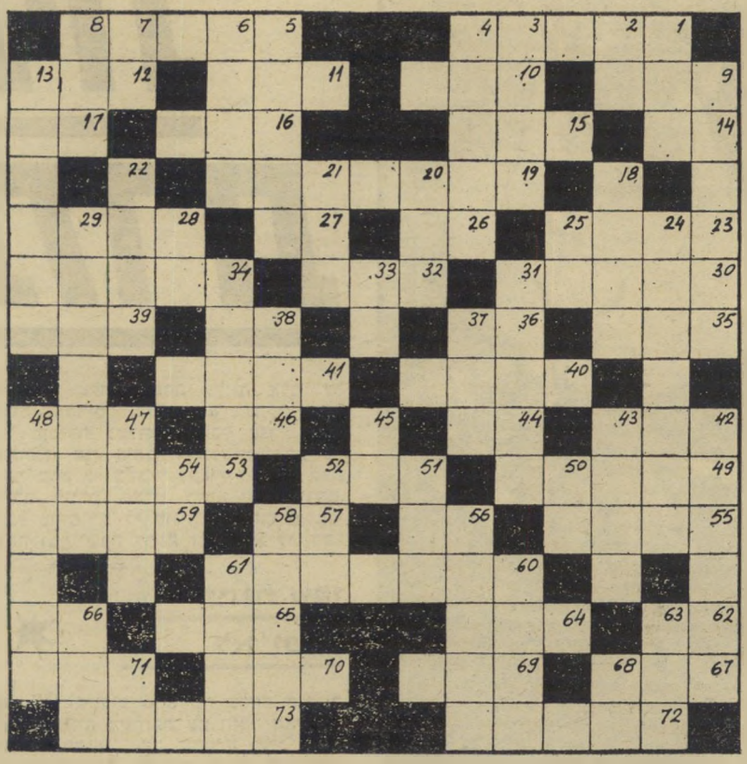

מאוזן:

1) מנביאי תרי עשר. 5) מעט. 9) מעגל. 10) כינוי לנולד עד היותו לנער. 11) שר פלישתי. 12) נחש ארסי. 14) אבי שר צבא תנ״כי. 15) אגו. 16) כינוי לאהוב בשיר השירים. 17) כלי הקשה 19) אל אולימפי. 23) גגרל יהודי, בצבא האדום, שנרצח בפקודת סטלין. 26) תן! 27) אות באלפבית. 28) שליט מזרח אירופי. 30) משורר ששמו קשור לתקופת הזוהר של וינה, בין שתי מלחמות העולם. 32) רקורד. 34) מוכשר מאוד. 35) ציותה. 36) מלחין. 38) אחד השבטים. 39) הרבה, די. 40) רפסודה. 41) עצוב. 42) מגן. 44) אפס, אין. 46) מבני נוח. 47) היכן. 49) לפעמים בגלל אחת מיותרת מכניס אדם עצמו לצרות. 51) שמש. 53) מומחה אמריקאי לאיזור המזרח־התיכון. 56) קורע לקרעים, מבתר. 56) רצועה. 57) נעלם. 59) זורם. 60) צורה ספרותית, המטפלת בתיאורי נוף וחיים בחיק הטבע. 62) ישן. 64) פטרוס היה כזה. 65) עושה כדים. 66) לבוש אבל. 67) כסף רב. 69) אחד השבטים. 70) עוף לילי. 71) קיבוץ במרכז הארץ. 72) פרח ריחני. 73) אבן יקרה.

מאונך:

1) נקב. 2) תבואה. 3) בירה אירופית. 4) כינוי לאשה רשעית. 5) גרזן. 6) מפלט. 7) גוץ בלי ראש. 8) עיר בצפון הארץ. 9) שם ניצל הצבא הבריטי במל־חמת העולם השניה. 13) ציפור שיר, תוגה. 18) היא עציון גבר. 20) חרב, חסר לחות. 21) אסור במגע. 22) חיול. 24) יועץ של ניקסון. 25) בלבד. 28) עוור. 29) אגם במרכז אפריקה. 31) סעודה טקסית במסו־רת הנוצרית. 33) עיר מצרית עתיקה בה נבנה מקדש יהודי. 34) נעים הליכות, אדיב. 37) חבל עבה, שרשרת. 38) ישנו קל וחזק. 42) עיירה יהודית גרוטסקית ביצירתו של מנדלי מו״ס. 43) כראוי. 45) בעלה של תמר. 47) קטסטרופה. 48) סוג של סופה. 50) זז ממקומו. 51) נדיבות, צדקה, מעשה לפנים משורת הדין. 52) צוות העובדים. 54) מטבע יפני. 56) מבנה עזר בבנין. 58) הוצאת פסק דין של „לא אשם״. 60) מילת תנאי. 61) הלא היא אסתר. 63) פוק. 66) פקק. 68) משמש למאור. 71) מילת זירוז.

חשבץ 1826

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, כפל וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

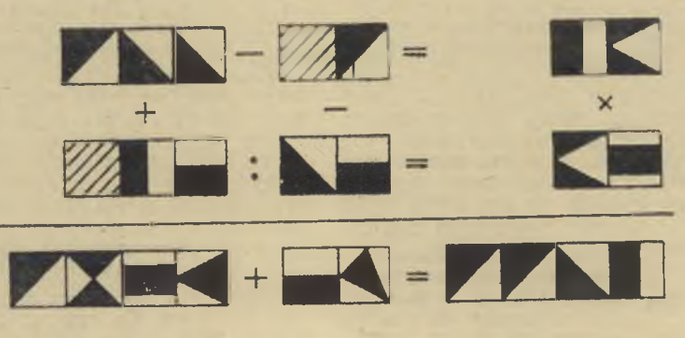

MARY QUANT

מראה חדש
לשפתייך
ולצפורנייך

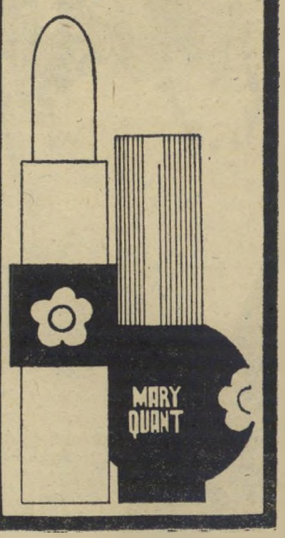

נתגלה טבק
המועיל לגבר

האם יש טבק שאינו מזיק — אלא להיפך — מועיל? על שאלה זו עונים גברים בחיוב מוחלט, והם מתכוונים ל„טבק אוריגינל“. „טבק אוריגינל“ — מוצרי איכות עול־מיים להדגשת הגבריות ולתפוח ההופעה של הגבר: אפטר שייב, קצף גילוח, סבון תפנוקים, מי קולון, מי שיער, דיאודורנטים ועוד ועוד.

מוצרי „טבק אוריגינל“ בעלי הניחוח הגברי המיוחד מעניקים לך רעננות ומרץ, מטפחים את הופעתך ופותחים בפניך דרכים חדשות להצלחה. מה הפלא שזהו ה„טבק“ היחיד שגם הרופאים מסכימים (נוסף לבת זוגך) שהוא טוב עבורך...

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל״י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
ס י ג נ ל
אלקטרוניקה
רח׳ החשמל 4, תל־אביב,
טל. 615362, 625459

לם שהיא תגלית השנה, אחרי שהופיעה לצד לורנס אוליביה במועד הדין.

„זה היה חוסר אחראיות מצידם להמטיר שבחים כאלה עלי ועל עוד כמה בנות גילי באותה תקופה. הדבר עשוי לעלות לראשן של עלמות צעירות שהן עדיין בוסר, ועד אשר הן מגלות שבעצם לא דעת המבקרים ולא דעת האופנה קובעים את העתיד, אלא הכשרון האמיתי, מסתבר להן שאיחרו כבר את הרכבת.״

שרה מיילס אינה נמנית על המאחרות. בגיל 14 עזבה את החווה המשפחתית והתגלבה לאקדמיה המלכותית להתהמהוללת לאמנויות הבימה, כשהיא משקרת בעזרת מצח בקשר לגילה. ג'ון גיל־גוד התפעל מכשרונה, לורנס אוליביה הזמין אותה לסירטה הראשון, ואחר כך דילגה בקלילות מבמאי משובח אחד לשני בכמה מן הסרטים החשובים של העשור הקודם.

היא עבדה עם לוסי בהמשרת, עם אנטוניוני ב׳צרים ועם דייויד לין בבתו של רייאן. כשנדמה היה לה כי אינה ממצה את עצמה בקולנוע, פרשה למשך שלוש שנים תמימות, ועסקה בתיאטרון. וכאשר נדמה היה לה שבני גילה (היא כיום בת 31) מעייפים אותה, נישאה לבולט שהוא מבוגר ממנה ב־17 שנים.

מרדנית מודרנית. בסופו של דבר, מסתבר שהטקטיקה שלה הצליחה. היום מזכירים את שמה בהקשר לכל תפקיד שמן שמתעופף באופק, ובולט מחייך בלוג קל לכל השמועות: „שחקן משול לדב הרואה לפניו המון זבובים ואינו יודע איזה מהם מותר לבלוע.״

אלא שגם גורלו שלו, כבמאי מתחיל, אינו קל יותר: „המון דברים חסרים לי עדיין,״ הוא מודה ונזכר בערגה בדייויד לין ופרד זינמן עימם עבד בעבר. „אבל לפחות אני יכול לומר בשקט שאני מבין למה התכוון התסריטאי במה שהוא כתב.״ מובן שאת התסריט כתב בעצמו.

לאילי ההון השולטים על התעשיה האנגלית יש כנראה פחות פיקפוקים בקשר למה שמסוגל בולט לעשות כבמאי. ההוכחה: לידי קארולין לאמב הוא סרט היוקרה של אנגליה לשנה זו, הן מבחינת כבוד והן מבחינת תקציב.

אחרי הכל, כנראה שיש משהו בתיאוריה של בולט האומרת שליידי קארולין

אשה מיילס
— ללא תקווה

היא גיבורה מודרנית המורדת בחברה ומתנהגת כראות עיניה בניגוד למוסכמות, ויחד עם זאת חייה בחברה מלאת גינוני טכס ותלבושות פאר. משום כך היא תדבר אל כל שכבות הציבור.
נחכה ונראה.

סרטים

סמים זה לא צחוק

בלשים באים להארלם היה כזכור פארודיה על סרטי פשע, כאשר שני גיבוריו, בלשים כושים של משטרת ניו־יורק, נובמים בזירות רבה בתוך העולם התחתון על כל הזרועות הפשוטות בתוך הארלם הכושית, ומצליחים בדרכם המיוחדת במינה להגיע להישגים שחקירה משטרתית נורמלית לא היתה משיגה לעולם. הסרט היה להצלחה קופתית גדולה כל־כך, ששני השחקנים הראשיים שבו, רימונד סנט ז׳אק וגודפרי קאמברידג׳ נשכרו מיד לצלם המשך, מתוך תקווה שהקהל הכושי שנהר לפרק הראשון יביא את כל ידידיו כדי לראות את השני.

אבל כנראה שלא הכל חלק בעניין זה. אמנם ההכנסות מן הסרט נאות למדי, אבל מצד שני מסתבר שלפחות מיעוט אחד מצא את עצמו נפגע. בין השאר, מתאר הסרט את צורת הטיפול האישית של שני הבלשים במתמכרים להרואין, כמוהם יש רבים בתוך הארלם. וראה זה פלא, כאשר החלו להציג את הסרט ברובע הכושי, יצאו 40 נרקומנים צעירים בהפגנה רבתית בפני בית־הקולנוע. כשהם נושאים שלטים המאשימים את עושי הסרט ב„זלזול בנרקומנים״ ו„יחס של קלות ראש אליהם״. ומיד מאחוריהם נשמעו הכרזות נוספות בנוסח: „סרט של לבנים בתחפושת שחורה שמורח את הבעיות ומלביש אותן בהילה של זוהר.״

המפיקים המסכנים. תמיד יש כאלה שמקלקלים את השמחה ומוצאים קוצים באליה. אם כבר גם בנרקומנים אי־אפשר לבעוט כאוות הנפש בסרטים, אז מה יהיה הסוף? מעין יקחו נבלים?

תדריך

תל־אביב

★★★★ **יום א׳ הארור** (סטודיו, אנגליה): סרט עצוב על אנשים בודדים החושבים, לפעמים, שקצת אושר עדיף על לא־כלום. גלנדה ג׳קסון ופיטר פינץ׳ במישחק משכנע בבימויו העדין של ג׳ון שלזינגר.

★★★★ **מה נישמע דוק?** (פאר, ארצות־הברית): מצחיקון הכולל סקירה חבוייה של תולדות תכסיסי הצחוק, כפי שנילמדו ותוקו בהצלחה על ידי הבמאי פיטר בוגדנוביץ׳.

★★★★ **המכונית שלי** (פרים, צרפת): ז׳אק טאטי במצחיקון בסיגנון אי־שי: מכונית נמצאת בדרך לאולם תצוגה באמשטרדאם ובדרך קורה לה הכל, בתוך כך גם אחד התיאורים המשעשעים ביותר על נהגי פריס.

ירושלים

★★ **השיטה ההולנדית** (אורנע, קופרודוקציה אנגלית־גרמנית): מותחן בתעלות אמשטרדם, עם עשר דקות מרהיבות של רדיפה בסירות.

★★ **מיסטי** (עדן, ארצות־הברית): סיפור מוזר ומעניין על שדרן פופולרי, קלינט איסטווד אליו נדבקת נערה מוזרה, ג׳סיקה וולתרס.

חיפה

★★★ **דקאמרון** (חן, איטליה): אחד המוצרים המבריקים ביותר לקולנוע, פאזוליני צוחק מחלושות האדם ויוצר תמונות הדומות לציורי קיר עתיקים.

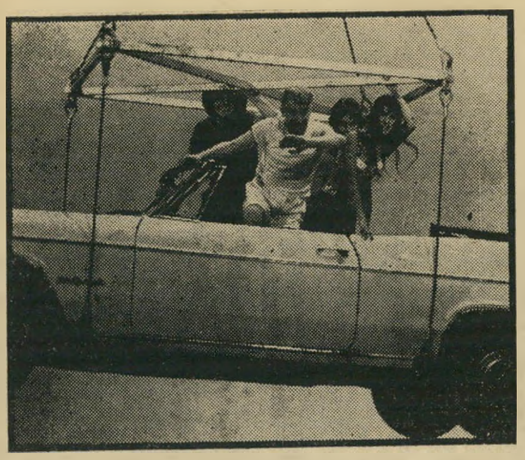

דה פינס (בלבן): דונאלד דאק אנושי

דה פינס נושך את זנבו

מעל עץ תלוי (אלנבי, תל־אביב, צרפת) ההעתק המוצלח ביותר של דונאלד דאק בעולם הסרטים הלא מצויירים, הוא הצרפתי לואי דה־פינס. התקפות הזעם שלו, ערמומיותו המוגזמת ואנוכיותו התהומית, הם מירשם בטוח להצלחה קופתית בצרפת. בדרך כלל גם בארץ. אלא שהפעם החליט הבמאי סרג׳ קורבר להכניס את הברווז האנושי המשתולל לתוך כלוב ולכבול אותו למרחב מוגבל עד כדי כך, שאין לו המקום וההזדמנות להראות את כל מיגוון התעלולים, בעזרתם רכש את לב הצופים.

דה־פינס הוא הפעם קבלן מולטי־מיליונר שנוהג במכוניתו במהירות מופרזת בלילה, ובסיבוב מסוכן הוא עף מן הכביש לתוך תהום. למזלו הוא נעצר על צמרת של עץ, הצומח באמצע הצוק, ונשאר תקוע בין מים וארץ, או ליתר דיוק בין הכביש המתפתל עשרות מטרים מעליו, והים המגלגל גליו, עשרות מטרים מתחתיו. דה־פינס אינו בודד בצרתו — במכונית עימו שני טרמפיסטים, צעיר אלמוני (אוליביה דה־פינס, בנו של הכוכב הראשי), ואשתו של קצין בדימוס קנאי להשחית (ג׳רלדין צ׳אפלין).

רובו של הסרט מתרחש כמובן בתוך המכונית, עם הרבה מאד מצבים החוזרים על עצמם, ואם הרבה מאד צילומים המתרחקים מן המכונית שעל העץ, אשר מטרתם להוכיח כי אמנם תלו מכונית כזאת במיוחד בשביל הסרט, ולא השתמשו בתכסיסי אולפן. לקראת הסוף, מתקיים

פואטיה ונורת: הפשע משתלם

הפשע בכל זאת נושתלם

האירגון (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — זוהי השלישית בסידרת חקירותיו של המפקח טיבס (סידני פואטיה) שאמנם לא זכו לשבחים גדולים מצד הביקורת, אבל כפי שזה קורה לעתים, הלך הקהל לראות על אף ולמרות הביקורת. טיבס הוא סגן במשטרת סן־פראנציסקו (זו שהעסיקה את בוליט ואת האריס המזוהם). לאחר חקירות צנועות יותר, נוטל על עצמו הפעם להתמודד עם כל אירגון הפשע הבינלאומי, שהוא כידוע האירגון החביב ביותר לאחרונה על הבד, אחרי הצלחת „הקשר הצרפתי״ ו„הסנדק״.

כל העניין סובב על חבורת צעירים שנפגעו בצורה זו או אחרת מן המיסחר בסמים ומחליטים לצאת נגד מפיציהם בתוך המערבי. לשם כך הם מגייסים את עזרתו של השוטר הישר (טיבס) ומתוך ידיעה ברורה שלא כל השוטרים כמוהו, הם דורשים ממנו שלא ישתף בתוך מאבקם אף אחד אחר מלובשי המדים. הבמאי דון מדפורד מקשט את הסיפור בכמה רציחות קשוחות, במעשה שוד לווייני, ובתנועה קדחתנית, ברגל וברכב, שמטרתה העיקרית היא להסתיר בקצב שלה, את העובדה שסיבותיה מטושטשות למדי. המסקנה הסופית של הסרט תואמת בעצם את מוסר ההשכל של כל סירטי הפשע בתקופה האחרונה: החברה חסרת ישע מול ה„אירגון״ שדואג למחוק את עקבותיו, ומנהיגיו האמיתיים אינם נפגעים לעולם. כאשר רואים שוב את המשטרה שכמה מנציגיה,

במדינה

תל־אביב

הכנסות הכנסות

ואיפה הכסף?

איך אפשר לומר שחסרים מקומות חנייה בתל־אביב, כאשר רחוב אחר רחוב הופכת העיר למיגרש חנייה ענק.

תחילה היו רק כמה רחובות באיזור המיסחרי של העיר, בו שלטו המדחנים על המידרכות. היהודים שילשלו עשר אגורות, הוסיפו חבטה בריאה והרוויחו רבע שעה נוספת.

אבל זה היה בפרה־היסטוריה.

היום יש סדר, ישנו אירגון ויש מי שעומד בראש האירגון ומושך בכרטיסי החנייה.

אליעזר אהרונוב. רחב מצח, בעל מבט אפל מאחורי זגוגיות שחורות. אהרונוב

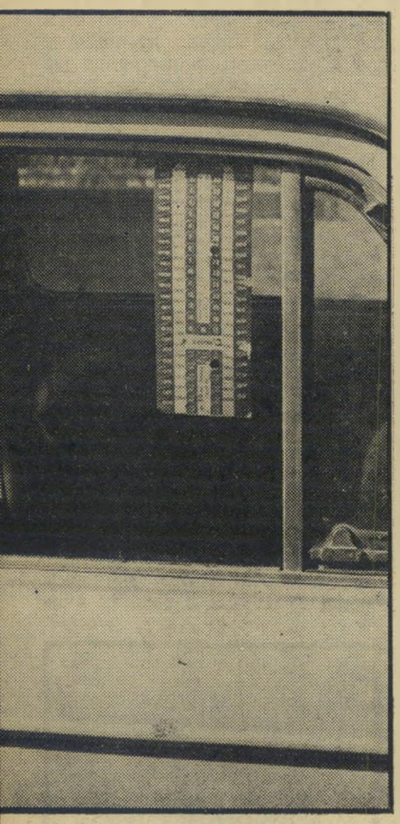

כרטיס חנייה
משתלטים על תל־אביב

הוא אדם מרוצה. מרוצה מאוד אפילו. והוא לא מהטיפוסים שמעלימים את שביעות רצונם.

לאחרונה נכנס אל לישכתו של ראש עיריית תל־אביב ובגאווה מתפרצת הציג לפניו כמה מיספרים:

„הכנסות חודש מרץ 1972 ממכירת כרטיסי חנייה — 63,000 ל״י, הכנסות מדו״חות של אלו שלא רכשו את הכרטיסים — 92,000 ל״י, הכנסות ממשפטיהם של הסרבנים שהגיעו לבתי־המישפט 24,000 ל״י, כל זאת במשך חודש אחד בלבד.״

אבל לא אהרונוב האיש שיהיה מרוצה בקטנות שכאלה. הוא נמצא כרגע בעיצומן של תוכניות לפיתוח פרוייקט ההכנסות החדש של עיריית תל־אביב.

„אנחנו הולכים להשתלט על כל תל־אביב.״ מתלוצץ האיש. אך כשהוא מפרט את תוכניתו קשה מאוד לתפוס את הצדדים המצחיקים שבה.

„עד עכשיו סגרנו לחנייה בלתי מבוקרת רק מיספר קטן ביחס של רחובות. בימים אלה קיבלנו סוף־סוף אישור לסגור עוד 46 רחובות חדשים.״

מה שהעיריה הרוויחה מהקצת רחובות שהיו סגורים עד עתה מוגש מפי אהרונוב במיספרים פשוטים: „ב־1972 הכניסו ה־חניות והדו״חות לקופת־העיריה 1,444,000 ל״י. אני אישית מכיר מיפעלים שרכשו לעובדיהם כרטיסי חנייה במאות לירות.״

איזור נוסף עליו השתלטו לאחרונה פקחי אהרונוב הוא שטחי דיזנגוף והסביבה. מקומות עמוסים אלה אמורים להכניס לקופה המוניציפאלית הון עתק.

מלכת המים 1972
מטעם
העולם הזה

המוכרת הקטנה

יעל אלקלעי 8 המועמדות הסופיות

ל יש לה שיער בלונדי, עיניים כחולות ושבע עשרה וחצי שנים. ויש לה גם אם שדאגה לכל מחסורה מאז היותה בת חמש. דאגה טוב ולבד, משום שאבא של יעלי נפטר בהיותה תינוקת בת חמש.

היפה השבועית ושלושת אחיותיה ידעו בילדותן ימים קשים. כל הכנסת המישפחה המיותמת באה מחנות קטנה לבגדים אותה ניהלה האם.

„כבר מילדות עמדתי בחנות ועזרתי לאמא במכירות. הייתי מצליחה תמיד למכור יותר מכל האחיות שלי, כי הקונים אהבו אותי נורא.״

כשהיו כל שלושת האחיות עומדות בחנות, זו היתה אטראקציה.

„כל אחת אצלנו יש לה שיער טבעי בצבע אחר,״ מסבירה היפה את פשר התפעלות, „האחת ג׳ינג׳ית, השנייה חומה והשלישית שחורה.״

היו ימים שלחבורה הצבעונית היו דאגות קשות יותר מצבע שערן.

„לפעמים לא ידענו ביום אחד מה נאכל ביום השני,״ מספרת יעלי ועיניה מתכסות עצבות.

רק בזמן האחרון התאזן מצבה הכלכלי של המשפחה.

■ ■ ■

„ל פני חודשיים נסעתי סוף־סוף פעם ראשונה לחוץ־לארץ, וראיתי קצת עולם. נסענו יחד, כל המשפחה. אמא קנתה כרטיסים לכולם. היינו בכל אירופה. אבל הכי מצא חן בעיני אנגליה.״

יעל היא בוגרת הדסים, וטוענת כי השנים בהן היתה בפנימייה זו הן השנים היפות בחייה.

היא טיפוס ביישני, נוטה להסמיק בקלות אבל זה בא לה רק עם ההתבגרות.

שלוש אחיותיה של יעל נשואות כבר. „עכשיו אני הבאה בתור.״ אבל היא לא ממהרת בכלל. „יש לי עוד זמן להנות מהחיים. אני רוצה קודם להכיר טוב־טוב את עולם הגברים, לפני שאקשור את עצמי לכל החיים עם גבר אחד.״

וזו גם הסיבה שאין לה עדיין חבר קבוע. „יש כל־כך הרבה בנים,״ היא אומרת, „שזה ביזבוז לא נורמאלי להתקשר דווקא לאחד מסויים.״

ואחרי זה עוד יש לסטאטיסטיקה אומץ לקבוע שבארץ קיים עודף חמור בנשים.

הביישנית את הבסיס יש לה מלידה, אך אותו מפתחת יעל בעזרת תכשיריה המפורסמים של **הלנה רובינשטיין**. במיקרה זה, שפתון סופר־בוהק, שקוף **ליפ גלוס**, שיש לו שתי תכונות מקסימות: מגן על השפתיים ומעניק להן ברק.

בשרתון כל פעם אחרי שיער לי יוצאת מהמיים היא זוכרת לחפוף שערה בתכשירי **ווֹלה**.

בדיזנגוף כל העיניים ננעצות בה כשהיא חולפת על פני רחוב שילוב שקשה להתעלם ממנו. האם יצלח שילוב זה להביא את היפה לכתר ולפרס הראשון בתחרות מלכת המים 72׳, אותו תעניק לה חברת **טיסו**?

צופי

צופי

צופי

כשקל לך בקיץ

תבלי זמן רב יותר. ביתר נוחות ותיהני מהקיץ. הווסת שלך לא תעיק עליך אפילו פעם אחת. וזה רק אם את אחת ממליוני הנשים המשתמשות בטמפוני טמפקס. האמצעי ההיגייני הנאמן — לשמוש פנימי, והנמכר ביותר בעולם כולו. לדבר סיבות רבות, בין היתר את יכולה לשחות כשאת משתמשת בטמפוני טמפקס.

טמפון TAMPAX

הגנה סניטרית לשימוש פנימי

מיוצרים רק על־ידי חברת טמפקס בע"מ, הוונט, אנגליה.

להשיג בבתי מרקחת, בתמרוקיות ובסופרמרקטים. המעוניינת בקבלת דוגמאות תוכל לפנות למשרדי החברה בישראל: אינווסט אימפקס בע"מ רח' ירמיהו 38, ת"א.

תמרורים

נחוג ברמת־גן, טקס הבר־מיצווה של **רן פוקס**, בנו הבכור של קברניט אל־על **יהודה פוקס** שהיה טייס בחיל־האוויר. עבר לפני כ־10 שנים לאל־על והטיס לפני שבועיים את המטוס בו התרחשה פרצה אחרי ההמראה מנמל התעופה ברומא. ליהודה ולאשתו **לאה** שתי בנות נוספות בגיל 10 ושנה.

מצפים לתינוק הגשש החיוור **ישראל** („פולי") **פוליאקוב** ואשתו הזמרת **ריקי גל**. פולי היה נשוי בעבר לשחקנית רינה גנור.

נישאו המצחיקונת הישראלית **ניצה שאול** שהתפרסמה כשהיתה חברה בלהקת פיקוד מרכז ובסרט השטויות אזולאי והמוסיקאי **דורון סרומון** שהוא בנו של נגן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית.

מונה למנהל שדה התעופה באבו־רודס, מזכיר איגוד הימאים לשעבר **חיים צוקר** שהיה מראשי מרד הימאים ב־1951.

צוקר

נדקרה ב־פאריז, על־ידי חוליה־רוח שיצא לחופשה **מבית־חולים**, בתו של המזכיר הכללי של קרן התשבץ הבינלאומית פייר־פול שווייצר, **ג'ילייט שווייצר** (19) שפתחה את דלת ביתה אחרי שצילצלו בפעמון ואז התנפל עליה אחמד סנוסי שהוא אזרח מרוקאי בן 30 ודקרה.

נעצרה אשתו של מי שהיה שר־הפנים של מרוקו גנראל מוחמד אופקיר שהתאבד בשבוע שעבר אחרי שהתגלה חלקו בפרשת נסיון ההתנקשות בחייו של מלך מרוקו, **פאטימה אופקיר** הנתונה עתה במעצר־בית.

הורשע על־ידי בית משפט השלום ברמלה, באשמת הברחת סחורות, ייבוא סחורות ללא רישיון, התחמקות מתשלום מס ומסירת מיסמך כוזב, שופט הכדורגל הישראלי הבינלאומי **משה אשכנזי** (32) שהוא בעל חנות לדברי ספורט ונחשב לאחד משופטי הכדורגל הטובים של ישראל. בית־המשפט הטיל עליו קנס בסך אלפיים ל"י או חודשים מאסר תמורתם.

נפטר בגיל 65, פרופסור **ברוך קורצווייל** שנולד בצ'כיה, למד באוניברסיטת פרנקפורט ספרות ופילוסופיה, עלה לארץ ב־1939 והחל עובד ב־1940 כמבקר ספרותי בהארץ. ב־1955 הצטרף למייסדי אוניברסיטת בר־אילן בה שימש כפרופסור לספרות עברית וכללית. בין השנים 1960 — 1962 שימש כיו"ר הסינאט של האוניברסיטה.

נפטר בבית־חולים של הצי ב־פלייימות, בגיל 72, סיר **פראנסיס צ'י צ'סטר** שזכה לפירסום עולמי כאשר הקיף בסירתו את כדור הארץ. לפני חודשיים יצא פראנסיס בסירתו למסע דרך האוקיינוס האטלנטי, חלה בדרך ונאלץ לחזור לבריטניה בה אושפז.

נפטר בחיפה, בגיל 78, מי שהיה מראשוני עובדי הרכבת היהודים בתקופת המנדט, **מנחם פינלסון** שנולד בויטבסק, עלה לארץ ב־1914, נמנה על ראשוני המתנדבים לגדוד נהגי הפרדות שפעל ב־מיסגרת הצבא הבריטי בחזית גליפולי ב־פיקודו של יוסף טרומפלדור. ב־1914 החל עובד ברכבת המנדט וב־1948 היה בין אלה ששיקמו מחדש את שירותי הרכבות.

נפטרה בבית־החולים איכילוב, בגיל 95, **כרכה דרויאנוב**, רעייתו של הסופר **אלתר דרויאנוב** ז"ל. ילידת לטביה, עלתה לארץ לראשונה ב־1906, התאלמנה ב־1938 מבעלה, שהיה סופר ופובליציסט נודע שחיבר בין השאר את ספר הבדיחה והחידוד.

משפחה חדשה ישנה חזרה לאכזיב

אבא 1: ג'ורג' **אבא 2: פיצ'ו**

משפחה

שבזאת!

ל**ידך ריק** יש צרות עם אבא קשוח אחד. אם לוקחים צרות אלה ומכפילים אותן בשש מקבלים את המיטען שעלה בחלקו של תוהו אכוסיפו בן השלושים.

אבל תוהו לא מתלונן. ספק אם יש אבא שהוא מתירן גדול כל־כך כמו כל ששת האבות שלו. הם מרשים לו להסתובב יחף, לא חונטים אותו בבגדים נאים, נותנים לו לאכול מה שהוא רוצה ומתי שיש לו חשק, בקיצור גן־עדן לכל זאטוט. תוהו אינו מפלה בין אב לאב. הוא אוהב את כולם ולכולם קורא אבא. תמיד ימצא אחד תורן שיהיה מוכן לשאתו שקמח, או לספר לו סיפור לפני השינה.

איך זוכים לשפע כזה של חום אבהי? אין פשוט מזה. משליכים לכל עבר מוסכמות נושנות ובלות של מיסגרת מישפחתית. אוחזים ששה גברים באשה אחת והרי לכם מישפחתו המאושרת של תוהו אכוסיפו.

ביתר פירוט מסביר אבא אחד, מריו סקיריל בן 24 שנולד באיזור פאמפאס הארגנטינאי וכיום מהווה שמינית מן ה־

אמא, תינוק - ושש אבות

אבא 3: גרוין

הטכס אלי אביבי ואשתו רינה קוראים מעל קרש־לחם את הכרזת שמו של בן המישפחה: תוהו אכוסיפו, על שמה הקדום של אכזיב.

אבא 4: מריו

שבט שתוהו הקטן הוא תוצרו. „בדרך כלל אנחנו קומונה של 15 איש. אבל במישפחה אנחנו רק שמונה ביחד עם תוהו. נסענו הרבה בעולם והכרנו אחד את השני בכל מיני ארצות. עם הזמן התגבשנו וכשהגענו לאכזיב כבר היינו מישפחה. אז גם נכנסה ויולט להריון."

ויולט היא אם המישפחה. שלא כאבות — אמא יש רק אחת. היא גבוהת קומה, נאה ובעלת שיער חום ארוך ולשון חרצבת להבות. „אני לא מאמינה בגבולות ומדינות! מה זה חשוב מאיפה באתי? היום אני פה מחר אני שם, כל העולם שלי ואני של כל העולם," נוכח שטף כזה מתגמדים כל ששת הבעלים ומפנים מקום ביראת כבוד.

„מה זה אבא? מה זה מישפחה?" שוטפת האם הצעירה, „הכל אוסף עתיק של דעות קדומות. אפשר לשאול את הבן שלי אם רע לו ככה! אני בטוחה שהוא יותר מאושר מהרבה תינוקות אחרים עם אבא אחד חוקי ועשר שאמו לוקחת מהצד!"

ויולט חזרה לא מכבר עם תוהו לאכזיב. לאחר שעזבה את המקום לפני כשנתיים כשיצר הנדודים תקף אותה שוב. ועם שובה של המישפחה חוגגת אכזיב, ביחס הארעי של המישפחה, מאורע חשוב.

אבא 5: פיטר, עם תוהו־אכוסיפו

סוף סוף, לאחר שנתיים של אנונימיות זכה הקטן של ויולט ובעליה לשם.

אבא 6: וייט

בעזרת הסופר יורם קניוק הכין אלי אביבי, ראש מדינת אכזיב, הצהרה אותה חרט על קרש־לחם ובה נאמר: „היום, ה־25 לחודש השמיני, נקדש בן ראשון למדינת אכזיב ויקרא שמו באכזיב ובעולם: תוהו אכוסיפו, הוא שמה הקדום של אכזיב. והבן הילוד מרחמה של האשה ויולט בא, ואבותיו הם ששה גברים שתוהו אכוסיפו יקרא להם אבא. הוא נעשה באכזיב ונולד בלפלנד והיום חזר לכור מחצבתו ובמעמד תושבי מדינת אכזיב ואורחיה נקדשו ונברכו."

חתומים: רינה ואלי אביבי.

וכך זכה תוהו, אשר אמו הרתה אותו לפני שנתיים באכזיב, לחזור למקום היוצרו ולחגוג את יום הולדתו השני כשמו ניתן לו במתנה.

כל המשפחה בחגיגיות רבה יושבים בני מישפחתו של תוהו הקטן ומקשיבים לנאומו החגיגי של ראש מדינת אכזיב. תוהו הניצב בחזית נהנה הנאה מרובה מתשומת הלב הפתאומית שנפלה בחלקו. קיצונית שמאלית בתמונה יושבת האם וששת בעליה מפוזרים לאורך החומה. הטקס החגיגי נערך לכבוד מתן שם לזאטוט שאמו נכנסה להריון בהיותה באכזיב לפני למעלה משנתיים. בתמונה מימין הילד תוהו חוגג את שמו החדש עם כמה מתוך ששת אבותיו.

כ' אלול תשל"ב 30.8.1972 המחיר 2.00 ל"י שנה 36 מספר 1826

העולם הזה

גדול המבקרים בישראל תלה את עצמו

פרופסור ברוך קורצווייל

מדוע התאבד קורצווייל?